fioră. Numai vre-o 10 de oameni sunt în jurul lui.

— Sunt mai omenos ca d-ta, reia Regele ocnei; nu vreau să-ți omor oamenii și pun o ultimă condiție... Să mi se aducă prizonierul!

De Tresmes scoate un țipăt de durere.

Rândurile ocnașilor se deschid și Saint-Clair, îmbrâncit, este târât cu mâinile legate la spate, cu capul gol, dar mergând mândru.

Regele ocnei își ia revolverul.

— Dacă în cinci minute nu vă predați, acest om e mort.

De Tresmes simte că înnebunește. Trebue oare să renunțe mișelește la o apărare încă posibilă? Dar amicul lui, venerabilul tovarăș, căruia i s'a devotat corp și suflet îi poate fi chiar el asasin? Hotărîrea este luată.

— Scap viața lui Saint-Clair și a oamenilor, predându-mă eu.

— Nu, strigă Saint-Clair cu o voce răsunătoare. Apără-te până la moarte!

— Primesc! răspunde Regele ocnei.

Ușa se deschide și de Tresmes, palid dar hotărât, înaintează în spre Regele Ocnei, care isbucnește într'un hohot de râs drăcesc:

— De trei ori dobitoc, acela care s'a încrezut în cuvântul unui ocnaș!... Privește-mă Pierre de Tresmes! urlă Regele ocnei, scoțându-și masca.

— Tu! tu! Jean de Tresmes!

— Da, fratele tău, ocnașul. A! mă recunoști și știi că am fost fără milă... Aideți, voi, strigă el oamenilor lui, la asalt și ucideți tot...

Un urlet de turbare îi răspunde.

Ocnașii găseau că prea se întârziază pentru a se sfârși odată. Aurul era aci, în fața lor. Și ca turbați de patima lor înfuriată, se prăvălesc.

— Mișeilor!

Acest cuvânt, asvârlit de o voce puternică, a răsunat ca un trăsnet.

Printre rândurile ocnașilor un om cu o bardă în mână își face loc, lăsând urme de sânge după el.

Țipete de durere, rugăminte și cor puri cari cad.

In grupul ocnașilor par'că e o oscilație. Această irupțiune neprevăzută îi înspăimântă, ca un un foc care ar cădea din cer; nici nu se mai gândesc a se apăra; le este frică.

Regele ocnei a și văzut cine e în fața lui.

— Braț de fier!

O mână, o ghiară il apucă de gât, îl smulge după șea și'l dă jos la pământ

— Tată! strigă Madiana.

Cu cuțitul ei taie toate frînghiile cari țin legat pe Saint-Clair.

— Copila mea iubită!

Madiana smulge carabina care a scăpat din mâinele Regelui ocnei.

— Tată, apără-te! Cu el suntem siguri de victorie!

De Tresmes s'a înviorat și a dat un semnal. Apărătorii minei aleargă la glasul lui; lupta reîncepe.

Braț de fier, care a ridicat pe adversarul lui și pe care 'l ține paralizat în sus, îi zice:

— Poruncește tâlharilor tăi să lase armele sau dacă nu, te străng de gât și ești mort.

— Mă predau!

— Atunci îndeplinește-mi ordinele.

— Da.

Braț de fier îi dă drumul.

Regele ocnei se pleacă atunci și 'i dă în piept o lovitură atât de puternică încât acesta se dă înapoi.

Regele se repede apoi în mijlocul ocnașilor sbierând:

— Ucideți! Ucideți fără milă!

Dar Braț de fier se repede și el în mijlocul ocnașilor; el nu are armă, dar cu pumnii lui face grămezi. Oasele pârâe, fețele se acoper de sânge.

In fața acestei puteri grozave oamenii crimei se dau înapoi și zăresc pe Regele ocnei care, vânăt, din ochi aruncă văpăi.

Braț de fier se aruncă din nou asupra lui și vrea să'i spintece capul cu o lovitură; de odată aude o voce:

— Nu'l ucide, e fratele meu!

Braț de fier, repetă de Tresmes, te conjur, nu'l ucide, acest om e fratele meu.

— Este fratele d-tale, ai zis! Dar uiți că înainte de toate este Regele ocnei, cel mai mare asasin?

— E fratele meu!

— Braț de fier are dreptate! Sunt un mizerabil și trebue să mor, zice Regele ocnei. Iți mulțumesc pentru mila ce ai avut pentru mine, frate; dar nu trebue s'o primesc. Mă condamn singur. Această viață pe care mi-o dăruești atât de generos o refuz.

Cu o mișcare își scoate un inel din deget și'l duce la buze:

— Pierre de Tresmes, mai zice el, Regele ocnei nu trebue să moară de cât lovit de el însuși...

Din gură îi ese o spumă albă, ochii i se rotesc în cap și cade jos înțepenit.

De Tresmes se repede la el, se căsnește ca să'l ridice, dar înțelege numai de cât că acest om și-a făcut singur dreptate. Gata la ori-ce întâmplare, Regele ocnei purta un inel care conținea o otravă indiană.

Această scenă sinistră nu dură de cât câte-va secunde.

Ocnașii, văzându-și șeful mort, au încremenit de spaimă.

— Fie-care să scape cum poate! se aude o voce.

— Da, da, fie-care cum poate, repetară ei în cor.

E panica... trebue să fugă, să fugă cu ori-ce preț.

Toți își îndreaptă caii în spre pădure. De odată însă se opresc. O trupă de indieni îi împresoară. Genipa este în primul rând, Genipa care a adunat pe toți locuitorii din orășel, cărora le spusese că o sută de ocnași au fugit, că trebuesc prinși și duși înapoi la ocnă, drept care răsplată vor primi 20 de franci de cap.

Toți acum veneau la timp ca să profite de victorie.

Regele ocnei e mort! Mina e scăpată, Mustic avusese dreptate:

— Braț de fier prețuește cât o armată întreagă.

(Va urma).

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL

„UNIVERSUL"

ABONAȚILOR SĂI, CU INCEPERE DELA 22 MAI, 1911:

O NOUA VILA LA SINAIA

«*Vila Luigi*», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cumpărat de la *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O ELEGANTĂ GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU SALONAȘ

din trestie exotică și malaca emailată, compusă din : O canapea, două fotoliurĭ, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin *Littmann*, strada Lipscanĭ, No. 3

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul, No. 37 și strada Șerbănică, No. 10.—Sucursala calea Victorieĭ, No. 107.

O GARNITURA DE TOALETA JAPONEZA

compusă din: **Un armuar cu oglindă**, cu despărțiturĭ pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. **Una toaletă cu marmură** și oglindă din bambu veritabil. **Una dormeză** tapisată cu stofă japoneză. **Un scrin** cu 7 cutiĭ lustruite și îmbrăcate cu stofă japoneză. **Un piedestal** de bambu cu vas japonez. **Una etajeră de perete** de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și **Un scaun** tapisat tot cu stofă japoneză

Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate în mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victorieĭ, 148.

JUMATATE GARNITURA MOBILA PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din : **Una canapea**, **4 scaune**, **2 marchize**, **2 taburele**, **una masă** cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu florĭ, lângă hotel Dacia

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, Bucureștĭ, str. Carol I, 64.

1 serviciu de ceaiu pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendula de perete «secesion» cu vitrourĭ, având mersul 15 zile, cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en-gros și en-detail Frațiĭ A. et J. Roller, Bucureștĭ, str. Smârdan, 35, etajul I iu.

O mașină de scris „Erika", ultima perfecțiune, care scrie vizibil în două culorĭ, cumpărată de la Compania „Ideal". Depositul mașinelor de scris din Buc. Palatul Eforiei. representant Leonida Piokowsky.

O pendulă modernă, culoarea nuculuĭ și **un ceasornic** pentru biurou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasonicăria Colțeĭ, str. Colțeĭ, 31. **2 pelerine** de ploae, calitatea I, portative pe ambele părțĭ. **2 truse** de voiaj, piele de crocodil. **2 aparate de ras** „Juvenia", cumpărate de la „Compania generală", biurou de informațiunĭ, Bucureștĭ, strada Smârdan, 29, etajul I-iu.

1 mașină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară; cu capacul de nuc. **1 mașină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea maĭ superioară, coase și brodează cu cea maĭ mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut „Compania anglo-americană", Bucureștĭ, str. Carol, 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulev. Elisabeta, 8 bis. **Un gramofon mare**, perfecționat, remontabil în timpul mersuluĭ, cu diafragmă de concert și 6 cântece naționale.

Una vioară model Stradivarius, complectă cu arcuș, cutie și accesoriĭ. **Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonurĭ de oțel, burduful dublu impermeabil și colțurile îmbrăcate cu metal. **Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, 54.

Serviciu de bucatărie „Sirius email", compus din maĭ multe bucățĭ, cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et fiu, Bucureștĭ, str. Lipscanĭ, 15.

6 cămășĭ bărbăteștĭ de zi, de zefir sau albe, cu pieptĭ de olandă. **6 perechĭ** pantalonĭ (indispensabilĭ). **6 perechĭ** ciorapĭ fil d'Ecosse. **6 batiste** de olandă cu monograme. **1 pereche** jartiere de mătase. **1 pereche** bretele, idem, carĭ se vor confecționa după măsura câștigătoruluĭ de cunoscutul magazin de lingerie „La patru sezoane", calea Victorieĭ, pasagiul Maca vis-à-vis de poliție.

Două costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, str. Academieĭ, 25. **Una bucată** 19 metri pânză de inișor cu borangic, țesătură românească, cumpărată de la expoziția Caseĭ școalelor. **2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat și două pentru damă ; unul de argint rusesc pentru bărbat ; **O brățară** de aur cu 3 diamante ; **Un inel** de aur bărbătesc cu rubin ;Idem unul cu safir; Idem altul cu 2 briliante și safir la mijloc; **2 ceasoarnice** de metal marca „Sonia"; **2 portfotografiĭ** de porțolan japonez, cu florĭ artistice lucrate în foc; **Un pince-nez** aur 14 karate; **Una pereche** ochelarĭ dublé; **2 lorgnioane** pentru damă ; **12 benoclurĭ** de teatru, cumpărate de la Institutul de optică „Ocularium", Doamneĭ, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-luĭ Gheorghe D. Fischer, oculist. **Un frumos** premiu pentru grădină „Santicler", compus din un cocoș, 2 găinĭ și 12 puișorĭ ; **Un curs** complect de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, carĭ se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

50 casete conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonațiĭ noștri.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentuluĭ, un volum din interesanta scriere : **Memoriele regeluĭ Carol I.**

Anul XII.—No. 754. 5 BANI IN TOATA ŢARA 5 Miercurĭ, 19 Octombrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

BANDIŢII DIN NORTH-DACOTA.—(Vezĭ pag. 5408).

BANDIȚII DIN NORTH-DACOTA

Sunt oare călătorii în mai mare siguranță astăzi ca altădată?

Desigur, trenurile sunt acum o pradă mai greŭ de atacat decât vechile diligențe, deși se găsesc și astăzi bandiți destul de îndrăzneți cari să atace un tren cu o viteză de 80 klm. pe oră. Un exemplu de acesta a fost în Franța, iar în America lucrul e ceva obișnuit.

In luna Iulie trecut trei oameni aŭ reușit să oprească un tren expres la Grand-Ford, în statul North-Dacota. După ce aŭ rănit foarte grav pe mașinist, bandiții aŭ pătruns în vagoane și amenințând cu revolverul, aŭ jefuit pe călători de bijuterii și banc-note.

După ce aŭ săvârșit fapta, cei trei oameni mascați s'aŭ suit într'un automobil ce îi aștepta în apropiere și s'aŭ făcut nevăzuți. Toate cercetările întreprinse pentru aflarea lor aŭ rămas fără niciun rezultat.

Se poate înțelege de aci că pe timpul când diligențele nu fuseseră încă desființate de drumurile de fier, existența poștalioanelor era plină de mari neajunsuri.

Amintirele publicate de curând în California de către un antreprenor de trăsuri de acestea sunt ca un adevărat roman de aventuri.

Vom povesti aci, în câteva rânduri, unul din numeroasele cazuri a căror victimă a fost Bolly Hodges — așa îl chiamă pe antreprenor.

Era în apropiere de Reno, anul trecut. Hodges își conducea liniștit diligența când un bandit celebru, Black-Bart, apăru deodată pe o stâncă la marginea drumului. Banditul îi ordonă să se oprească și întorcându-se cu fața în altă direcțiune, strigă către banda sa:

— Dacă se va opune, să trageți cu toată nădejdea!

Oamenii din diligență, văzând pe lângă bandit șeapte saŭ opt țevi de pușcă, cari ieșeaŭ de după niște stânci presărate cu mărăciniș, se grăbiră să asculte ordinul.

Black-Bart se apropie atunci singur și scotoci de bani pe călători.

S'a râs apoi din toată inima în localitate când s'a aflat în urmă că banditul a jefuit singur diligența. Puștile cari se vedeaŭ nu eraŭ în mâna nimănui și eraŭ rânduite așa, ca să sperie doar pe călători.

C. Arg.

DE PRIN CHINA

— *Corespondență specială din China* —

Desigur că scrierile apărute până acum din pana vre-unuĭ scriitor strein de țara unde se petrec scenele nu aŭ putut fi redate cititorilor sub forma lor adevărată.

In urma rugămintei corespondentului meŭ din România, d. Miluță Simion, m'am decis, ca prin ajutorul limbei esperanto, care ne-a dat posibilitatea să ne împărtășim ideile, să redaŭ în linii generale ceva despre locuitorii țărei mele; alți scriitori desigur, nu cunosc încă adevărata stare socială a chinezului, pe când eŭ, ca fiŭ al acestei țări, sunt în pozițiune de a o ști.

Omul se face demn spre a fi iubit nu numai după gradul de bogăție saŭ rangul nobleței ci și după acela al capacităței, pe care îl întâlnim nu numai la europeni saŭ americani ci și la chinezi; și pentru a putea descrie intrând cât mai adânc în sufletul poporului chinez, e necesar ca să-l împart în următoarele patru categorii: poporul de jos; mandarinii (funcționarii), călugării și socialiștii, cari sunt recrutați din păturile populațiunei cu oarecare cultură.

Locuitorul chinez în genere e preocupat de asigurarea existenței vieței lui, îndeletnicindu-se cu comerțul, munca, școala, agricultura, etc., având de scop câștigurĭ materiale către care e țelul fiecăruia.

Mandarinul, lucrează cu hărnicie, sperând în înaintări norocoase și cu multă greutate ajunge la sfârșitul carierei sale. Foarte puțini dintre ei își consacră viața pentru fericirea societăței saŭ Statului.

Călugărul îmbrățișează viața de monah din cauza tristeței lui permanente și se dedică monahismului pentru a servi înaltele idei ale religiei strămoșești, lucrează pentru răspândirea științei, fie prin predarea de cursuri, fie prin munca practică a câmpului, dar fiind-că sunt destoinici însă prea săraci, din popor de jos și deci neputincioși, nu-și pot face cunoscute capacitățile lor, precum un muzicant talentat nu întâlnește în cale un maestru pentru a-i aprecia calitățile operilor lui; așa că el neavând câștigurĭ materiale saŭ ranguri de noblețe, se mulțumește a scri articole și cărți pentru a instrui astfel pe urmașii lor, făcându-se utili Statului și societăței.

Acum două mii de ani, marele scriitor Sma-ei, a scris un volum de o mare valoare literară; stilul bogat și precis a dus faima operei lui, care și astăzi încă adesea se slăvește numele marelui înțelept de pe vremuri. Descrierile lui despre devotați și filantropi cari prin puterea caracteristică a voinței lor, aŭ ajutat pe cei slabi și împiedicat pe cei răi și destrăbălați, a săpat adânc cuvintele marelui scriitor în inimile celor buni și cinstiți. Urmașii aŭ respectat, și respectă mult încă pe cei ce aŭ urmat pildele marelui scriitor, semănând printre poporul chinez binele aproapelui și devotamentul până la uitarea de sine; pe acești apostoli propagatori ai binelui, poporul i-a numit „socialiști", căci aceștia prin forma și spiritul lor de propagare al binelui, se deosebesc mult de socialiștii din Occident.

Printre socialiștii chinezi se află și oameni de rea credință, totuși poporul are mai multă încredere în ei de cât în mandarini și administrație și numai pe baza propagărei în mod sincer a unei idei s'a creat fericirea comună în popor.

Din aceste patru categorii de oameni la primii și la cei de al douilea nu se poate vedea adevăratul spirit al chinezului, căci ei se prezintă în societate cu întruparea unei amabilități false și în întreaga lor activitate din timpul vieței, nu aŭ vreme de a se mai ocupa și de ideĭ frumoase și fericirea individuală. Cu mult înainte, marele scriitor chinez „Confucius" zise: „In timpul ernei nu se poate vedea creșterea chiparoaselor precum și în timpul unui războiŭ periculos nu se poate constata loialitatea".

In general, locuitorul mandarin se bucură de o situație relativ bună și liniștită, lipsită de necazuri. Relativ la cinstea lui nu am nimic de adăogat, însă pentru ca cititorii să poată face o comparațiune justă între cele patru categorii și a constata adevăratul spirit al chinezului, să ne îndreptăm privirea spre *monahi* și socialiști, cari totdeauna pătrund pe căi spinoase, propagând binele și adesea căzând în abise.

Fiind-că talentul primilor e mult apreciat și utilizat și întâlnesc adesea în drumul lor opunerea și batjocura contrazicătorilor, ei fug atunci smeriți de semenii lor și devin sihaștri, ocupându-se esclusiv cu monahismul, lăsând celelalte în voia soartei.

Jenin Daŭ, zise: „făcur primul să se însoare cocorul fiul unui munte sterp" arătând prin aceasta adevărata stare a monahului chinez; ei an după an până la sfârșitul vieței lor, scriŭ opere literare, ocupându-se de diferite fapte bizare, umoristice și delicate, pe cari răspândindu-le aŭ un puternic ecoŭ — saŭ voce metalică — după proverbul chinez. Monahul admiră de asemenea pe socialist care propagă știința și pe care zilnic îl întâlnesc în scrierile lor, căci ei cu toată împotrivirea nobililor saŭ celor avuți ajută pe cei lipsiți după puterea lor.

Scara socială e diavolul omenireĭ, născută prin natură. „Cel tare insultă pe cel slab, iar cel bogat chinuește pe cel sărac, de aceia cei slabi murmură pe când cei săraci se tânguesc lui Dumnezeŭ. Această —scară — a atins țara, a excitat locuitorii și a pus în activitate mintea omenească. Zilnic valurile furtunoase ale acestei scări schimbă puternic întreaga stare socială din care s'a născut socialistul.

Categoria aceasta de oameni, — adică socialiștii — posedă mâini și corpuri viguroase, spunând că eroul trebue a fi gata totdeauna să-și răpue viața cu pumnalul și să străbată pe acoperișe ca pe trotuare, să sară peste ziduri agitând boxul saŭ aruncând pumnalul pentru a răpune astfel viața dușmanilor.

Poporul le mulțumește și le respectă devotamentul, unindu-se totdeauna cu glasul lor. De aceea ori de câte ori vre-un socialist face vre-un apel, glasul lui găsește un puternic sprijin, răspunzân-

du-i-se prin întrunirĭ organizate în diferite locurĭ. Odinioară, trăia un mare socialist în China „Songhian", care numaĭ cu 35 adepțĭ prin scopul ce-l urmărea, aŭ ocupat tot nordul fluviuluĭ Von-u, pe carĭ nicĭ chiar guvernul, mandariniĭ, nobiliĭ și o armată în număr de peste câte-va zecĭ de miĭ, nu i-aŭ putut supune pentru a-ĭ lua prizonierĭ saŭ cel puțin isgoni. Astfel puterile lor aŭ crescut căpătând nouĭ adepțĭ, la care se adăogaŭ noĭ forțe, noĭ eroĭ.

Acum 9 anĭ în jurul Pekinguluĭ socialistul Va-Von era atât de rezistent în cât i s'a dus faima de peste un milion de kilometri, asupritoriĭ, nobiĭĭ în sfârșit, toțĭ lometri; asupritoriĭ, nobiliĭ în sfârșit, toțĭ săracĭ, neputincioșĭ, îndurerațĭ, insultațĭ, mult îl maĭ iubeaŭ.

Cu ocazia morțeĭ luĭ Va-Von, toțĭ aceĭ ce aŭ avut relațiunĭ cu el și i-aŭ cunoscut bunătatea, plângeaŭ în hohote perderea luĭ ca și a unuĭ părinte. Energia socialistuluĭ chinez e tot așa de puternică ca și înfricoșetoare.

Decĭ dela socialiștĭ se poate vedea adevăratul spirit al chinezuluĭ. Din prima epocă până în timpul de azĭ, a evoluat ideia, timp de treĭ miĭ anĭ, fără nicĭ o oprire. De la o vreme încoace, femeĭ, fete și bărbațĭ, se ocupă în mod serios cu răspândirea ideeĭ socialiste.

Arta de a mânui boxul e de mult cunoscută la chinezĭ, carĭ țin mult ca acest instrument să fie dăruit după moarte armașilor, indicându-le a-l mânui cu ușurință. Decĭ boxul e singurul instrument de apărare în China. Socialiștiĭ de asemenea mânuesc admirabil boxul, apărând cauza celor slabĭ.

Confucius zise : „In China puterea locuitoruluĭ de la Nord constă în forța fizică, ia celuia de la sud în elocvență„.

Această teorie, e o părere veche, care nu se cam potrivește cu starea de azĭ a poporuluĭ, de oarece se nasc și la nord ca și la sud precum și la vest, eroĭ carĭ sunt supranumițĭ realiștĭ; în interiorul țăreĭ și la est literațĭ supranumițĭ idealiștĭ. In rezumat puterea fizică nu lipsește chinezuluĭ, care o opune numaĭ față de conaționaliĭ lor și nicĭ odată față de streinĭ, păstrând absolută neutralitatea lor față de religiune saŭ naționalitate. Socialiștiĭ însă tind a face să dispară murmurile și tânguelile sociale naționale și astfel fiecare locuitor al țăreĭ cunoaște de aproape caracterul ș luptele sociale pe care le aŭ de îndeplinit, numaĭ socialiștiĭ carĭ tind la desrobirea neamuluĭ și organizarea economică a țăreĭ pe baze solide.

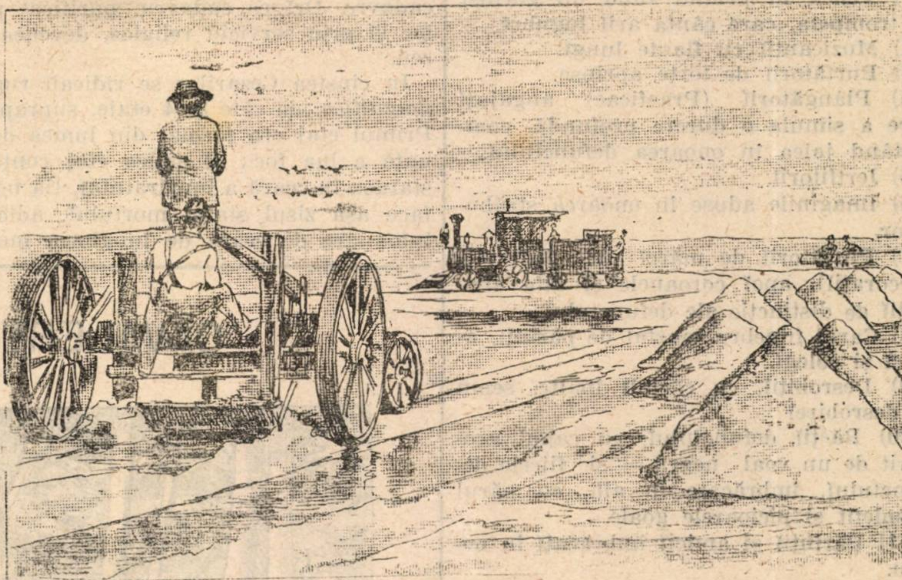
K. C. Șan

Profesor de matematică și fizică la colegiul din Shanghai

Exploatarea săreĭ cu mașine

A utiliza automobilul pentru strângerea săreĭ, iată ultimul cuvânt al mecanismuluĭ aplicat la lucrările agricole, dar practicele automobile pot să meargă cu înlesnire. Vârful mașineĭ are forma unuĭ *V* orizontal și are rolul de a tăia sarea și a o lăsa în laturĭ.

In urma mașineĭ douĭ oamenĭ strâng sarea în purcoaie regulate. Sarea este apoĭ încărcată în vagoanele unuĭ tren special care o transportă.

Enorma mașină tae sarea aruncând-o pe lângă roate ca niște brazde

dacă industria săreĭ de mare poate fi considerată ca făcând parte din domeniul agriculture.

La Salton, în California, lucrul acesta a fost încoronat de succes. Imensele malurĭ sărate ale Pacificuluĭ oferă exploatațieĭ un strat de sare pe care greoaele

Acest mod repede de exploatare și-ar găsi o bună întrebuințare și în sudul Algerieĭ, căcĭ Sahara produce destulă sare.

Sereno.

Cultul morților la Romanĭ

După aproape 600 anĭ de la fondarea Romeĭ, Celțiĭ și Galiĭ aŭ trecut Alpiĭ, stabilindu-se în Italia importând cu eĭ și cultul cremațiuniĭ saŭ arderea cadavrelor.

Se pretinde că Romaniĭ aŭ împrumutat acest cult de la grecĭ.

Marea conformitate și identitate a acestor riturĭ și funerariĭ, la aceste două popoare a dat loc la această opiniune. Nu trebue să se uite însă că a existat între aceste două popoare vechĭ și ilustre o strânsă legătură chiar prin dialectul limbilor vorbite, care în sine nu este de cât o aceeașĭ limbă. Este foarte natural să ne gândim că aceste două popoare aŭ adus, din aceiaș patrie, acest mod de funeraliĭ pentru morțĭ. Virgiliu, ne spune, în unul din cântecele sale, că străbuniĭ Romanilor aŭ fost Troyaniĭ — de la care aŭ și împrumutat arderea cadavrelor.

La Roma, ca și în Grecia, arderea cadavrelor, era simbolul nemurireĭ sufletuluĭ, și rugul pe care se ardea cadavrul, nu era alteceva de cât locul, unde se făcea aceasta „nemurire", adică unde se purifica de păcate sufletul unuĭ cadavru.

Pe timpul luĭ Numa Pompiliu, arderea cadavrelor era cultul cel maĭ sărbătorit la Romanĭ, ce se îndeplinea cu un adevărat lux. A trebuit ca statul să intervină prin legea celor 12 table, spre a micșora avantul acestuĭ cult, dar nicĭ această lege n'a avut un rezultat satisfăcător — căcĭ prin diferite interpretărĭ și subtilitățĭ ale legiĭ, romaniĭ tot-deauna își permiteaŭ plăcerea sfântă religioasă de a arde cadavrele.

Rugurile pentru ars, se construiaŭ în formă de altar, și li se da același nume, pe care îl purta mortul

Se afla, chiar pe aceste timpurĭ la Roma o antrepriză de pompe funebre, unde în schimbul unuĭ preț fix, se serveaŭ serviciĭ funebre, din cele maĭ luxoase, cât și din cele maĭ sărace! Această antrepriză își avea sediul într'o vastă clădire, anexată la templul zeițiĭ Venus Labitina, căcĭ legenda spune că această universală zeită prezida toate solemnitățile, atât la naștere cât și la moarte.

Directorul acesteĭ întreprinderĭ se numea: „libitinarius" și era ajutat în misiunea sa de o mulțime de ajutoare.

Uniĭ se numeaŭ: „Pollinctores" care aveaŭ sarcina de a spăla cadavrele — a le parfumata și îmbrăca — „Indicativi" ce aveaŭ rolul de a aduce la cunoștința Romanilor, prin toate stradele, invitația de a azista la înmormântare.

„Disignatores" saŭ șeful de ceremonie, care organiza pompa ceremonieĭ, și „Vespertillones" saŭ ciocliĭ ce aveaŭ rolul de a ridica mortul și a-l sui pe rug.

La casa mortuluĭ, toate persoanele prezinte țipaŭ și strigaŭ pe mort pe nume — spre a-l deștepta, în caz când ar fi fost numaĭ în letargie.

Mortul era întins pe un pat de ceremonie și era expus în vestibulul caseĭ, până la înmormântare.

Pentru persoanele bogate și de un

rang social mare, înmormântarea nu se făcea decât după 8 zile de la moarte, în care scop, bine-înţeles, cadavrul era îmbălsămat.

In privinţa cortegiuluĭ nu era nicĭ o regulă fixă, el varia, însă după rangul familieĭ. In mod general putem să-l descriem astfel:

1) Venea în primul rând un gornist cu trompeta, care cânta ariĭ lugubre.

2) Muzicanţiĭ cu flaute lungĭ.

3) Purtătoriĭ de torţe aprinse.

4) Plângătoriĭ (Praeficae) angajaţĭ spre a simula o durere profundă, completând jalea în onoarea defunctuluĭ.

5) Jertfitoriĭ.

6) Imaginile aduse în onoarea străbunilor.

7) Purtătoriĭ de mărcĭ de distincţie (decoraţiĭ), apoĭ coroanele şi alte atributiĭ de distincţie ale defunctuluĭ.

8) Carul funebru, purtat de părinţĭ, amicĭ şi colegĭ.

9) Desrobiţiĭ, cu căciulĭ înalte, semn al desrobireĭ

10) Băeţiĭ defunctuluĭ, cu capul acoperit de un voal negru — şi fiicele defunctuluĭ, îmbrăcate în alb, cu părul despletit şi picioarele goale

11) Părinţiĭ şi amiciĭ îmbrăcaţĭ în negru.

12) Trăsură goală a mortuluĭ.

13) Mulţimea.

Convoiul marilor persoangiĭ trecea prin Forum — unde se ţineaŭ discursurĭ de către tribunĭ publicĭ, prin care se aduceaŭ elogiĭ defunctuluĭ.

Corpul defunctuluĭ era aşezat cu faţa în sus; i se deschidea ochiĭ, spre a putea contempla cerul, noua sa locuinţă; iĭ se tăia unul din degetele micĭ, i se punea în gură obolul simbolic, şi apoĭ cele maĭ apropiate rude dedeaŭ foc ruguluĭ. Se aruncaŭ în foc cele maĭ scumpe obiecte ale defunctuluĭ.

La înmormântarea Cezarilor, soldaţiĭ, în semn de doliu, depuneaŭ armele lor pe rug.

După terminarea ceremonieĭ, se da semnalul de plecare, prin cuvintele „ite licet", iar asistenţa răspundea strigând: de treĭ orĭ numele defunctuluĭ, şi adăogând: „*Să fie fericit! Să fie fericit!* (la noĭ azĭ se zice: D-zeul să-l ierte) *şi te vom urma aşa cum zeiĭ vor voi*,,

Se transporta apoĭ urna cu cenuşa mortuluĭ la Catacombe, afară din oraş, căcĭ la Romanĭ era cu totul oprit de a se clădi catacombe în interiorul cetăţiĭ.

Ceremonia aceasta era urmată de diferite distribuirĭ de pasărĭ, animale viĭ, — şi venea apoĭ ospăţul la care luaŭ parte numaĭ rudele de aproape ale mortuluĭ.

A doua zi se lepădaŭ costumele de mare doliu.

Inmormântarea celor săracĭ, se făcea astfel:

Imediat ce murea un sărac, ajutoarele luĭ „Libitinaris" saŭ şeful pompelor funebre veneaŭ seara, îl spălaŭ, îl îmbrăcaŭ şi pus în un car funebru special îl transportaŭ la ultimul locaş. Ce era acest ultim locaş?

După cât se ştie, afară din cetatea Romeĭ, aproape de locul unde se executaŭ criminaliĭ, se găseaŭ nişte gropĭ adâncĭ, comunicând prin subterane ce se numeaŭ „*Puticali*" (puţurĭ).

Aci se aruncaŭ amestecate, cadavrele celor săracĭ, desmoşteniţĭ de soartă. — Odată umplute aceste gropĭ cu cadavre, un imens sediŭ de mirosurĭ pestilenţiale se desvolta de aicĭ. Văzându-se pericolul ce năştea din această cauză, s'aŭ înfiinţat ruguri comune, pe cheltuiala statuluĭ unde se putea arde de odată zece cadavre. Orĭ ce cadavru, purificat prin foc şi prin serviciu religios, devenea un zeŭ.

In cinstea Cezarilor se ridicaŭ rugurĭ magnifice, de câte 3—4 etaje, suprapuse, Primul etaj era format din lumea destinată a lua foc; al doilea etaj conţinea statuea în ceară a împăratuluĭ, (la noĭ se face aşa zisul statul mortuluĭ, adică o lumânare de ceară de lungimea mortuluĭ) întinsă pe patul săŭ de paradă şi înconjurată de diferite substanţe mirositoare.

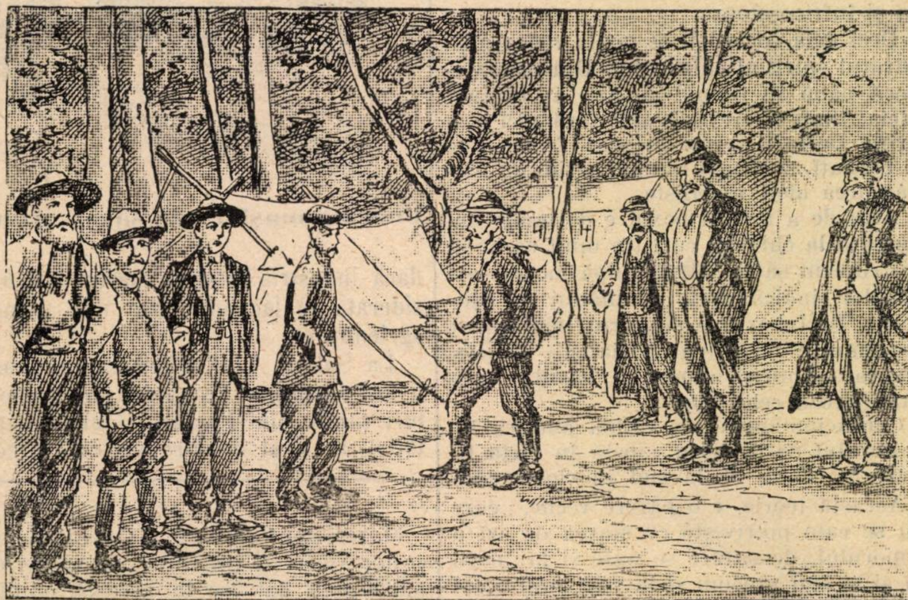
Etajele superioare eraŭ acoperite de bogate tapiseriĭ de stofe scumpe, obiecte preţioase, verdeaţă şi florĭ. Detaşamente de infanterie şi cavalerie ţineaŭ pază împrejurul ruguluĭ.

In timpul foculuĭ, dacă s'ar fi zărit vr'un vultur pe cer, se credea că acesta purta inima împăratuluĭ.

Arderea cadavrelor la Romanĭ a durat până aproape în secolul al V-lea al ereĭ noastre. Ivirea creştinismuluĭ, şi declararea luĭ ca religie de stat de către împăratul Constantin, a înfiinţat înhumarea cadavrelor.

P. Stănescu

CAVALERI AI NOROCULUI

O tabără a căutătorilor de aur din Clondike

IN JUNGLĂ

— NUVELA INDIANA —

I

— Doarme, amiciĭ meĭ, zise în şoaptă voluminosul *shokar*, arătând cu degetul un om ghemuit.

— Nu, frate, corectă şaşiul *sunnyasi 1)* s'a deşteptat, căcĭ iĭ văzuĭ zdrobind o insectă cu degetul.

— A omorât! esclamă un al treilea încruntând sprâncenile. Atuncĭ nu este din ceata mea. Eŭ sunt un *Jain*, care nu omoară nicĭ o vieţuitoare.

— Zi maĭ bine că nu e din ceata noastră, reluă un *sowar* din Bengal, aĭ căruĭ dinţĭ micĭ, albĭ, scrâşniră sub mustaţa-ĭ groasă. Noĭ respectăm viaţa.

Şi turti sub călcâiul greleĭ sale cisme de călăreţ o goangă.

— De prisos să maĭ discutăm, interveni cu seriozitate *pandit*-ul 2), care aparţinea casteĭ brahmanilor. E vorba să ştim dacă doarme saŭ s'a deşteptat, adică dacă a auzit saŭ nu ce istorisirăm şi dacă ne va povesti şi el ceva.

Eraŭ adunaţĭ într'un *seraĭ* 3), pe drumul cel mare, larg de câte-va sute de leghe şi care duce la Delhi, persoane din toate treptele sociale şi de toate profesiile, venite din cele patru unghiurĭ ale Indieĭ,—neguţătorĭ de la Srinagar, bronzorĭ din Benares, zarafĭ de la Marwar, funcţionarĭ din diferite provinciĭ, carĭ se duceaŭ la post saŭ în familie.

De la Peshawaz la Camarin, de la Kurrakee până la Rangou, toate drumurile duc la Delhi şi toate căile curmezişe daŭ în drumul cel mare.

1) Musulman ortodox, care păzeşte tradiţia; *sunna*, culegere de fapte şi vorbe ale luĭ Mohamet.

2) Doctor indian.

3) Caravanserai, han de caravane.

diana; fidanţata luĭ Braţ de fier, fiica luĭ Saint-Clair, dormea în odaia care era de-asupra odăeĭ unde se afla el.

Mustic păzea uşa! Pe Mustic îl va sdrobi!

La lucru!

Jean de Tresmes găsi în buzunar o armă îngrozitoare, cu a căruĭ singură lovitură era moarte sigură. In altă mână ţinea un revolver. Cu aceste precauţiunĭ nesfârşite, puse piciorul jos, apoĭ se ridică.

Fereastra nu era închisă.

Jean de Tresmes ascultă bine, deschise ferestrele, apoĭ se plecă afară. Nimic, nicĭ o mişcare, nicĭ un ecoŭ. O căldură năbuşitoare; toţĭ trebue să doarmă duşĭ.

Asasinul eşi de tot pe fereestră şi începu să se urce sus Intr'o clipă ajunse sus şi cu mâinile se agăţă de fereastra Madianeĭ care era deschisă de tot.

Sigur acum de a aduce duşmanilor luĭ cea maĭ mare durere, ne maĭ ţinând seamă dacă face sgomot, sări în odaie, căutând patul alb în întuneric. Patul îĭ apăru. Aco'o dormea tânăra fată; el se repezi, ridică cu ţitul şi cu toată puterea lovi; pumnalul intră până în mâner.

— Canalie! strigă o voce ascuţită.

Jean de Tresmes dete un strigăt, scuturându-se de greutatea care se asvârlise asupra luĭ.

Madiana, alergând la uşe, strigă din toate puterile:

— Ajutor! Braţ de fier!

Ceĭ douĭ, Mustic şi Regele ocneĭ, se tăvăleau pe jos în luptă.

Mustic care observase mereŭ pe mort, bănuia ceva la mijloc, căcĭ nu se schimbase de loc ca mort.

Il auzise apoĭ dându-se jos din coşciug, agăţându-se pe zid şi se repezise în odaia Madianeĭ, luând o din pat, somnoroasă, şi el, furişat într'un colţ al odăeĭ, aşteptă.

Focul de revolver fusese dat de Fichalo, care din interior supraveghea odaia în care dormea Madiana.

La vocea Madianeĭ, Braţ de fier alergase şi dintr'o săritură văzu pe ceĭ douĭ inşĭ carĭ se luptaŭ; Fichalo venise cu lumină.

Braţ de fier sări asupra Regeluĭ ocneĭ, îl apucă de gât şi ca pe un animal îl asvârli prin fereastră. De data asta Regele ocneĭ se isbi cu capul de o piatră... era mort... şi Madiana scăpată.

. . . .

Opt zile după aceasta sunt adunaţĭ cu toţiĭ în marea sală a factorărieĭ.

— Copiiĭ meĭ, zice Saint-Clair, aţĭ văzut la câte pericole am fost expuşĭ aci cu toţiĭ; nu am dreptul să vi le maĭ împărtăşesc. Veţĭ pleca în Europa.

Peste şease lunĭ viŭ şi eŭ la voĭ. Maĭ întâĭ vreaŭ să ajut pe iubitul de Tresmes a repara stricăciunile pe carĭ le-a îndurat, a pune exploataţia iar pe picior de activitate şi atuncĭ vom lua împreună o hotărîre definitivă.

— D-ta te veĭ duce cu copiiĭ d-tale; eŭ rămân aci. Durerile pe carĭ le-am îndurat mi-aŭ sfărâmat toate legăturile ce aveam în Europa; locul meŭ este aci... şi rămân.

— Bine, dar noĭ? strigară Mustic şi Fichalo.

— Voĭ sunteţĭ tovarăşĭ curagioşĭ, răspunde Braţ de fier. Alegeţĭ, orĭ rămâneţĭ în Guyanna, orĭ ne însoţiţĭ în Europa.

— Dacă ne vreĭ, Braţ de fier, noĭ mergem cu d-ta orĭ unde te veĭ duce.

Câte-va zile după acestea Braţ de fier şi Madiana părăsesc mina. Saint-Clair le-a binecuvântat însoţirea.

— Şi când te gândeştĭ, zicea zâmbind Braţ de fier la urechea fidanţateĭ luĭ, că fusesem trimis în Guyanna cu însărcinarea secretă de a inspecta starea şi funcţionarea stabilimentelor penitenciare!..

— Ne vom duce la ministru şi'ĭ vom povesti aventurile noastre, răspunde Madiana.

Şi cu o escortă de treĭ, sub comanda bunuluĭ Genipa, se duc să regăsească expresul din Maroni.

Saint-Clair îĭ vede plecând şi inima i se strânge; apoĭ, întorcându-se către de Tresmes, îĭ zice:

— Şi noĭ... la lucru!

— SFÂRŞIT —

TIMBRELE DIN LUME

Traficul de cărţĭ poştale

Ţările carĭ au cel maĭ mare trafic de cărţĭ poştale sunt: In primul rând Germania cu 1.894 milioane pe an; al douilea vine Anglia cu 1.200 milioane; Statele-Unite cu 1.199 mil.; Austria cu 626 mil.; Indiile engleze cu 510 mil.; Rusia cu 462 mil; Ungaria cu 304 mil.; şi în fine Franţa cu 269 milioane. Sub raportul scrisorilor Statele Unite ţine recordul cu 8.392 milioane.

Expoziţie

La 7 Octombrie st. n., 1911, s'a deschis la Georgetown o expoziţie filatelică în localul «Carnegie Free Library Hall», sub înaltul patronagiu al excelenţeĭ sale Sir Frederic M. Hodyson.

Un noŭ sistem de francare

Poşta germană a inaugurat, de puţin timp, un nou sistem de francare pentru casele comerciale, etc., carĭ au corespondenţă maĭ întinsă.

Aceste corespondenţe nu maĭ sunt francate prin mijlocul mărcilor. Se remite la ghişeu suma totală a francăreĭ tuturor scrisorilor, iar în schimb se remite expeditoruluĭ un timbru în aceeaşĭ valoare pentru a se constata expediţia. Poşta poate face astfel uz şi de mărcile de 5 mk. reprezentând portul numeroaselor colete, scrisorĭ, documente sau imprimate. Cu acest mod se stampilează un singur timbru, în loc de maĭ multe şi apoĭ se economiseşte loviturile de tampon şi decĭ şi timpul. Expeditorul economiseşte la rândul său timpul trebuincios lipireĭ atâtor mărcĭ.

In două lunĭ un singur biurou de poştă din München a primit 10.009.501 trimiterĭ, prezentate de 4 691 expediatorĭ, pentru care s'a plătit 371.521 Mr. şi nu s'au întrebuinţat decât 75.000 de mărcĭ în mijlociu.

Este vorba ca şi poşta belgiană să adopteze acest sistem.

O ştire îmbucurătoare

Filateliştiĭ vor fi mulţumiţĭ aflând că preşedintele societăţiĭ filateliste din India a fost numit director general al poştelor indiene. El posedă calităţĭ unice pentru înalta sa poziţiune şi să sperăm că el va libera filatelia de toate acele emisiunĭ locale din India. In tot cazul se poate compta că d. Stewart-Wilson nu va favoriza de loc emisiunile provizoriĭ, nicĭ speculaţia filateliştilor.

El a fost şi directorul poştelor din Birmania.

Const. Velluda.

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL

„UNIVERSUL”

ABONAŢILOR SĂI, CU INCEPERE DELA 22 MAI, 1911:

O NOUĂ VILA LA SINAIA

«Vila Luigi», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea maĭ splendidă din localitate

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cumpărat de la *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O ELEGANTĂ GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU SALONAŞ

din trestie exotică şi malaca emailată, compusă din: O canapea, două fotoliurĭ, patru scaune şi o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin *Littmann*, strada Lipscanĭ, No. 3

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihaĭ-Bravul, No. 37 şi strada Şerbănică, No. 10.—Sucursala calea Victorieĭ, No. 107.

O GARNITURA DE TOALETA JAPONEZA

compusă din: **Un armuar cu oglindă**, cu despărţiturĭ pentru rufe şi haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. **Una toaletă cu marmură** şi oglindă din bambu veritabil. **Una dormeză** tapisată cu stofă japoneză. **Un scrin** cu 7 cutiĭ lustruite şi îmbrăcate cu stofă japoneză. **Un piedestal** de bambu cu vas japonez. **Una etajeră de perete** de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză şi **Un scaun** tapisat tot cu stofă japoneză

Toate aceste obiecte sunt lucrate şi executate in mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victorieĭ, 148.

JUMATATE GARNITURA MOBILA PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din: **Una canapea**, **4 scaune**, **2 marchize**, **2 taburele**, **una masă** cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluş fin broşat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piaţa cu florĭ, lângă hotel Dacia

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane şi 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziţie Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, Bucureştĭ, str. Carol I, 64.

1 serviciu de ceaiu pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă cu o figură oxidată, aşezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendula de perete «secesion» cu vitrourĭ, având mersul 15 zile, cumpărate de la marele magazin de ceasornice şi bijuteriĭ en-gros şi en-detail Fraţiĭ A. et J. Roller, Bucureştĭ, str. Smârdan, 35, etajul I iu.

O maşină de scris „Erika“, ultima perfecţiune, care scrie vizibil în două culorĭ, cumpărată de la Compania „Ideal“. Depositul maşinelor de scris din Buc. Palatul Eforieĭ. representant Leonida Piokowsky.

O pendulă modernă, culoarea nuculuĭ şi **un ceasornic** pentru biurou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasonicăria Colţeĭ, str. Colţeĭ, 31. **2 pelerine** de ploae, calitatea I, portative pe ambele părţĭ. **2 truse** de voiaj, piele de crocodil. **2 aparate de ras** „Juvenia“, cumpărate de la „Compania generală“, biurou de informaţiunĭ, Bucureştĭ, strada Smârdan, 29, etajul I-iu.

1 maşină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară; cu capacul de nuc. **1 maşină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea maĭ superioară, coase şi brodează cu cea maĭ mare perfecţiune. Masa şi capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de maşinĭ de cusut „Compania anglo-americană“, Bucureştĭ, str, Carol, 50, cu sucursale in Piteştĭ şi Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulev. Elisabeta, 8 bis. **Un gramofon mare**, perfecţionat, remontabil în timpul mersuluĭ, cu diafragmă de concert şi 6 cântece naţionale.

Una vioară model Stradivarius, complectă cu arcuş, cutie şi accesoriĭ. **Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonurĭ de oţel, burduful dublu impermeabil şi colţurile îmbrăcate cu metal. **Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru şi elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, 54.

Serviciu de bucătărie „Sirius email“, compus din maĭ multe bucăţĭ, cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et fiu, Bucureştĭ, str. Lipscanĭ, 15.

6 cămăşĭ bărbăteştĭ de zi, de zefir sau albe, cu piepţĭ de olandă. **6 perechĭ** pantalonĭ (indispensabilĭ). **6 perechĭ** ciorapĭ fil d'Ecosse. **6 batiste** de olandă cu monograme. **1 pereche** jartiere de mătase. **1 pereche** bretele, idem, carĭ se vor confecţiona după măsură câştigătoruluĭ de cunoscutul magazin de lingerie „La patru sezoane“, calea Victorieĭ, pasagiul Maca vis-à-vis de poliţie.

Două costume de haine (saco), după măsură şi alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, str. Academieĭ, 25. **Una bucată** 19 metri pânză de inişor cu borangic, ţesătură românească, cumpărată de la expoziţia Caseĭ şcoalelor. **2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat şi două pentru damă; unul de argint rusesc pentru bărbat; **O brăţară** de aur cu 3 diamante; **Un inel** de aur bărbătesc cu rubin; Idem unul cu safir; Idem altul cu 2 briliante şi safir la mijloc; **2 ceasoarnice** de metal marca „Sonia“; **2 portfotografiĭ** de porţolan japonez, cu florĭ artistice lucrate în foc; **Un pince-nez** aur 14 karate; **Una pereche** ochelarĭ duble; **2 lorgnioane** pentru damă; **12 benoclurĭ** de teatru, cumpărate de la Institutul de optică „Ocularium“, Doamneĭ, 27, unicul institut pus sub direcţiunea ştiinţifică a d-luĭ Gheorghe D. Fischer, oculist. **Un frumos** premiu pentru grădină „Şanticler“, compus din un cocoş, 2 găinĭ şi 12 puişorĭ; **Un curs** complect de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, carĭ se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

50 casete conţinând fie-care cremă, pudră şi săpun «Flora», făcute anume pentru abonaţiĭ noştri.

Afară de acestea, toţĭ abonaţiĭ maĭ primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentuluĭ, un volum din interesanta scriere: **Memoriele regeluĭ Carol I.**

Anul XII.—No. 755. 5 BANI IN TOATA ȚARA 5 Miercuri, 26 Octombrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an in toată țara

Redacția și Administrația
No. 11, —STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

CĂLĂTORIA COMANDANTULUI LACOSTE.—(Vezi pag. 5416).

Călătoria comandantului Lacoste

Exploratorul Lacoste a vizitat în tovărășia d-luĭ Chazaud, Mongolia de Nord care e separată de Siberia prin munțĭ înalțĭ. In primăvară, câmpiile sunt pline cu florĭ, dar ele sunt paradisul muștelor și al țânțarilor. Vara, căldurile sunt intolerabile, iarna sunt zăpezĭ și viscole glaciale.

Din Kiakta, în Siberia, la Sud de lacul Baĭkal, se află Urga, capitala religioasă a Mongolilor. Aci se află un popor numit Kalkas, mongoliĭ carĭ reprezină maĭ bine ca orĭ care rasa adevărată.

Mongoliĭ sunt de o murdărie respingătoare. Eĭ nu se desbracă nicĭ o dată, nu'șĭ fac bae nicĭ o dată.

Lăcomia mongolilor e rară. Eĭ sunt în stare să devoreze un miel întreg; mâncarea lor obicĭnuită e laptele saŭ brânza întovărășită în fie-care zi de vre-o cincĭ-zecĭ saŭ șease-zecĭ de ceștĭ de ceaĭ, o compoziție oribilă de ceaĭ cu unt.

Orașul Urga nu e de cât o adunătură de corturĭ înconjurate de stâlpĭ de lemn. Prin murdăria sa e în armonie cu populația. Pe străzĭ și pe piețe publice sunt grămădite corpurĭ de animale în putrefacție. Dar în împrejurimile orașuluĭ spectacolul e maĭ oribil. Cadavre omeneștĭ zac pe pământ pradă câinilor. Aceste animale feroce, care vagabondează cu sutele prin aceste locurĭ, se repĕd la pradă și o sfâșie în bucățĭ scoțând urlete sălbatece.

Aceste scene care par spăimântătoare în ochiĭ noștri, sunt foarte naturale pentru Kalkașĭ; religia oprește să îngropĭ cadavrele.

Adesea Kalkașiĭ nu așteaptă ca bolnavul să moară spre a-l arunca pe drumurĭ, ci îl aruncă aproape de viŭ, ca un fel de precauțiune egoistă a viețuitorilor cărora le e teama ca spiritul morților să nu rămâe în acoperișul caselor. Câiniĭ păzesc pe muribunzĭ până îșĭ daŭ sfârșitul și pe urmă se aruncă asupra cadavrelor sfâșiindu-le în bucățĭ.

Personagiile sacre, care aŭ fost pe pământ incarnațiunĭ de ale luĭ Budha, sunt îmbălsămate și îngropate după moda europeană, în templurĭ cu clopoțeĭ auriți.

Karakorum, cetatea triumfătoare de altă dată, nu e moartă. Din ziua când a încetat de a maĭ fi capitală, locuitoriĭ săĭ se reîntorc în stepă spre a-șĭ lua viața nomadă, singura care convine temperamentuluĭ și gustuluĭ lor.

Interiorul orașuluĭ nu e de cât o succesiune de străduțe strâmte, dar templele aŭ păstrat încă din vechia lor splendoare, porticele elegante și fațadele maiestoase.

In drumul lor, traversând stepa, călătoriĭ întâlnesc în fiecare zi campamente mongole și indigeniĭ aleargă să vadă pe „prințiĭ albĭ" cum numesc eĭ pe streinĭ, carĭ trebue să fie toțĭ de înaltă noblețĕ. Francezii îĭ primesc bine și le oferă ceaĭ, dar se păzesc să-ĭ lase să intre în corturile lor, unde, de sigur nobiliĭ Kalkașĭ ar lăsa o armată de parazițĭ!

C. Arg.

Logodnele și căsătoriile în Maroc

Principalele faze ale existențeĭ omeneștĭ: nașterea, căsătoria, moartea, sunt chiar la popoarele necivilizate întovărășite de obiceiurĭ și caractere carĭ variază după rase și climate.

Ast-fel sub cerul Marocului, ceremoniile căsătorieĭ sunt sgomotoase și iaŭ un aer de luptă.

Logodnele seamănă cu un târg. Când un tânăr se hotărește să se însoare, timp de nouă zile îngenuchiază și se roagă:

„O, Alah! dă-mĭ ca soție legitimă o regină care să fie grațioasă ca luna. Să nu aibă maĭ mult de 10—13 ani, aceasta e etatea când se mărită marocanele.

Să aibă tinereța primăvereĭ și farmecul auroreĭ. Să creadă în Alah și în soțul săŭ".

Când și-a făcut alegerea, tatăl feteĭ pregătește o petrecere unde e învitat și tânărul. La ceaĭ, tânărul îșĭ face cererea în căsătorie și tatăl arată prețul ce cere în schimbul fiiceĭ sale. La început e o sumă de banĭ: ea variază între o sută și cincĭ sute de leĭ. Pe urmă tatăl cere un trusou pentru fiica sa.

In ziua nunțiĭ, o trupă de oamenĭ armațĭ compusă din prietenĭ de-aĭ gineruluĭ, pornește spre casa mireseĭ.

Aci se opresc și trag focurĭ de pușcă în fața caseĭ unde tânăra fată a crescut și pe care o părăsește pentru totdeauna.

Trupa e cu atât maĭ numeroasă cu cât ginerele e maĭ bogat. In sfârșit mireasa apare, îmbrăcată toată în alb.

Oameniĭ o înconjoară scoțând strigăte de triumf și pornesc cu dânsa spre casa gineruluĭ.

Impușcăturile răsună mereŭ până când o bandă de femeĭ, compusă din mama, surorile și prietenile gineruluĭ, apare și repezindu-se spre mireasă care șeade nemișcată, o ia și fug cu dânsa spre casa gineruluĭ.

In urmă are loc o masă unde invitațiĭ devoră cincĭ saŭ șase boĭ și munțĭ de cuscus.

Apoĭ mosafiriĭ părăsesc casa, dar nu se depărtează. In noaptea tăcută fac o serenadă infernală executată de o orhestră compusă din arabĭ.

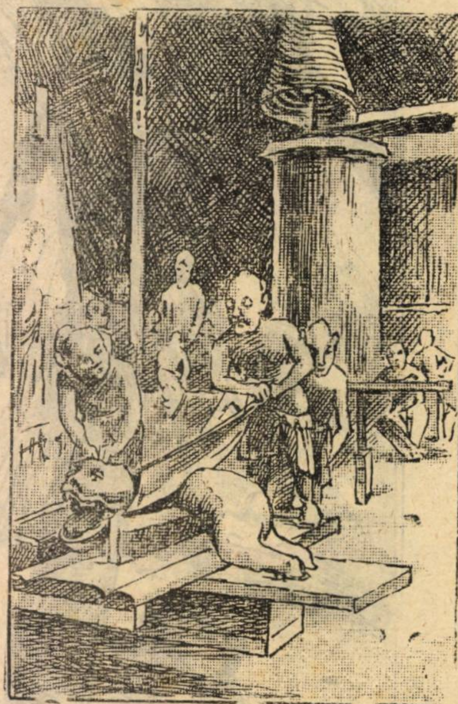
In acest timp, noiĭ căsătorițĭ aŭ intrat în camera nupțială, dar Marocanul îșĭ face o cinste din a sta cât maĭ puțin timp. Foarte repede, se întoarce la amiciĭ săĭ și trece în tovărășia lor restul nopțeĭ în cântece și chef.

Și lucrul acesta se repetă șeapte zile la rând.

Vetor

Munca onorată în China

Ca și hindușiĭ carĭ nu pot totdeauna să-șĭ explice chiar eĭ ceea ce simbolizează bizarele figurĭ de piatră sculptate pe zidurile templelor lor, așa și chineziĭ posed adese orĭ în pagodele lor statuĭ de lemn saŭ de porțelan așa de vechĭ că fiecare le atribue o semnificare diferită.

Statuĭ în templele chineze

Când pătrunzĭ în unele temple chineze adese orĭ descoperĭ nu cu puțină uimire opere sfinte cu o înfățișare la pima vedere foarte profană.

Icĭ vezĭ o statue în care vre-un artist a adus omagiĭ zeuluĭ posterităților numeroase, colo un lucrător conștiincios, etc. E maĭ mult un muzeŭ de cât un templu.

Ilustrația ce publicăm reprezintă

maĭ multe statuĭ în carĭ sunt imortalizaţĭ un măcelar care tae o vită, un negustor de orez, alţiĭ carĭ spintecă un caiman, etc.

Sunt, oricum, o deosebită cinstire a munceĭ statuele din templele chineze.

FLOTILA MĂREI MOARTE

Dacă din. întâmplare i-ar veni cuiva gustul să facă o călătorie pe marea Moartă spre a căuta pe ţărmurile sale locul unde a fost Sodoma şi Gomora, nu căutaţĭ să luaţĭ din împrejurimĭ vre-o barcă spre a pluti după fantezia voastră; veţĭ fi boicotaţĭ fără milă.

Navigaţia e interzisă.

Marea moartă şi valea Iordanuluĭ sunt proprietatea Sultanuluĭ. Marea Moartă omoară peştiĭ, şi vegetaţiile nu pot creşte pe ţărmurile sale, dar comerţul nu'şĭ pierde de loc drepturile. Sultanul a concedat explorarea Iordanuluĭ la o companie americană care expediază apa sfântă în toate părţile lumeĭ. El a tratat de asemenea cu un arab şi cu un evreu care posedă acum monopolul navigaţieĭ pe marea Moartă şi pe Jordan. O şalupă cu vapor şi treĭ imbarcaţiunĭ micĭ constitue toată flotila.

Din nenorocire turiştiĭ sunt rarĭ şi monopolul nu aduce mare lucru. De curând douĭ savanţĭ de la Universitatea din Jale (Statele-Unite) care veniseră să facă studiĭ pe marea Moartă, întâmpinară marĭ dificultăţĭ.

Preveniţĭ la Constantinopole, eĭ obţinură dela Sultan o autorizaţie excepţională spre a naviga pe o luntre portativă adusă de eĭ.

Cu toată autorizaţia, concesionariĭ nu voiră să audă nimic. A trebuit să intervie un soldat trimis în grabă de Mudir spre a permite savanţilor să se îmbarce.

Dacă voiţĭ să vedeţĭ marea Moartă, luaţĭ vaporul. E cam scump, dar alt ceva nu există.

Sereno

O casă construită „în tipar"

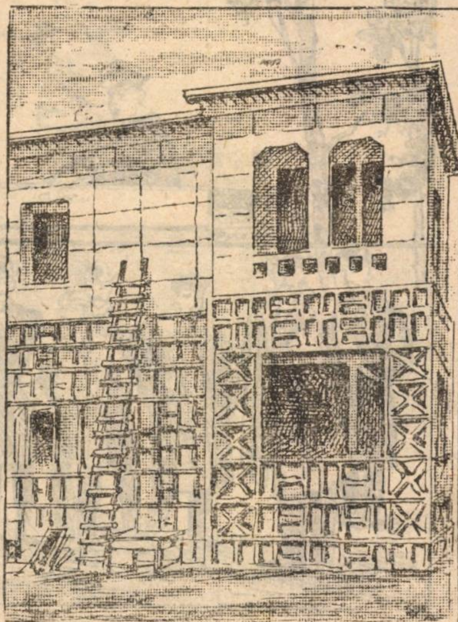
După America, Olanda a fost cea dintâi care în Europa a construit prima casă făcută *întreagă* în tipar.

Ideia a fost a luĭ Edison care acum câţĭ-va anĭ proectase să fondeze o cetate uvrieră ale căreĭ case să fie turnate dintr'o singură bucată. Aceste case trebuiaŭ să aibă numaĭ două etagiĭ şi să fie ridicate numaĭ în opt zile.

Dar secretul cimentuluĭ lichid cu care se poate construi *dintr'o dată* o casă aparţine d-lor Harms şi Small, inginerĭ, carĭ lucraŭ cu Edison.

Se părea că cimentul combinat după metoda luĭ Edison era prea compact spre a putea construi ziduri aşa de înalte.

Ilustraţia ce publicăm reprezintă casa din Santpoort, construită în chipul de maĭ sus. Planurile sunt întocmite de arhitectul Berlage; tiparele sunt făcute în Belgia, în turnătoria

Casa din Santpoort

d-luĭ Pierre Denis, după indicaţiunile inginerilor Harms şi Small, posesoriĭ brevetuluĭ.

Aceste case sunt maĭ ales *igienice*, solide, eftine şi prin chiar construcţia lor, *asigurate* contra incendiuluĭ.

Ar fi minunate pentru cetăţile uvriere, aşa cum le-a conceput Edison.

Blaz

TIMBRELE DIN LUME

Mărcĭ nouĭ emise

Capul verde.—Timbre-taxe din 1904 cu sursage, republica în roşu.

Chili.— Efigia Valdivieĭ. Dinţ. 12, de 2 c. roşie.

Republica dominicană.—Tip. 1901. Fil. cruce şi cercurĭ. Dinţ. 14, de 1 a. verde şi neagră.

Guinea portugeză —Timbre-taxe din 1904 cu sursage, republica în roşu.

Gwalior.—Timbre indiene din 1906—07 cu sursage, de 1 a. carmin.

Haiderabald.—Tip 1905 de 8 a. lilas şi 12 a. verde-gri.

Indiile neerlandeze—Timbre de serviciu, timbre poştale din 1893 cu sursage «Dieust» de 2½ a. oranj.

Timbre-poştale din 1902—09 cu sursage «Dieust».

Levant. Biurourile engleze.—Timbre englezeştĭ 1911, sursage Levant de ½ p. verde

Nouile mărcĭ din Belgia

Nouile mărcĭ cu efigia regeluĭ Albert, imprimate în atelierele dela Malines,au fost puse în circulaţie. Marca de 1 c. este de culoarea peşteluĭ; ea se compune dintr'un mic desen cadrilat pe care reese ţifra 1. Marca de 2 c. este ilustrată cu un leu heraldic belgian, înconjurat de un dublu cerc. Cea de 5 c. este în acelaş mod, dar este galbenă.

Timbrele maĭ marĭ de 10 c. sunt cu efigia regală. Cel de 5, 10 şi 25 c. păstrează culoarea lor pretinsă de convenţiunea de la Berna. Vechile mărcĭ vor circula paralel cu cele nouĭ până la completa lor epuisare.

Gh. D.—Ploeşti.

IN JUNGLĂ

— NUVELA INDIANA —

— Urmare —

Eĭ nu dedeaŭ înapoĭ în faţa pericolelor marilor goane. Pe atuncĭ nu se vâna ca astăzĭ pentru a scoate banĭ de pe blănĭ. Pe vremea acea se vâna maĭ mult de plăcerea de a vâna.

Cutreeram pădurile ziua şi noaptea, când oprindu-mă într'un sat unde fusese omorâtă vre-o bivoliţă, când luând urma fiareĭ acolo unde găseam o cerboaică pe jumătate devorată.

Aşa se scurgea viaţa mea zi cu zi, departe de casă şi de femee. E drept că nu eram lipsit de răsplată.

Am văzut în junglă multe lucrurĭ straniĭ.

Intr'o zi—fiindcă dela o vreme nu prea făcusem cine ştie ce ispravă—spre a-mĭ merita leafa lunară, plecaĭ în zorĭ la junglă.

Mi se dăduse însărcinarea să scot din vizuină un tigru de vre-o zece picioare.

Aveam o puşcă cu două ţevĭ, darul unuĭ Sahib, care mă ţinuse cincĭ anĭ în serviciŭ. Un corn cu iarbă de puşcă, un sac cu gloanţe şi cartuşe completaŭ armele mele.

Treaba mea nu era să omor. Asta priveа pe sahibĭ. Arma îmĭ servea numaĭ să mă apăr, la caz când din greşală m'aş fi expus prea mult saŭ dacă fiara mă descoperea maĭ înainte de a o fi zărit.

După o jumătate de oră de mers, pe când mă aflam încă la o bună gao-cosi 2) de junglă, întâlniĭ o cireadă de 26 de bivoliţe şi 4 taurĭ, mânaţĭ la păşune. Cunoşteam puţin pe bivolar, cu care schimbasem din când în când câte o vorbă în timpul preumblărilor mele. Mergeam alăturĭ de el, vorbind de lucrurĭ indiferente.

Nu-l ascultam decât într'o doară. Vă-

2) Adică distanţa la care se poate auzi răgind un bivol în câmpie.

zând că atențiunea mea era distrată, bivolarul cercă să devie maĭ interesant.

— Azĭ dimineață, îmĭ spuse el, vântul bătea dela sud, venind din junglă. In momentul când mă apropiam de un mic curs de apă, pe care trebuia să-l trecem prin vad, bivolițele dădură de odată semne de spaimă pregătindu-se de fugă; bivoliĭ se înțepeniră în copite și scuturară coarnele ca spre a se prepara de atac.

Bivolarul mă asigură că inspectase tot locul, răscolind pretutindenĭ cu privirea, dar fără să vadă ceva neobicĭnuit; căcĭ îndată ce stătu vântul, cireada se liniști și-șĭ continuă drumul.

Ascultaĭ istorisirea omuluĭ fără a-mĭ trăda gândul. Nu vruĭ să-ĭ destăinuesc ceea ce bănuiam că s'ar putea întâmpla în junglă. La urmă, poate că nu era nimic și mă temeam de geaba. Tăcuĭ decĭ până ce ajunserăm în marginea junglei.

— Ceea ce-mĭ spuseșĭ, prietene, îĭ răspunseĭ părăsindu-l, nu e fără indoială de nicĭ o gravitate pentru tine, dar privește maĭ mult cireada. Totușĭ dacă te veĭ întoarce în acel loc din apropiere de junglă și dacă observĭ aceeașĭ neliniște la vite, grăbește de te urcă cât maĭ repede în arborele cel maĭ apropiat și lasă-țĭ bivoliĭ în voia soarteĭ.

După această povață îmĭ continuaĭ singur drumul. Jungla nu era departe. La dreapta curgea pârâul pe care bivolarul îl trecuse prin vad. Inutil de a vă spune că merseĭ de-a lungul țărmuluĭ. Știam că acolo unde se află apă, în apropierea jungleĭ, e totdeauna periculos să pătrunzĭ în inima eĭ, unde dela intrare nu se vede la treĭ pașĭ înainte.

Mergeam încet cu ochiĭ plecațĭ, fără a descoperi vre-o urmă. Conchiseĭ că tauriĭ și bivolițele își făcuseră spaimă de geaba, căcĭ fiara pe care o mirosiseră nu eșise din culcușul eĭ. Făcându-mi-se foame, scoseĭ câteva „chappatii" din cingătoare și mă așezaĭ să mănânc în tihnă.

Isprăvind, mă apropiaĭ de apă ca să beaŭ, când auziĭ un zgomot înăbușit și ciudat. Imĭ încordaĭ auzul și ascultaĭ. De odată zgomotul încetă. Crezând că nu era nimic, mă aplecaĭ din noŭ spre apă; dar în momentul când o atingeam cu bărbia, zgomotul reîncepu, de astă dată maĭ lămurit.

Spre a-mĭ da seama maĭ bine, îmĭ lipiĭ de apă urechea și îmĭ încețiĭ atenția. Era un tropăit necurmat, maĭ întâĭ nedeslușit, apoĭ maĭ pronunțat și puțin câte puțin crescând până a deveni ca un ecoŭ răsunător al uneĭ fugĭ nebune.

Mă ridicaĭ, apucaĭ pușca și mă preparaĭ să fac față pericoluluĭ. Zgomotul se mărea. Acum era un răcnet de turbare, scurt și sinistru, întrerupt de răgete sălbatece, scoase de groază.

Fără veste, o masă neagră ca un nor gros întunecat, se repezi din junglă, la cincĭ sute de pașĭ la stânga mea și se cufundă în pârâŭ.

Recunoscuĭ o cireadă de bivolĭ.

Eĭ trecură ca un vârtej, urcară cu spaimă malul opus, după aceea se năpustiră furioșĭ și îngrozițĭ, cu coada în aer, peste câmpiĭ.

Iĭ numărasem pe când înotaŭ. Eraŭ 29, dintre carĭ 4 taurĭ și 25 bivolițe. Era aceeașĭ cireadă pe care o văzusem de dimineață, dar lipsea o bivoliță și bivolarul. Nu mi-a fost prea greŭ să lămuresc ceea ce se întâmplase acestora. Probabil că nenorocitul om zăcea în junglă.

Mă gândiĭ atuncĭ că sunt om cu noroc. Cu omul și bivolița drept hrană, având alăturĭ și pârâul spre a-șĭ stinge setea, agresorul, oricine ar fi fost, nu va părăsi locul cel puțin o săptămână.

Nicĭ odată fiarele nu procedează altfel. Puteam decĭ să mă reped să daŭ de veste sahibilor.

Dar eram în dilemă. Dacă mă duceam în junglă și inamicul s'ar fi aflat acolo, putea să se repeadă asupra mea. Mă răsgândiĭ și mă urcaĭ în vârful unuĭ arbore spre a cerceta. Fără doar și poate, bestia va veni să bea apă și astfel o voiŭ vedea.

Stătuĭ nemișcat în arbore timp de 2 ore cu ochiĭ pironițĭ pe apă. Nicĭ o ființă vie, nicĭ măcar o veveriță.

In fine zăriĭ la orizont un nor mare difuz. Pe nesimțite el se maĭ mări până ce avuseĭ sub ochĭ o droaie de vulturĭ. Se roteaŭ în zbor, apropiindu-se din ce în ce, dar constataĭ cu uimire că nicĭ una din aceste pasărĭ nu se lăsa la pământ.

Le luaĭ seama maĭ bine de un ceas. Se lăsară în sfârșit tocmaĭ deasupra inimeĭ jungleĭ, cam la cincĭ sute de metri depărtare.

Nu știam cum să explic această mișcare; un lucru însă îmĭ părea evident : dacă vulturiĭ nu s'aŭ maĭ temut să se scoboare, probabil că pericolul dispăruse. Fu singura dată în viața mea când m'am înșelat.

Mă coborâĭ atuncĭ din arbore și cu prudență mă duseĭ spre locul unde se lăsaseră pasările.

Din fericire în apropierea jungleĭ se putea trece lesne, fiind ierburĭ înalte.

Inaintaĭ ferindu-mă, ocolind desișul de mărăcinĭ unde vre-un vrăjmaș ascuns putea fi la pândă, oprindu-mă la fiece pas ca să ascult țipetele vulturilor, carĭ îmĭ călăuzeaŭ drumul.

In curând fâlfâitul aripelor amestecat cu țipete răgușite deveni din ce în ce maĭ perceptibil. Incurajat de ideea că aceste pasărĭ de pradă eraŭ încă pe pământ, grăbiĭ pasul cu arma la mână. Câteva minute după aceea printr'un luminiș, în stufiș, deosebiĭ o poeniță împresurată de arborĭ la intervale neregulate. La mijloc zăcea o masă informă acoperită de vulturĭ carĭ sfâșiaŭ, smulgeaŭ cu ciocul și cu ghiarele și se băteaŭ pe pradă. Pe arborĭ staŭ cocoțațĭ alțĭ vulturĭ sătuĭ.

Deodată toțĭ își întrerupseră în aceeașĭ

LOCOMOȚIUNEA VIITORULUI

Deși ideea monoraiuluĭ nu e de fel nouă, ea a găsit în America și în Anglia, dela o vreme, apărătorĭ înfocațĭ

Maĭ întâĭ e chestiune de economie : lucrările de superstructură ar costa, natural, maĭ puțin de jumătate, căcĭ calea de acum ar putea permite să se stabilească două în viitor.

O plimbare in monorail

și experiențe hotărâtoare s'aŭ făcut.

Nu maĭ vorbim de diferitele reviste științifice carĭ din când în când aŭ adus chestiunea pe tapet, arătând superioritatea monoraiuluĭ asupra drumuluĭ de fer obicĭnuit.

Alt avantagiŭ: monoraiul ar putea să meargă cu o repeziciune mult maĭ mare fără să se teamă de vre-o deraiere.

clipă, ca la o comandă, sângeroasă lor ocupațiune; apoi cu un țipăt ascuțit spre a înștiința și pe ceilalți de jos, zburară. Fâl! fâl! fâl! Un nor de vulturi își luă avânt cu spaimă, părăsind un hoit de bivol, din care nu mai rămăsese decât scheletu-i descărnat și copitele.

Povestitorul se întrerupse brusc. Simțea încă după 40 de ani, prin tot corpul, oribila suferință ce îndurase.

Mâna i se sgârci cu putere pe coapsă, genunchii i se ciocniră. Pe urmă, încet, spasmul calmându-i-se, continuă cu un surâs amar:

— Ce nebun am fost crezând că dacă vulturii putuseră să scape de vrăjmaș cu fuga, puteam și eu! Uitasem că ei aŭ aripi. Ce s'a întâmplat mai la urmă a rămas până azi nelămurit în spiritul meŭ.

Va urma

Trad. de **Dumpo**

TARIFELE PASAGERILOR

Cine-va poate fi surprins auzind tarifele afișate de o companie engleză asupra taxelor pasagerilor. Anume călători plătesc pentru un drum 1250 lei în vreme ce alții, pentru aceeași distanță, plătesc numai 12 fr. și 50.

Dar o așa mare deosebire de preț se explică ast-fel: primii călători sunt elefanți, hipopotami și rinoceri, iar ceilalți sunt pasări mici saŭ maimuțe.

Intre aceste două categorii de pasageri sunt și intermediari: câini mici 25 lei, mari 50, antilope 50, struți, 125, lei, tigri, leoparzi, 500 lei, girafe 1000.

Nici unul din aceste animale nu poate fi admis în cabinele pasagerilor de speță umană.

Hrana e în sarcina proprietarului animalelor; compania nu răspunde de mortalitatea lor. Stăpânii lor trebue să aibă grije de sănătatea lor și să încerce să îi păzească de răul de mare.

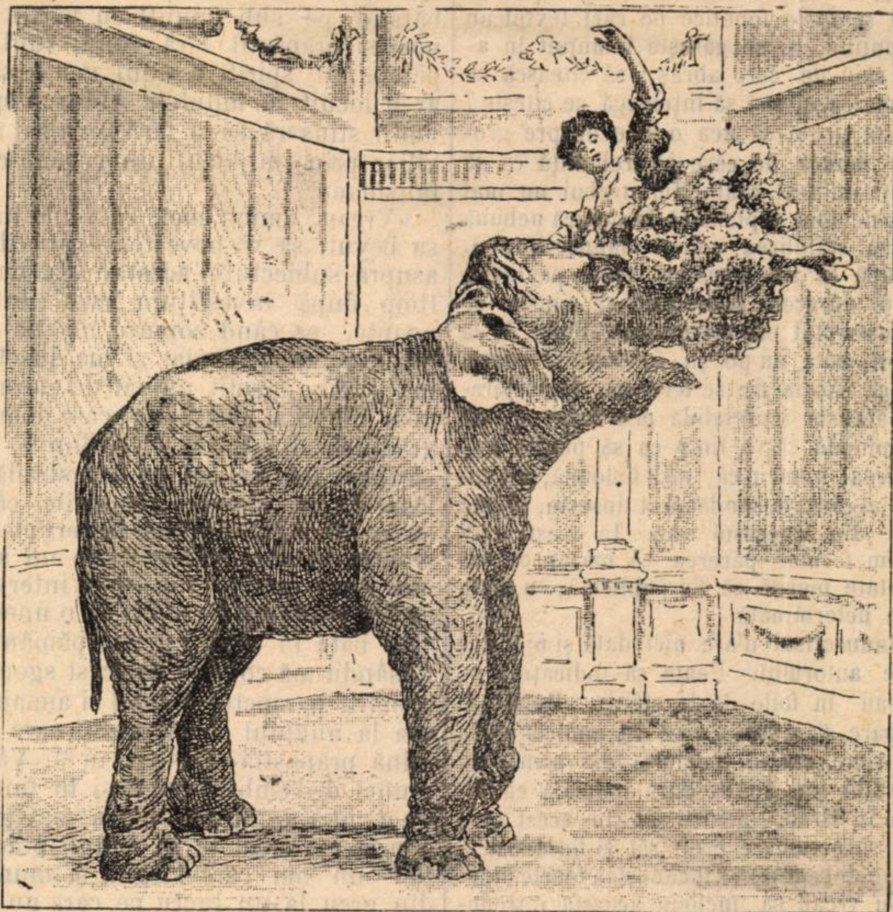
Doru.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii saŭ vânători, în țară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei **«Ziarului Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, București.*

O REPRESENTAȚIE SENZAȚIONALĂ

D-ra Orford cu elefantul ei.

O sensațională reprezentație este aceea pe care o dă la un teatru de varietăți din Berlin, es miss Orford, îndrăsneață artistă, cu elefantul ei favorit.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

In timpul campaniei pe care a făcut-o generalul Lyauty la Beni-Snassen, un soldat al legiunei străine găsi, în ruinele unei cocioabe dărâmată de tun, o mică casetă de lemn, vapsită cu diferite culori și închisă ermetic. Ca în asemenea cazuri cum se crede îndată că e o comoară, s'a procedat la forțarea lacătului. Nu fu mică mirarea și decepția soldatului când, deschizând caseta cu o lovitură dată cu patul puștei, nu găsi nici cea mai mică urmă de parale și numai niște hârtie îngălbenită scrisă cu litere arabe.

Gata-gata s'o arunce în foc; în acest timp, cum n'avea nimic în dăsagi, el se răsgândi și înveluind hârțoaga într'un colț de petecă, așeză totul în sac, cu speranța că din întâmplare vre-un amator de astfel de scrieri de descifrat îi va oferi ceva.

Sosind la Flemcen, după campanie, acest soldat arătă hârtiile lui M. V., mare negustor de manuscripte, care face un însemnat negoț cu tribunile marocane de la frontieră.

Mai mult de orgoliŭ de cât de curiositate, M. V. dădu câteva monede soldatului și luă manuscriptul. Dar nu mai puțin prost de cât soldatul în ce privește scrierea arabă, M. V. aruncă acest manuscript în fundul unui sertar.

Pe când călătoream spre Flemcen el îmi povesti întâmplarea și găsii printre hârtiile acelea câte-va acte fără importanță ale cadiului, dar totodată și un vraf de hârtii foarte vechi și sdrențuite și pe cari numai de cât mă pusei să le descifrez cu pasiune, căci de la primele rânduri mă încredințai că aveam sub ochi o operă de literatură remarcabilă și totodată necunoscută.

Cititorii știu, fără îndoială, că în Arabia scrisul e departe de a avea aceeași claritate ca în limbile europene. In această limbă și mai cu seamă în cele se-

mitice, nu se scrie de cât numaï consoanele; vocalele rămân subînţelese. Cititorul e obligat deci să şi închipue în gând semnele fonetice pe carï textul nu le conţine, şi se găseşte înlănţuit în acest soiŭ de cerc abraş: să citească ca să înţeleagă, saŭ să înţeleagă ce citeşte?

Asta poate să dea o idee despre grozava muncă de care aï trebuinţă ca să citeşti un text arab. Imï trebui nu maï puţin de două săptămânï de muncă nebună pentru stabilirea copieï manuscriptuluï.

După ce am transcris toate paginele, avuiŭ durerea şi necazul să constat că manuscriptul era necomplet. Foile de la sfârşit, câte nu poţi şti, fuseseră pierdute, aşa că istoria nu se termina. Imprejurarea aceasta regretabilă m'a făcut să staŭ la îndoială câtva timp ca să public traducerea, pentru-că, fără îndoială, un roman al căruï desnodământ lipseşte, pierde mult din interesul săŭ. In acest timp mi-am format părerea că măcar ca curiositate merită să fie publicată, cu toate că e neterminată.

Manuscrisul n'are nicï dată şi nicï numele autoruluï. Poate că indicaţiile se găseau în foile de la sfârşit. După cât se pare s'ar putea zice că autorul scria în primiï anï aï secoluluï din urmă, pe la 1805 saŭ 1810. Fără îndoială că locuia în Oran, pentru că în acest oraş face să acţioneze eroiï săï şi fiecare descriere dovedeşte că îl cunoştea foarte bine.

Nu vreaŭ să încheiŭ această introducere fără să spun câteva cuvinte asupra traducereï pe care o daŭ în vileag: m'am silit să condensez textul arab atât cât am putut şi am reprodus imaginile de câte orï mi-a fost posibil să le traduc. Am împins exactitatea până acolo încât am reprodus invocaţiunï pe carï musulmaniï le adresează aproape după fiecare frasă, în numele luï Dumnezeŭ: «Fie glorificat aŭ prea mărit, etc.». Nu mă îndoesc că aceste formule vor părea bizare cititorilor. Dar suprimându-le mi s'a părut că aş fi furat întru câtva din fisionomia orientală de tot a caracteruluï misterios şi a poesieï grave pe care o dă textul arab.

H. de S.

SPIRITUL DIN AÏDUR

Era odată la curtea beyuluï Mohamed el-Kebir un răsboinic vestit prin modul de mânuire al armelor şi felul cum ştia să îmblânzească calul cel maï svăpăiat: Se numea Abdalah ben Mansur. Era de viţă nobilă; arab de sânge tot aşa de bine după cum îl arăta şi numele luï, şi unul din strămoşiï săï fu tovarăş al gloriosuluï Okba care mână până la Atlantic răsboiniciï eşiţï din Hedgaz.

Aşezat în rangul înalt pe care îl şi merita de altfel numele şi naşterea sa, se găsea într'o zi în apropierea beyuluï Mohamed. Se vorbea de ingenioasele lucrărï de fortificaţie ridicate la Oran de către spanioliï şi de părerea aşa de răspândită prin populaţia oraşuluï cum că subteranele fără sfârşit carï cercuesc forturile, străbătând pe sub munţï cu vârful în norï şi prăpăstiï fără fund, sunt opera unuï spirit, a unuï geniŭ care ar fi locuit în muntele Aïdur şi spanioliï ştiuseră să-şi facă un altul auxiliar prin mijlocul unor oare-carï talismane.

«Vreau, amiciï meï, zise înălţimea sa beyul, să vă povestesc o anecdotă asupra subiectuluï acesta: era puţin timp după învestitura mea. Intr'o noapte, pe când somnul nu mă cuprindea, m'am sculat şi mă duseï să mă plimb. însoţit numaï de eunucul meu Elbarka, pe terasele care domină grădinele din Bordg-el-Kedim [1]) Mă sprijiniï într'un cot pe balustradă şi lăsaï să-mï sboare gândurile către stele. Dar fuï deodată întrerupt din reveria în care căzusem de un sgomot surd care se repeta la intervale egale, părând a fi produs de o unealtă care bate în mod regulat pământul. Lăsându-mă condus de acest sgomot, urmăriï parapetul teraseï şi am ajuns aşa la unghiul bastionuluï care domină prăpastia Ras-el-Aïn [2]). Văzuï atuncï dedesubtul meu şi în fundul uneï micï scobiturï—părea maï mult o peşteră crestată în malul prăpastieï—un om care s'agita şi muncea din greu la un lucru pe care nu putuï să-l ghicesc la început, căcï lucra la lumina slabă a uneï lanterne în cât cu greu, aproape de loc nu eraŭ perceptibile obiectele de prin prejur.

«Nu puteam să merg la acest om pentru că mï găseam în vârful unuï zid foarte înalt. Chemaï pe Elbarka şi, şoptind, îï poruncii să meargă să ia cincï saŭ şease spahiï [3]) din cazarmă, să iasă prin portiţa ascunsă din zidurile fortificaţiilor, să înhaţe pe lucrătorul necunoscut şi să mi'l aducă. Cât despre mine, eu rămăseï aplecat pe zid spre a urmări peripeţiile acesteï expediţiï.

«Elbarka execută ordinele punct cu punct. Văzuï pe soldaţiï meï sosind fără sgomot până la intrarea caverneï, pe urmă aruncându-se pe neaşteptate asupra omuluï. Iï legară cot la cot şi mi'l aduseră. Era un evreu. El era înarmat cu o sapă şi, la lumina lanterneï sale, săpa şi dărâma pietrele din fundul caverneï. Când îl întrebaï cu ce scop se căsnea la lucrul ăsta, la început refuză să-mï răspundă. Dar ameninţările, carï ştia că nu's vorbe goale, îl făcură să-şi deslege limba.

— Stăpâne, îmï zise el, tatăl meu a trăit pe timpul stăpâniriï spaniole şi întâmplarea l'a făcut stăpân pe un secret pe care 'l posed regiï spanioliï şi pe care 'l ştia numaï singur guvernatorul Oranuluï. Există într'o subterană care trece pe sub prăpăstia Ras el-Aïn, şi precis dedesubtul loculuï unde săpam când soldaţiï tăï m'au arestat, o statue fără pereche de frumoasă reprezentând pe profetul Aïsa [1]), copil, purtat în braţele mameï sale Meriem [2]). E de ajuns să pronunţï câteva cuvinte magice dinaintea statueï spre a obţine toată puterea asupra spirituluï din Oran şi să'l obligï să te asculte acest geniŭ a-tot-puternic descoperindu-ţï tesaurele îngrămădite în tavernele fără sfârşit în care locueşte sub muntele Aïdur.

— Şi carï sunt, ziseï, cuvintele magice carï trebue să le pronunţï pentru a'l obliga să te asculte geniul acesta puternic?

— Nu ştiŭ, răspunse evreul; cuvintele magice mi-a spus tatăl meu că sunt săpate în caractere latine pe piedestalul statueï.

— Şi aşa, răspunseï, mărind grota de unde te-am surprins, tu speraï să atingï subterana şi să te găseştï în prezenta statueï fermecătoare?

— Stăpâne, zise evreul, soldaţiï tăï ocupă forturile şi prin urmare intrările tuturor subteranelor şi tu aï interzis orï căruia să pătrundă acolo. N'aveam decï alt mijloc de a ajunge până la statua fermecătoare de cât spărgând bolta subteraneï unde se găsea ea. Tatăl meu, care ştia şi care luase măsurătorï exacte determinând direcţia sa, adese-orï mi-a afirmat că acest loc trece la mică adâncime d'asupra pământuluï.

«Vă închipuiţï, amiciï meï, continuă alteţa sa, că n'am dat nicï un crezământ aceşteï fabule caraghioase. Gândiï că evreul era nebun sau că vroia să-mï ascundă adevăratele sale planurï şi îndată am bănuit că avea cunoştinţă de vre-o comoară ascunsă de spanioliï în locul ăsta. Il supuseï la torturï, dar nu'i puturăm smulge altceva şi el muri în chinurï fără a-şi ajunge scopul real al cercetărilor sale».

Povestirea aceasta interesase mult nobila adunare, dar în particular pe Abdalah ben Mansur.

— Alteţă, zise el adresându-se înălţimeï sale, de multă vreme am plăcerea de a vizita subteranele carï cercuesc între ele cele cincï forturï carï apără Oranul, şi ceea ce ne-aï povestit mi-a aţâţat şi maï mult curiositatea. Te rog să-mï permiţï de a realiza mâine proectul meu şi îţï promit, adăugă el râzând, dacă întâlnesc geniul din Aïdur să ţi-l trimit, de voe sau cu forţa, şi de a-ţï vărsa în

[1]) Castelul vechiŭ. Bordg=castel, Kedim=vechiŭ.

[2]) Ras=cap, origină: Aïn=isvor.

[3]) Spahiï=cavaleriştï.

[1] Aïsa=Isus; Meriem=Maria. Isus e considerat de musulmanï ca cel maï mare profet după Mahomet.

mâinele tale toate comorile îngrămădite în misterioasa sa vizuină.

— Consimt, răspunse beyul, şi voiu da ordine în consecinţă. Dar îţi recomand prudenţă, căci mi s'a raportat că subteranele, dislocate de cutremurile de pământ, sunt prăbuşite în câteva puncte şi e periculos să le străbaţi. Tocmaĭ din cauza asta am interzis soldaţilor meĭ să le viziteze.

(Va urma).

Trad. de **P. Rosetti**

DIVERSE

Telegrafia fără fir şi aeroplanele. — Henri Farman a întrebuinţat nu de mult cu succes telegrafia fără fir în una din ascensiunile sale şi a putut comunica într'o rază de maĭ mult de 10 kilometri. Aviatorul crede însă că aceasta ar fi posibil să se facă într'o rază de 100 de km.

Se văd deci avantagiile din punct de vedere militar. Un aviator având cu el un asemenea aparat, poate da însemnărĭ de o valoare nemăsurată. Aşa el va putea trimite depeşi la cartierul general nu în o rază de 10 kilometri—ci cel puţin de 50 kilm. Generalul şef deci va putea combina mişcările armateĭ sale, astfel ca să câştige victoria, el cunoscând cu o zi maĭ înainte poziţiunile armateĭ inamiculuĭ.

* * *

Edificiile monstre din New-York. Casa din New-York, de pe locul ce se află între calea 86 şi 87 şi anume : calea Amsterdam şi Broadway, e privită ca cea maĭ mare din lumea întreagă.

Ea are o lungime de aproape 340 m., lăţime de 180 şi o înălţime de 140 m. Acest edificiŭ monstru are 12 etaje şi cuprinde 175 apartamente, având fiecare 9—12 camere.

Alăturea de acest hotel se află o întinsă câmpie cu o suprafaţă de 230 metri lungime pe 100 lăţime, aranjat în peluse şi terene pentru joc. Fiecare apartament are o înălţime de 40 metri cu faţada spre curte. Aceste camere sunt cele maĭ aerisite şi servesc de camere de culcare.

Sub curte se găseşte o sală specială luminată ziua şi noaptea, unde se fac târguelile pentru cele necesare chiriaşilor.

Această gigantică casă a costat 15 milioane de francĭ.

* * *

O frumoasă piesă de fierărie. — Nimenĭ nu maĭ ignorează faptul că vapoarele devin din ce în ce maĭ marĭ. Dimensiunile lor nu pot fi limitate prin acele ale porturilor unde trebue să acosteze.

Sunt 60 anĭ de când un vapor de 1000 de tone trecea drept un monstru. Azĭ sunt însă o serie de transatlantice mult maĭ marĭ. Unul din aceste din urmă e şi „Olimpic", care are maĭ mult de 66 miĭ tone şi o lungime de 269 m., dimensiunĭ carĭ vor fi întrecute de un alt vapor ce se află în construcţie. Manevrele acestor vase monstre cer instrumente de o putere excepţională.

Un simplu amănunt ne va da o idee şi anume ancora. Această ancoră construită de Hingley şi Sons la Dudley poate purta cu drept cuvânt titlul de ancora cea maĭ mare şi cea maĭ grea din lume. Având o lungime de 6 m. şi o lăţime de 3 m. ea nu cântăreşte maĭ puţin de 15 tone. Tija sa are aproximativ 1,3 m. Ea e legată de un lanţ făcut de verigĭ de aproape 50 kgr. fiecare !

Această ancoră enormă constitue una din curiozităţile expoziţieĭ technice ale „Olimpiceĭ" la Londra. Pentru a o transporta dela gara din Padington la câmpul de expoziţie a trebuit să se înhame 15 caĭ !

D. Mytzu

TOŢI ABONAŢII LA

„ZIARUL CALATORIILOR"

Participă, cu începere de azĭ la următoarele marĭ şi de valoare premiĭ :

1) **Un elegant pat de fier** pentru copil, cumpărat de la cunoscuta casă «Industria metalică Marcu», Bulevardul Elisabeta, No. 5. 2) **Una puşcă fină de vânătoare** cu două ţevĭ, cal. 12. din vechia şi renumita fabrică «Pieper-Bayard». 3) **Un pistol automat de buzunar**, Pieper Bayard, modelul cel maĭ nou, fiind de calibru mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ. 4) **Una carabină de mare precisie**, calibru 22. Pieper Bayard, semi-automatică.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, Victorieĭ, 44, furnizorul Curţeĭ Regale.

5) **Un gramofon perfecţionat**. 6) **Una mandolină**, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, No. 54.

7) **Un frumos vas** pentru fructe sau mezelurĭ şi **o frumoasă tavă**, ambele argintate, cumpărate de la vechiul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bd. Elisabeta, 9 bis.

8) **Un ceasornic de biurou**, lucrat artistic în marmură şi bronz. 9) **Un frumos ceasornic** în cutie, pentru voiaj cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Schmith şi Stratulat, calea Victorieĭ, No. 53.

10) **O frumoasă pendulă** de voiaj care se întoarce la opt zile. 11) **Patru pahare pentru ceaiu**, cu scăunelele lor de argint de China, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicăria Colţeĭ», str. Colţeĭ, No. 31.

22) **Şease cămăşĭ bărbăteştĭ** de zi, de zefir sau albe, cu pieptĭ de olandă, după alegere şi măsură, carĭ se vor lucra de cunoscutul magazin de lingerie «La Patru sezoane», calea Victorieĭ, Pasagiul Maca, vis-à-vis de poliţie.

13) **O duzină cremă «Flora»**. 14) **O duzină săpun «Flora»**. 15) **O duzină pudră «Flora»**.

16) **Şease frumoase gente** pentru dame. 17) **Şease linguriţe** de dulceaţă. 18) **Zece linguri** pentru masă. 19) **Zece furculiţe** pentru masă.

20) **Zece plachete argintate**, reprezentând fotografiile M. S. Regeluĭ şi Regineĭ, comandate anume pentru premiĭ.

Preţul abonamentuluĭ : Pentru un an leĭ 2.60

Spre a participa la aceste premiĭ, abonaţiĭ pentru un an primesc 2 bonurĭ, iar ceĭ pe 6 lunĭ 1 bon.

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL

„UNIVERSUL"

ABONAȚILOR SĂI, CU ÎNCEPERE DELA 22 MAI, 1911:

O NOUA VILA LA SINAIA

«*Vila Luigi*», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cumpărat de la *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O ELEGANTĂ GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU SALONAȘ

din trestie exotică și malaca emailată, compusă din: O canapea, două fotoliurĭ, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin *Littmann*, strada Lipscanĭ, No 3

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul, No. 37 și strada Șerbănică, No. 10.—Sucursala cal a Victorieĭ, No. 107.

O GARNITURA DE TOALETA JAPONEZA

compusă din: **Un armuar cu oglindă**, cu despărțiturĭ pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. **Una toaletă cu marmură** și oglindă din bambu veritabil. **Una dormeză** tapisată cu stofă japoneză. **Un serin** cu 7 cutiĭ lustruite și îmbrăcate cu stofă japoneză. **Un piedestal** de bambu cu vas japonez. **Una etajeră de perete** de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și **Un scaun** tapisat tot cu stofă japoneză

Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate în mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victorieĭ, 148.

JUMATATE GARNITURA MOBILA PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din: **Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă** cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu florĭ, lângă hotel Dacia

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, Bucureștĭ, str. Carol I, 64.

1 serviciu de ceaiu pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendulă de perete «secesion» cu vitrourĭ, având mersul 15 zile, cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en-gros și en-detail Frațiĭ A. et J. Roller, Bucureștĭ, str. Smârdan, 35, etajul I iu.

O mașină de scris „Erika", ultima perfecțiune, care scrie vizibil în două culorĭ, cumpărată de la Compania „Ideal". Depositul mașinelor de scris din Buc. Palatul Eforiei, representant Leonida Piokowsky.

O pendulă modernă, culoarea nuculuĭ și **un ceasornic** pentru biurou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicăria Coițeĭ, str. Coițeĭ, 31. **2 pelerine** de ploae, calitatea I, portative pe ambele părțĭ. **2 truse** de voiaj, piele de crocodil. **2 aparate de ras** „Juvenia", cumpărate de la „Compania generală", biurou de informațiunĭ, Bucureștĭ, strada Smârdan, 29, etajul I-iu.

1 mașină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară; cu capacul de nuc. **1 mașină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea maĭ superioară, coase și brodează cu cea maĭ mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut „Compania anglo-americană". Bucureștĭ, str. Carol, 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulev. Elisabeta, 8 bis. **Un gramofon mare**, perfecționat, remontabil în timpul mersuluĭ, cu diafragmă de concert și 6 cântece naționale.

Una vioară model Stradivarius, complectă cu arcuș, cutie și accesoriĭ. **Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonurĭ de oțel, burduful dublu impermeabil și colțurile îmbrăcate cu metal. **Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, 54.

Serviciu de bucătărie „Sirius email", compus din maĭ multe bucățĭ, cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et fiu, Bucureștĭ, str. Lipscanĭ, 15.

6 cămășĭ bărbăteștĭ de zi, de zefir sau albe, cu piepțĭ de olandă. **6 perechĭ** pantalonĭ (indispensabili). **6 perechĭ** ciorapĭ fil d'Ecosse. **6 batiste** de olandă cu monograme. **1 pereche** jartiere de mătase. **1 pereche** bretele, idem, carĭ se vor confecționa după măsura câștigătoruluĭ de cunoscutul magazin de lingerie „La patru sezoane", calea Victorieĭ, pasagiul Maca vis-à-vis de poliție.

Două costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, str. Academieĭ, 25. **Una bucată** 19 metri pânză de inișor cu borangic, țesătură românească, cumpărată de la expoziția Caseĭ școalelor. **2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat și două pentru damă; unul de argint rusesc pentru bărbat; **O brățară** de aur cu 3 diamante; **Un inel** de aur bărbătesc cu rubin; Idem unul cu safir; Idem altul cu 2 briliante și safir la mijloc; **2 ceasoarnice** de metal marca „Sonia"; **2 portfotografiĭ** de porțelan japonez, cu florĭ artistice lucrate în foc; **Un pince-nez** aur 14 karate; **Una pereche** ochelarĭ duble; **2 lorgnioane** pentru damă; **12 benoclurĭ** de teatru, cumpărate de la Institutul de optică „Ocularium", Doamneĭ, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-luĭ Gheorghe D. Fischer, oculist. **Un frumos** premiu pentru grădină „Șanticler", compus din un cocoș, 2 găinĭ și 12 puișori; **Un curs** complect de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, carĭ se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

50 casete conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonațiĭ noștri.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentuluĭ, un volum din interesanta scriere: **Memoriele regeluĭ Carol I.**

Anul XII.—No. 756 **5 BANI IN TOATA ȚARA 5** Miercurĭ, 2 Noembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI — Leĭ 2.60 pe an în toată țara | *Redacția și Administrația* — No. 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11 | ZIARUL CĂLĂTORIILOR — Apare odată pe săptămână, Marțea

Făcând o sforțare supremă, luaĭ de coadă leopardul și-l isbiĭ cu capul de trunchiul unuĭ arbore.—Vezĭ pag. 5424.

INVINGĂTORUL UNUI LEOPARD

Un romancier anglo-indian, foarte cunoscut, care scrie sub pseudonimul „Maori", istoriseşte aventura unuĭ tânăr care întro luptă corp la corp cu un leopard, sfărâmă craniul fiareĭ, isbind cu toată forţa sa erculiană capul animaluluĭ de un trunchiŭ de arbore.

Intr'o dimineaţă, eroul acesteĭ istorisirĭ, căpitanul Edward Wood, se afla în Indiĭ unde se întâlni în gara Etawah cu un european.

— Eştĭ bun să-mĭ arăţĭ cel maĭ apropiat campament? îl întrebă el.

— Cu plăcere! Dar nu eştĭ d-ta d. Edward Wood?

— Da, răspunse Wood.

— Te aşteptam de mult. Mă numesc Patrick Cogan şi sunt în acelaş serviciŭ cu d-ta. Sunt ajutor de inginer pe braţul Etawah-Cawnpore al canaluluĭ Gangeluĭ.

Wood merse atuncĭ spre casa luĭ Cogan unde fu găzduit foarte bine.

Pe când ceĭ doĭ prietenĭ se aflaŭ la masă, se pomeniră cu numeroşĭ indigenĭ carĭ urlaŭ şi gesticulaŭ.

— Aceste maimuţe pretind că o fiară sălbatecă, de care aŭ o frică grozavă, le pustieşte plantaţiile. Eĭ mă roagă să o ucid. De sigur că e o hienă saŭ un lup. Vreĭ să o vânăm împreună?

— Cu plăcere, dar armele mele sunt în bagajul ce-mĭ va sosi mâine.

— Iţĭ voĭ împrumuta eŭ o puşcă.

Porniră şi după un drum de o jumătate de oră ajunseră la plantaţiile indigenilor. Wood rătăci apoĭ singur prin plantaţiĭ în căutarea fiareĭ şi obosit de căldura soareluĭ căuta un loc de adăpost, când deodată se pomeni în faţă cu un leopard splendid.

Instinctiv duse puşca la ochĭ şi trase. Gloanţele luĭ însă nu făcură mare răŭ fiareĭ, căcĭ imediat leopardul se asvârli asupra luĭ.

Atacul săŭ fu aşa de neprevăzut, că Wood fuse aruncat la pământ în vreme ce puşca îĭ scăpase din mână.

„Mă ridicaĭ, zice eroul, şi pentru a doua oară mă aflaĭ în faţa fiareĭ.

Se încinse o luptă corp la corp în care vreme gonitoriĭ, revenindu-şĭ din prima spaimă, se apropiară. Unul din eĭ îşĭ lipi ţeava carabineĭ de corpul leopardului. Arma însă nu luă foc. Leopardul se aruncă asupra luĭ şi-l trânti la pământ. Câteva minute îmĭ fu de ajuns spre a-mĭ recăpăta puterĭ noĭ. Văzuĭ bestia culcată peste indianul rănit, şi coada sa splendidă punctată cu pete închise se legăna dela dreapta spre stânga. Atuncĭ fascinat, apucaĭ această coadă care se legăna şi fără să ştiŭ ce fac, adunându-mĭ într'o sforţare supremă, toată puterea mea, smulseĭ leopardul de pe indianul înlemnit de spaimă şi ridicându-l în aer îl lovĭĭ cu putere de trunchiul unuĭ arbore gros.

Auziĭ trosnitura craniuluĭ bestieĭ lovită de scoarţa copaculuĭ. Aceasta fu totul. Sfârşit de oboseală şi pierderea sângeluĭ din rănile ce mi le făcuse fiara, leşinaĭ.

Cogan care la început nu ştia nimic de acest accident tragic, sosi tocmaĭ în momentul când îmĭ perdusem cunoştinţa.

Timp de o lună fuĭ între viaţă şi moarte, suferind de nişte frigurĭ teribile şi de o otrăvire de sânge. Era aproape să-mĭ tae un braţ, dar chirurgiĭ temându-se că nu voĭ fi în stare să suport operaţia, renunţară. Graţie constituţieĭ mele tarĭ şi îngrijirilor d-neĭ Cogan, după treĭ lunĭ de boală, intraĭ în convalescenţă. Braţul meŭ drept poartă cicatrice adâncĭ, de asemenea şi pieptul. Afară de aceasta mă simt foarte bine şi privesc în fiecare zi cu bucurie la pielea leopardului care se află întinsă în salon şi care mi-a lăsat amintirĭ neşterse".

C. Arg.

LEW TOLSTOI

SLUGA DRACULUI

In timpurile vechĭ trăia un om bun şi bogat. Avea multe slugĭ şi toate se lăudaŭ de bunătatea stăpânuluĭ lor.

Eĭ ziceaŭ:

«Sub cer nu se află un stăpân maĭ bun decât al nostru. El ne hrăneşte şi ne îmbracă bine, ne împarteşte treburile după puterile noastre, pe nicĭ unul nu ne supără măcar cu o vorbă, ne plăteşte la timp,— nu e ca ceilalţĭ stăpânĭ, carĭ se poartă cu slugile lor maĭ răŭ ca cu vitele; pentru greşală şi fără greşală pedepsesc şi nu vorbesc nicĭ o vorbă fără a nu-ĭ invidia.

«Stăpânul nostru ne doreşte binele, ne face bine şi toate vorbele luĭ sunt plăcute. Maĭ bună viaţă ca aceasta nicĭ nu putem avea».

Aşa se lăudaŭ slugile cu stăpânul lor.

Dracul deveni furios când văzu că slugile trăesc în pace şi iubire cu stăpânul şi fără multă zăbavă îşĭ puse coada pe una din slugĭ, care se numea Aleb şi căreia totdeodată îĭ porunci să seducă pe celelalte slugĭ.

Intr'un timp când toate slugile slăveaŭ şi lăudaŭ pe stăpân, de odată se ridică Aleb şi zice:

«In zadar vă lăudaţĭ voĭ cu bunătatea stăpânuluĭ nostru. D'apoĭ şi dracul va fi mulţumit când cineva îĭ va face totul după plac. Noĭ servim pe stăpânul nostru bine şi toate i le facem spre mulţumire. Indată ce doreşte el ceva, noĭ îĭ facem, căcĭ îĭ ştim gândul.

«Cum să nu fie oare bun cu noĭ?

«Ia încetaţĭ de a-ĭ face toate după plac şi faceţi-ĭ numaĭ rele şi atuncĭ să vedeţĭ cum o să se facă maĭ răŭ ca ceilalţĭ stăpânĭ».

Celelalte slugĭ începură a se certa cu Aleb şi a face rămăşagurĭ. Aleb îşĭ luă însărcinarea să supere pe stăpân şi-şĭ maĭ puse încă şi condiţia ca el să-şĭ peardă haina de sărbătoare în caz când nu va isbuti să-l supere; iar de va isbuti, celelalte slugĭ vor trebui să-ĭ remită haina de sărbătoare şi pe lângă aceasta să maĭ adaoge jurământul: Cine va îndrăsni să-l vâre în închisoare, va fi împuşcat înaintea stăpânuluĭ.

Aleb maĭ promite încă odată că în altă dimineaţă iarăşĭ va supăra pe stăpân.

Printre astea Aleb fusese orânduit ca păstor la cele maĭ scumpe şi maĭ frumoase oĭ ce le avea stăpânul. Intr'o zi când stăpânul veni la turmă cu un oaspete spre a-ĭ arăta preţioasele sale oĭ, sluga draculuĭ făcu din ochĭ la celelalte slugĭ, ca şi cum ar zice: Uitaţi-vă cum am să înfuriĭ pe stăpân! Toate slugile se strânseră grămadă la uşă şi priveaŭ peste gard. Dracul se căţără într'un copac şi de acolo se uita la turmă şi la serviciile slugeĭ sale. Stăpânul merse spre turmă şi-ĭ arătă oaspeteluĭ oile, mieiĭ şi voia să-ĭ arate şi pe cel maĭ bun berbece.

«De asemenea şi ceilalţĭ berbecĭ sunt frumoşĭ, zise el, însă pentru acela cu coarnele încovoiate nu se află preţ şi-mĭ este aşa de scump ca şi ochiĭ din cap».

Turma se sperie şi se retrase la o parte, aşa că oaspetele n'a putut să deosebească pe preţiosul berbece; însă în momentul acesta, când unele din oĭ pleraŭ, iar altele stăteaŭ pe loc, ceea ce era bine pentru ca să se deosibească berbecele, fugi sluga draculuĭ şi ca prin minune toate oile se strânseră la un loc, ceea ce a fost cu neputinţă să se maĭ deosibească berbecele. Atuncĭ stăpânul zise către Aleb:

«Aleb, iubite prietene, te osteneştĭ în zadar, maĭ bine prinde berbecul de coarne cu băgare de seamă şi ţine-l».

Indată ce stăpânul zise aceste vorbe, a sărit Aleb ca un leŭ în mijlocul turmeĭ, a prins berbecele de lână, l'a apucat de piciorul stâng de dinainte, şi l'a împins îndărăt; când de-odată piciorul pocni. Berbecele începu să behăe şi căzu în genunchĭ; dar Aleb îndată îl prinse de piciorul drept, pe când celalt balansa în dreapta şi în stânga ca un pendul; era sfărâmat ceva maĭ jos de genunchiŭ.

Cu cât oaspetele striga la slugă, cu atât maĭ mult dracul se bucura când vedea cât de bine îl înlocueşte Aleb.

Faţa stăpânuluĭ se întunecă, lăsă capul în jos şi nu zise nicĭ o vorbă. De asemenea şi oaspetele şi sluga tăcură;—aşteptaŭ rezultatul.

Stăpânul a tăcut maĭ tot timpul, însă îndată voind să-şĭ arunce o povară şi venindu-şĭ în sine, ridică capul şi privi spre cer. Increţiturile de pe frunte dispărură şi râzând se uită blând spre Aleb şi-ĭ zise:

«O Aleb, Aleb! Domnul tăŭ ţi-a po-

runcit ție să mă superi, însă Domnul meŭ este maĭ puternic decât al tăŭ.

«Să știĭ, Aleb, că nu veĭ suferi nici o pedeapsă de la mine — voiaĭ să fiĭ liber; iţĭ daŭ libertatea aici în faţa oaspeteluĭ. Mergĭ de acum în pace şi ia-ţi şi haina de sărbătoare».

Şi bunul stăpân plecă cu oaspetele în casă.

Dracul însă scrâşni din dinţĭ, se prăbuşi din copac şi se afundă în adânc.

Trad. de **I. C. Ionescu.**

TIPURI DIN PALESTINA

Obiceiurĭ din Palestina

Podgoreniĭ arabĭ transportă vi-nul în burduf de capră. E un obiceiŭ care se practică din timpurĭ străvechĭ.

RAIUL PIETONILOR

In Elveţia, contrariŭ de ceea ce se petrece în Franţa şi chiar la noĭ, legea protejează cu energie pe pietonĭ contra şofeurilor.

Anume drumurĭ sunt formal interzise automobilelor ; altele nu sunt accesibile decât la anumite ore din zi. De exemplu, pe ţărmul septentrional al lacului Thonne automobilele nu aŭ dreptul să circule de la orele 10 dimineaţa până la 6 seara.

Cum fie-care canton se guvernează aparte, legislaţia se schimbă după ţinut. Guvernământul care s'a arătat cel maĭ aspru contra şofeurilor e acela al cantonuluĭ Grison, care a interzis absolut mersul automobilelor în cantonul săŭ.

In Septembrie trecut inundaţiile făcuseră impracticabile drumurile din Tirol, aşa că vre o 200 de automobile aparţinând maĭ toate unor turiştĭ germanĭ, se aflară prizoniere într'o vale, aproape de frontiera elveţiană.

Turiştiĭ adresară o petiţie guvernământuluĭ din Grison cerând permisiunea să treacă prin valea Munster.

Permisiunea li s'a acordat, dar cu condiţiunea... ca automobilele să fie trase de caĭ.

IN JUNGLĂ

— NUVELA INDIANA —

— Urmare —

Tot ce'mĭ amintesc e că auziĭ un răcnet de mânie, îngrozitor, chiar lângă mine. Mă întorseĭ cu puşca întinsă. Un mormăit urmat de alt răcnet. O namilă galbenă sări şi căzu pe mine. Urechile 'mĭ vâjiiaŭ straşnic când, la zece paşĭ maĭ departe, mă izbiĭ cu capul de pământ. După aceea îmĭ perduĭ, cunoştinţa...

Când îmĭ reveniĭ în simţire, eram ca după o deşteptare dintr'un vis groaznic. Aveam senzaţia uneĭ durerĭ acute în coapsă şi a unuĭ ţiuit în cap. Mi se părea că tot cădeam de la o mare înălţime.

Pe urmă, deschiseĭ de odată ochiĭ. Atuncĭ, în trezirea facultăţilor mele, văzuĭ ceva straniu, ce nu se poate tălmăci.

Aproape ştergeam pământul cu faţa şi el mi se părea că fuge sub mine cu o repeziciune teribilă. Ridicaĭ puţin capul. O masă enormă mişcătoare, cu vărgĭ negre şi galbene, se agita la un pas de mine iar înapoia eĭ, o coadă lungă ţeapănă se ridica în aer. In acelaş moment, mâinile şi picioarele mele se sgârieau de mărăcinĭ şi spinĭ. Mă târa fără să pot opune nicĭ o rezistenţă.

Inţeleseĭ. Eram în gura unuĭ tigru.

Situaţia mea era atât de oribilă că, dându-mĭ seama, leşinaĭ de groază. Un om, or cât de brav, or cât de voinic, s'ar fi înspăimântat la fel dacă s'ar fi văzut în ghiarele unuĭ tigru. Ca şi mine şi-ar fi perdut cunoştinţa. Lucru ce de altfel mi-a fost ca un noroc, căcĭ de aş fi scos vre-un ţipăt saŭ un gemăt, maşĭ fi trădat. Tigrul trebue să mă fi crezut mort şi socotea că ar fi fost fără folos să mă dea gata.

Cât timp am rămas astfel, n'aş putea sa spun. Am o vagă amintire că am fost asvârlit cu brutalitate la pământ. Capul părea că-mĭ plesneşte; un vâjiit neîncetat şi cumplit îmĭ tortura timpanul. Svâcnelĭ groaznice simţeam în coapsă şi în vintre. Mi se părea că o să înebunesc. Tigrul îşĭ înfipsese colţiĭ aşa de adânc în mine, în cât mi se părea că nu voĭ putea să mă degajez.

Cu toate acestea mă convinseĭ că eram lungit într'o adâncătură de teren cu micĭ dâmburĭ de nisip împrejur.

Un sforăit uşor, o răsuflare gâfâindă îmĭ izbi apoĭ urechia. Nu îndrăsneam să mă urnesc, nicĭ chiar să deschid ochiĭ. Eram ca şi mort, nemişcat, reţinându-mĭ respiraţia, de teamă că ridicarea pieptuluĭ meu să nu deştepte bănuelile monstruluĭ.

Ştiam că tigrul era foarte aproape de mine, dar unde? Stetea oare în apropiere, supraveghind, aşteptând, ţinându-mă sub labă? Dar ca într'un vis, o îndoială trecu prin mintea mea. De ce tigrul nu mă devorase încă? Trecuse timp îndelungat, ceasurĭ poate, de când fusesem doborât...

Mă gândiĭ — era tot ce puteam să fac.

Puţin câte puţin, concluziunea se preciză. Tigrul se îndopase cu carnea bivoluluĭ; scoborâse la pârâu spre a bea, în minutul când vulturiĭ mă făcuseră să cred că sunt în siguranţă. Apoĭ revenise, mă zărise, dintr'o săritură mă doborâse. Dar el era sătul şi nu maĭ simţea trebuinţă să mănânce înainte ca soarele să apună. Putea decĭ să aştepte fiindcă mă credea mort.

O inspiraţie îmĭ veni ca fulgerul.

Ascultaĭ, concentrându-mĭ tot sufletul în ascuţimea urechilor. Ascultaĭ iarăşĭ, cu nerviĭ încordaţĭ. O nouă sforăitură.

Un sgomot uşor, regulat, ca mişcarea unuĭ foale, ridicându-se şi scoborându-se pe rând. Imĭ număraĭ bătăile inimeĭ.

Inţeleseĭ : *tigrul dormea!*

Dar unde? Nu cutezam să mă ridic, căcĭ animalele din junglă aŭ somnul uşor şi chiar căderea uneĭ frunze le deşteaptă. Nu puteam de cât să ascult maĭ cu atenţiune. Incetul cu încetul mă obişnuiĭ cu regularitatea sgomotuluĭ. Mi se păru că pornea de pe lângă picioarele mele. Eram culcat pe laturea stângă, cu braţele ridicate d'asupra capuluĭ, gambele îndoite în semi-cerc, în poziţiunea în care mă lăsase monstrul. Priviĭ spre picioare, dar nu putuĭ să văd nimic. Incet, cu prudenţă, întorseĭ capul, ridicându-l fără altă mişcare de cât lungind gâtul.

O aruncătură de ochĭ. Colo, la un pas de picioarele mele, tigrul întins pe coasta dreaptă, sta cu capul pe labele dinainte. Era tot ce deosibeam. Mă cutremuram la gândul să nu împing maĭ departe examenul.

Inchiseĭ iar ochiĭ, reluându-mĭ completa mişcare, gândind, socotind şi cercând să mă folosesc de minutele preţioase ce'mĭ rămânea. Dacă mă expuneam să mă ridic dintr'o săritură şi s'o iaŭ la fugă, fiara n'ar fi făcut de cât un salt ca să pună gura pe mine. Zărisem un arbore la stânga, la treĭ paşĭ de la capul meŭ; dar vederea fiindu-mĭ împedecată nu'mĭ permitea să descoper nicĭ o ramură de care să mă pot agăţa. Trebuia să născocesc ceva maĭ sigur şi asta fără întârziere.

Silinţele făcute spre a-mĭ întinde gâ-

tul în această poziție puțin obișnuită, îmi sleiră puterile. Fui nevoit să-mi aplec capul spre a'l sprijini de braț. Incă o uitătură mai 'nainte de a închide ochii spre a mă resgândi, și...

Ce? Ce este colo în dosul trunchiului copacului? De cealaltă parte a tigrului se legăna o bandă de stofă cenușie, la cinci sau șease picioare de la pământ. Ce era oare?

Intorsei capul înapoi, încet, pe nesimțite, privii repede în aer și îmi înăbușii un țipăt.

Colo, cu picioarele pe o cracă, la patru metri de la pământ, agățat de o altă ramură, un metru mai sus, un om sta drept. Bucata de stofă cenușie era turbanul său desfășurat. Legase un capăt de craca de sub el și prinsese pe celălalt la ramura de sus, iar cu amândouă mâinile se ținea de acest sprijin.

Recunoscui pe conducătorul cirezii.

Cum ajunsese el acolo?

Să mă încumetez? O săritură desperată putea să mă scape sau să mă omoare. Nu, încă nu. Nici nu puteam să încerc o atare sforțare, cum eram culcat.

(Va urma

Trad. de **Dumpo**

SPORTURI MODERNE

AEROPLAJE BLÉRIOT

Aeroplaj, — acesta e numele pitoresc dat de creatorul său, d. Louis Blériot, simpaticul aviator și constructor, unui fel de trăsură prevăzută cu o pânză și care poate să aibă un viitor frumos, deși inventatorul nu a făcut-o decât pentru distracția copiilor săi.

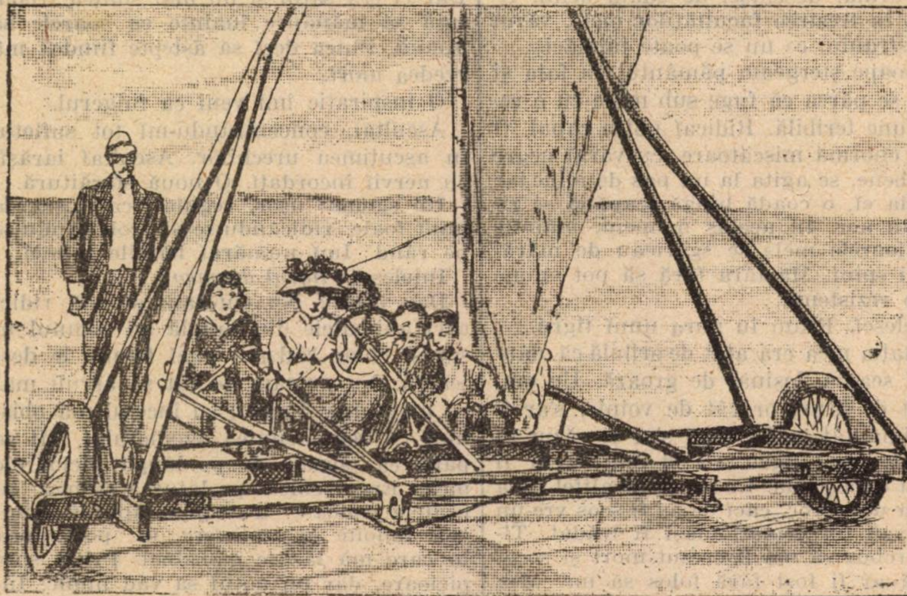
E un fel de vehicul metalic montat pe trei roate și prevăzut cu o pânză ca acelea de la iahturi.

nisip se solidifică așa de repede după retragerea valurilor că o bicicletă de abia ar lăsa urme.

Pe acest aerodrom natural, aeroplajul atinge iuțeli de care un automobilist ar fi încântat.

Copiii d-lui Blériot obțin de obicei o iuțeală de 50 kilometri pe oră. Inventatorul, întinzând pânza pe un vânt mare, a obținut o sută și chiar o sută douăzeci kilometri pe oră.

E ușor de închipuit, chiar după aspectul aparatului, că acest nou sport nu prezintă nici un pericol, cu condiția ca „navigatorul terestru" să dispue de o

Un nou sport. — Aeroplajul Blériot

După cum se vede din ilustrație, d. Blériot a voit să-și dea seama de iuțeala mersului aeroplajului său și a instalat un înregistrator al iuțelei lângă roata din dreapta.

Plaja Hardelot, care a servit adesea de câmp de experiență primelor încercări aeriene ale lui Blériot, se pretează admirabil noului sport. Ea are, pe o lungime de 35 kilometri și o lărgime de 500-600 metri, o pistă admirabilă care nu prezintă nici un obstacol și al cărei pistă destul de spațioasă pentru ca să nu fie expus să-și sfărâme vehiculul de vreun obstacol.

De sigur că aeroplajul nu va rămâne o simplă jucărie. E foarte posibil ca Blériot, căutând să distreze pe copiii săi, să fi creat un sport nou. Pe unele coaste unde câmpiile se întind fără obstacol, el va putea fi practicat cu mult interes.

Blaz.

AVIATORI, NU STRANUTAȚI!

Aviatorul american Hary Alwood, care s'a semnalat vara aceasta prin sborurile sale la o distanță mare, atrage atenția confraților săi asupra pericolului strănutatului.

«E unul din cele mai mari pericole ce înfruntă un aviator»! declară el cu energie.

El povestește că sburând de-asupra orașului Cleveland (Ohio) simți de odată că o mică insectă i-a intrat în nas și că îi vine să strănute.

«Am luptat cât am putut contra strănutului. Când am văzut că e imposibil să mă mai abțin, mi-am adunat forțele și am strănutat fără să mă mișc».

Hary Alwood are convingerea că din cauza unui strănutat care ar forța pe un aviator să facă o mișcare bruscă, se poate întâmpla o cădere mortală.

TIMBRELE DIN LUME

Regina Makea

Una din personalitățile cele mai remarcabile de pe colecțiile noastre de mărci, regina Makea Araki sau «Dama de sânge regal» a protectoratului insulelor Cook, a murit.

Această suverană, a cărei efigie, foarte cunoscută de filateliști, figurează din 1893 pe mărcile insulelor Cook, a murit la Asavua, capitala ținutului Rastonga, la 1 Maiu, în vârstă de 50 ani.

Ea era de sânge maur, a tribului Makea-Karika, care a venit în Havaiki și a fondat o colonie la Rasntonga. I s'a dat titlul de «regină», dar aceasta era o greșeală, căci ea era numai «Araki». Ea nu vorbea englezește, dar trecea drept foarte instruită și plină de înțelepciune.

S'a căsătorit de două ori. Primul său soț a murit de șease ani. Cum dânsa nu avea copii, titlul a trecut vărului său, Rangi-Makea.

Ea se ocupa cu cel mai mare interes de buna preparare a primelor mărci cari purtau efigia ei.

In 1901 când insulele fură anexate la Noua-Zeelandă se aștepta la o schimbare în desemnul mărcilor, dar n'a voit să displacă suveranei și s'a menținut portretul său. Este probabil ca astăzi să nu întârzie cu schimbarea desemnului.

Exposiția din Viena

Exposiția filatelică care va avea loc la Viena conține o serie de colecțiuni unice în lume, și cele mai multe țări sunt reprezentate prin specimene rare. Așa, d. Croker din San-Francisco a expus faimoasa sa colecție de mărci din insulele Havai, dintre cari remarc pe cele de 2 c. ale primei emisiuni, mărci cari cel mai rău exemplar s'a vândut anii din urmă la Paris cu 25.500 fr. D. Croker posedă 15 exemplare diferite din această emisie.

Colecția sa este asigurată pentru 170.000 coroane.

Un alt american, d. Lathrop Parck din Cleveland, a expus o superbă colecție de mărci din Capul Bunei-Speranțe, evaluată de cunoscători la 150.000 de coroane.

Englezul Loder, fericitul proprietar al primelor mărci emise în lume, expune între altele mai multe bucăți de mărci rare ale emisiei engleze din 1840, câteva mărci

rare din anul 1864, emise cu intenția exclusivă a familiei regale engleze și a căror valoare este incalculabilă.

Englezul Reichenheim expune o colecție de mărcĭ franceze considerată ca una din cele maĭ importante care există.

Italianul Chiesa expune o colecție completă de mărci din Neapole.

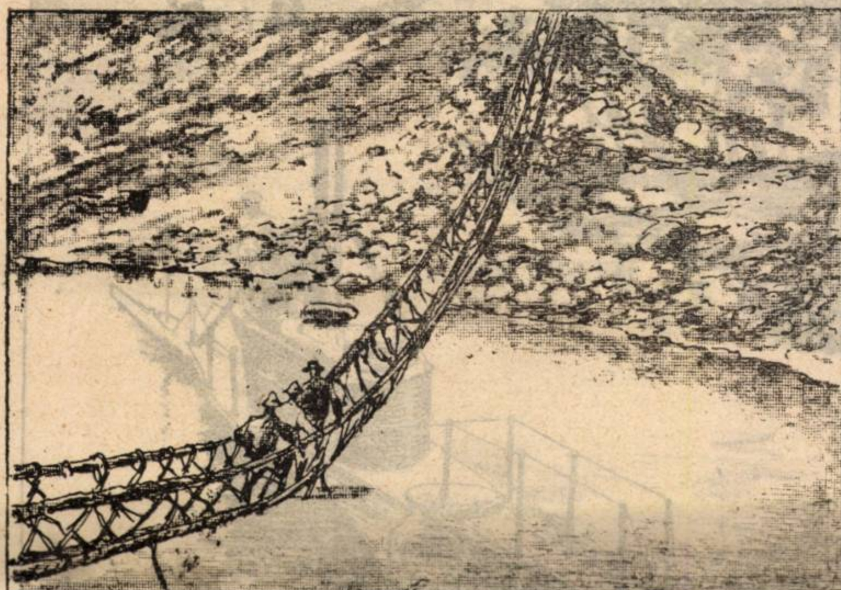
Englezul Warren, o colecție unică de mărcĭ olandeze.

Apoĭ ungurul Popovitz expune o colecție completă de mărcĭ din țara sa.

C. N. Velluda.

O întreprindere îndrăsneață

Doctorul și d-na Bullock Workman, alpiniștĭ și exploratorĭ renumițĭ, aŭ întreprins în Himalaya o explorațiune îndrăsneață. Traversând trecătoarea Saltoro, la 18.200 picioare, s'aŭ scoborât pe ghețarul Siachen, cel maĭ mare și cel maĭ lung din Asia, și timp de treĭ săptămânĭ aŭ explorat partea superioară a ghețaruluĭ, până aci necunoscută. D-nu și d-na Workman aŭ urcat un vârf virgin de 21.000 picioare, de unde aŭ descoperit o întindere de 35 mile de ghețarĭ.

Prin munțiĭ Himalaya

Ilustrația ce publicăm reprezintă pe d-nu și d-na Workman, însoțițĭ de un ghid și trecând un rîŭ pe un pod de odgoane.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— URMARE —

II

A doua zi Abdalah ben Mansur, cu un felinar în mână, intră în subterană prin intrarea Berdg-el-Nadur, în timp ce sentinelele rămâneaŭ la intrare pentru ca nimenĭ să nu poată să-l urmeze. Poarta trecută, se văzu întâi într'un gang larg de șase saŭ opt coțĭ, care înainta în pământ printr'o pantă foarte repede și a căreĭ direcțiune era spre răsărit.

După ce făcuse vre-o sută de pașĭ povârnișul deveni maĭ puțin prăvălit, ba chiar pământul subteraneĭ era aproape la nivel și Abdalah înțelese că se găsea sub prăpastia Ras-el-Ain

El își aduse aminte istoria povestită de Bey și, cum i se păru că trebuia să fie la o mică distanță de grota evreuluĭ îĭ veni în minte să caute statua încântătoare.

Căutarea îĭ fu încoronată de succes și descoperi într'adevăr între două stâncĭ intrarea unuĭ coridor strâmt, care se deschidea la dreapta subteraneĭ principale și se afunda prin urmare într'o direcție care trebuia să fie cea nordică.

El pătrunse în acest coridor; dar abia făcuse cu greutate câțiva pașĭ, când se simți trezit de o zdruncinătură.

Bolta se prăbușise și materiile spulberate umpluseră în parte gangul, așa fel că nu rămânea loc liber, necesar măcar pentru un om să treacă.

Abdalah proectă razele luminoase ale lanterneĭ sale printre intersecția pietrelor și crezu că galeria nu se prelungea maĭ mult decât la o mică distanță dincolo de unde se surpase bolta. Dar privind cu atenție, observă că fundul era ocupat de un obiect alb care se detașa în mod nelămurit în umbra intensă, și mare fu emoția sa când putu să constate că acest obiect avea o formă omenească.

Curagiosul Abdalah în loc s'o rupă de fugă, cum ar fi făcut poate mulțĭ alțiĭ în locul luĭ, se puse numaĭ decât să desfunde galeria, ridicând pietrele carĭ o astupaŭ.

După o muncă lungă și obositoare, reuși să facă o gaură care putea să-ĭ înlesnească trecerea. El străbătu prăbusitura, și care nu fu mirarea sa când se găsi în fața statueĭ de marmoră albă, care corespundea perfect descriereĭ dată de evreŭ și pe care Alteța sa beyul i-o comunicase în ajun!

Văzând că afirmațiile evreuluĭ se doveddeaŭ cu multă exactitate, primul gând al luĭ Abdalah fu să caute pe piedestalul statueĭ cuvintele magice carĭ trebuiaŭ să se găsească pe el.

El nu văzuse nicĭ o inscripție. Dar atuncĭ, fie în batjocură, fie mânat de o curiositate ascunsă, se puse să pronunțe toate invocațiile carĭ îĭ veneaŭ în minte, dintr'acele care auzise pronunțând jongleuriĭ în exercițiile lor de iuțeală saŭ de scamatorie pe carĭ le fac în fața mulțimeĭ, pe piețele publice.

Ajunse chiar să articuleze silabe fără rost. Deodată tocmaĭ pe când pronunța două cuvinte găsite și reunite la întâmplare, o bubuitură violentă isbucni, asemănătoare bubuituluĭ tunetuluĭ, o clătinare ca din temeliĭ mișcă pământul și statua dispăru din ochiĭ săĭ, iar în locul pe care-l ocupa, nu maĭ văzu de cât o cărare strâmtă care pătrundea în interiorul munteluĭ.

Cu tot curajul săŭ, primul sentiment al luĭ Abdalah fu foarte vecin de frică și cu multă poftă ar fi rupt-o de fugă.

In acest timp, foarte intrigat de evenimentele extraordinare la care fusese față, vru să arunce o privire în misteriosul coridor. Dar abia făcu câțiva pașĭ când deodată zidul se închise în urma luĭ și rămase închis în rărunchiĭ pământuluĭ.

Din treĭ părțĭ el se lovea tot de stâncă. Inaintea luĭ se deschidea numaĭ o boltă sombră care se afunda spre țărmurĭ necunoscute.

Când constată cu spaimă situația sa Abdalah nu-și maĭ rezervă decât puțină speranță de a maĭ revedea lumina zileĭ.

In acest timp energia nu-l părsi de loc.

„Nu există, strigă el, forţă maĭ puternică ca Dumnezeŭ, şi nimic nu se face de cât cu voia sa".

După ce recitase această formulă sacră oricăruĭ musulman, se simţi plin de curaj şi, maĭ zicând încă cuvintele: „In numele luĭ Dumnezeŭ!" înaintă în subterană.

Galeria pe care o urma nu mergea în linie dreaptă ca cea unde se aventurase maĭ întâi; ea se răsucea în simosităţĭ aşa de dese în cât, aproape dela prima pierdu complet sensul direcţiuneĭ.

Merse mult. In sfârşit la o ultimă cotitură a galerieĭ, el distinse extremitatea care se proecta pe un plan luminos. Incă câţiva paşĭ şi se găsi într'o măreaţă tavernă în care o lumină nevăzută împrăştia nişte raze vagĭ, palide ca şi zidurile stâncilor calcaroase învechite de vreme şi acoperite de praful uităreĭ.

Lumina răspândită în această criptă vastă diferea mult de lumina zileĭ. Nu provenea de nicăerĭ şi, totuşĭ în toate părţile avea aceeaşĭ intensitate, aşa fel în cât nu era umbră în niciĭ un colţişor.

Se părea că taverna era umplută cu un fluid luminos împrăştiind la toate obiectele o lumină foarte dulce şi albăstrie.

După ce ochiĭ săĭ se obişnuiră cu această lumină străină de pământenĭ, din alte tărâmurĭ, văzu la extremitatea taverneĭ stând turceşte, dealtmintrerĭ modul de predilecţie de a sta al musulmanilor, pe un pat înalt, un spirit de o mărime uriaşă. O mulţime de spirite micĭ şi libere în mişcărĭ, fluturaŭ împrejurul luĭ şi păreaŭ a fi servitoriĭ săĭ, gata să execute ordinile sale.

Când se găsi în faţa acestuĭ înfricoşător personaj, Abdalah ben Mansur fu apucat de o frică fără seamăn, amestecată totdeodată şi cu respect.

El înaintă către spirit, se aplecă înaintea tronuluĭ săŭ şi-ĭ adresă următoarele vorbe cu o voce supusă şi plină de evlavie:

— O spirite, iartă greşeala unuĭ nenorocit rătăcit în imperiul tăŭ. Coboară-te până într'a fi binevoitor cu sluga ta, şi, pentru că fără îndoială tu aĭ puterea ca să mă pierzĭ saŭ să mă scapĭ, trimiti-mă iarăşĭ în mediul care convine natureĭ mele, la lumina strălucitoare a soareluĭ, la aerul dătător de viaţă şi care suflă la suprafaţa pământuluĭ. In această sală închisă ermetic şi tăcută ca ţintirimul o atmosferă prea grea îmĭ apasă pieptul şi mi se pare că deja, nu maĭ fac parte din numărul celor viĭ.

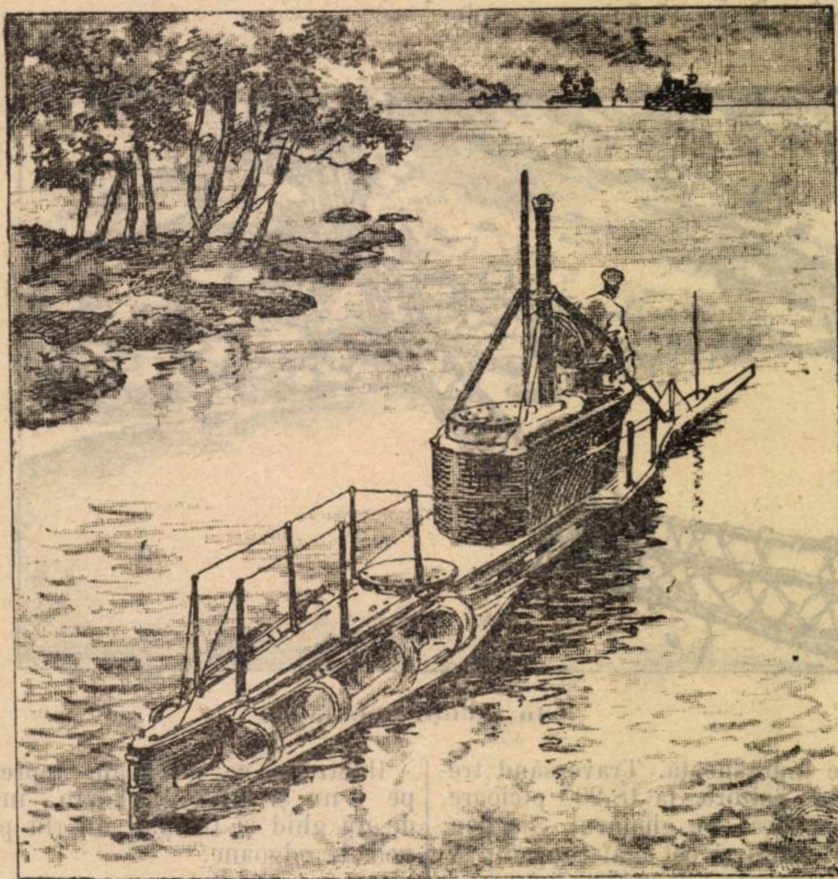
„— Am ştiut, îĭ răspunse spiritul, că o întâmplare ţi-a deschis intrarea aceşteĭ misterioase locuinţe. Tu aĭ riscat să-ţĭ găseştĭ aicĭ o moarte teribilă, pentru că tu ignorezĭ talismanele carĭ supun a tot puternicia pământuluĭ voinţeĭ omuluĭ şi tu nu poseză ştiinţa care pătrunde secretele natureĭ. Dar pentru că tu aparţiĭ uneĭ rase care a făcut să triumfe, în această ţară, legea, am primit porunca de a nu te pierde, ba din contra să-ţi acord un important privilegiŭ.

„Ia acest inel. Un talisman se găseşte alipit de el care îţĭ dă putinţa de a fi tu însu-ţĭ arbitrul soarteĭ tale. Pe când destinele altor oamenĭ depinde de întâmplarea naştereĭ saŭ de mersul schimbător al evenimentelor, tu aĭ în stăpânire puterea de a te aşeza, printr'un singur act al voinţeĭ tale, în rangul şi situaţia care-ţĭ va plăcea s'o alegĭ".

In timp ce geniul pronunţa cuvintele acestea, o mână nevăzută

Cele maĭ micĭ sub-marine

Unul din elementele importante ale putereĭ navale a Franţeĭ sunt flotilele sale sub-marine. Graţie acestor micĭ bastimente repartizate în grupurĭ maĭ în toate porturile de războiŭ paza coastelor e asigurată. Franţa posedă şeapte-zecĭ de sub-marine împărţte în porturile următoare: Cherbourg, Rochefort, Toulon, Bizerte, Dunkerque şi Saigon.

Un sub-marin francez, cu o deplasare de numaĭ 70 tone şi cu un echipaj de 11 oamenĭ

Ele sunt manevrate de un echipagiŭ compus numaĭ din unsprezece oamenĭ. Micimea lor nu le permite să se depărteze de bordurile porturilor. Rolul lor e să păzească trecătoarele şi să împiedece o escadră duşmană de a se apropia de un port spre a-l bombarda.

Primul sub-marin a fost un mic bastiment rudimentar, comandat de un american, David Bushnell.

Când un sub-marin se depărtează de duşman, pluteşte la suprafaţă, ca în ilustraţie. Plutind astfel la suprafaţă, ventilaţia interioară e asigurată şi se poate da drumul motorului cu petrol care pune în mişcare helicea economisind acumulatoarele electrice.

Pentru scufundare, comandantul închide ermetic „capacul", pe urmă ordonă să se deschidă robinetele carĭ introduc apa în cutiĭ speciale. Bastimentul se îngreuiază şi încet-încet se scufundă.

Când bastimentul e scufundat, comandantul face să apară la suprafaţa apeĭ un tub de 5—8 metri numit periscop. E un fel de ochian cu care se observă tot când bastimentul e cu totul ascuns sub apă. Manevrarea acestor micĭ bastimente cere cunoştinţe perfecte de cele maĭ micĭ detaliĭ ale maşineĭ şi un sânge rece şi o supunere absolută la ordinele comandantuluĭ; cea maĭ mică greşeală poate aduce o catastrofă.

Vetor.

prinse mâna stângă a luĭ Abdalah şi-ĭ băgă în unul din degete un inel de aur.

— ,,Dar, continuă geniul, bagă bine de seamă o singură dorinţă ţi-e permisă. De îndată ce ţi-o veĭ fi formulat şi îţi veĭ fi ales viăţa pe care vreĭ s'o trăeşti inelul va dispare şi tu nu veĭ maĭ putea să te bizui pe propriile tale puterĭ.

— ,,O geniŭ a tot-puternic, zise Abdalah, cum, conformându-mă sfatuluĭ şi porunceĭ pe carĭ mi le-aĭ impus, aş putea face o alegere sănătoasă? Fără îndoială este în lume alte destinurĭ mult maĭ fericite de cât al meŭ, dar realitatea nu e în totdeauna în conformitate cu aparenţele. Eŭ n'am încă experienţa uneĭ alte existenţe de cât a aceleia cu care m'am mulţumit până azĭ.

Dacă vreĭ ca să mă ţiŭ de condiţia impusă orĭ ce mi-aĭ da ar fi peste putinţă să pot utiliza de puterea pe care tu mi-o puĭ în mâinile mele.

Dacă aş vrea să schimb, nu m'aş putea hotărâ decât după câteva încercărĭ, şi cred că aş avea regrete.

— ,,Eĭ bine atuncĭ, zise spiritul, îţi daŭ, după dorinţa ta experienţa care îţi lipseşte, te voiŭ face să cunoştĭ condiţiile în carĭ trăesc unii oamenĭ dintre ceĭ de invidiat, şi te voiŭ iniţia în câteva din cele maĭ vii desfătărĭ de carĭ e capabilă slăbiciunea lumească".

Geniul făcu un semn şi o mulţime de spirite libere se aruncară asupra luĭ Abdalah. In acelaş timp se simţi amorţit şi noaptea o văzu aşezându-se cu vălul eĭ cernit peste ochiĭ săĭ.

Un somn de neînvins puse stăpânire peste simţurile luĭ şi pierdu noţiunea de ceea ce-l înconjura şi de conştiinţa luĭ proprie.

III

Când văzu lumina zileĭ şi simţurile începură iarăşĭ să funcţioneze situaţia luĭ era complet schimbată.

El se găsea în mijlocul uneĭ câmpiĭ fără sfârşit sub arşiţa dogoritoare a soareluĭ, parcurgând-o în fuga nebună a unuĭ armăsar focos. O trupă de cavalerişti îl urmaŭ călări pe caĭ măreţĭ şi înarmaţĭ cu puştĭ lungĭ şi săbiĭ. El, şeful lor, era îmbrăcat cu un burnuz stacojiŭ, semn al autorităţeĭ sale, şi faţa sa era încoronată cu raze searbăde şi tot odată îndrăzneţe carĭ daŭ exerciţiul comandeĭ.

Un vânt arzător îĭ sufla în obraz şi i se părea că acest vânt, uscându-ĭ muşchiĭ, le dedea o putere supra omenească. In timp ce mâna sa ţinea în frâŭ calul săŭ turbat, dreapta sa ţinea o sabie lungă şi, câte odată, însufleţit de zeul războiuluĭ, o ridica deasupra capuluĭ şi se întorcea spre tovarăşiĭ săĭ pentru a le citi în ochĭ aceeaşĭ înflăcărare care îĭ însufleţea şi de care era cuprins şi el.

(Va urma). Trad. de **P. Rosetti**

LIBERTATEA BOLNAVĂ!

Intr'adevăr, totul se usează.

O inspecţie recentă a statueĭ Libertăţeĭ, povesteşte un ziar din New-York, arată că bronzul statueĭ e perforat în diferite locurĭ.

Găurile variază de la cele maĭ micĭ până la altele de mărimea unuĭ leŭ. Ele sunt cauzate de acţiunea înceată a apeĭ şi a aeruluĭ.

Departamentul de războĭ din Washington se ocupă actualmente cu repararea statueĭ. De altfel nu e temere de nicĭ un accident, căcĭ lucrarea luĭ Bartholdi, după spusele experţilor, poate resista încă un secol.

DIVERSE

Un record. — Intr'o comunicare ce are tot aerul de a fi oficială, d. Paujalet, inspector al închisorilor şi director interimar al muzeelor naţionale, însoţit de un architect, de câţi-va funcţionarĭ şi gardienĭ, a... călătorit «cincĭ» zile în imensul palat al Luvruluĭ, parcurgând 350 klm. A suit exact 82.185 trepte.

Este de ajuns a face împărţirea spre a ne da seama că d. Paujalet a urcat zilnic 16.437 de trepte, ceea ce ar veni 820 etage, aproape 3.000 m. în înălţime sau de zece orĭ turnul Eiffel şi în lungime vre-o 70 klm.

Aproximativ, administratorul Luvruluĭ a făcut astfel zilnic 18 ore fără a se opri.

Un adevărat record!

***

Pentru colecţionariĭ de cărţĭ poştale. — Poşta centrală din Bruxelles a emis de câtva timp o carte postală care se recomandă în special turiştilor grăbiţĭ.

Sub vederea oraşuluĭ Bruxelles este imprimat textul următor: Sosit la.... Prima impresie este... Oraşul este... Viaţa este... etc. etc.

N. Văt.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante privitoare la călătorĭ saŭ vânătorĭ, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

ATENȚIUNE

La 27 Noembrie curent va avea loc tragerea următoarelor valoroase premiĭ oferite de ziarul ,,UNIVERSUL“ abonaților săĭ.

O NOUA VILA LA SINAIA

«Vila Luigi», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, in poziția cea maĭ splendidă din localitate.

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cumpărat de la *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O ELEGANTĂ GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU SALONAȘ

din trestie exotică și malaca emailată, compusă din : O canapea, două fotoliurĭ, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin *Littmann*, strada Lipscanĭ, No. 3

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul, No. 37 și strada Șerbănică, No. 10.—Sucursala calea Victorieĭ, No. 107.

O GARNITURA DE TOALETA JAPONEZA

compusă din : **Un armuar cu oglindă**, cu despărțiturĭ pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. **Una toaletă cu marmură** și oglindă din bambu veritabil. **Una dormeză** tapisată cu stofă japoneză. **Un scrin** cu 7 cutiĭ lustruite și îmbrăcate cu stofă japoneză. **Un piedestal** de bambu cu vas japonez. **Una etajeră de perete** de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și **Un seaun** tapisat tot cu stofă japoneză

Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate in mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victorieĭ, 148.

JUMATATE GARNITURA MOBILA PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din : **Una canapea, 4 seaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă** cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu florĭ, lângă hotel Dacia

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, Bucureștĭ, str. Carol I, 64.

1 serviciu de ceaiu pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendula de perete «secesion» cu vitrourĭ, având mersul 15 zile, cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en-gros și en-detail Frațiĭ A. et J. Roller, Bucureștĭ, str. Smârdan, 35, etajul I-iu.

O mașină de scris ,,Erika“, ultima perfecțiune, care scrie vizibil in două culorĭ, cumpărată de la Compania ,,Ideal“. Depositul mașinelor de scris din Buc. Palatul Eforieĭ, representant Leonida Piokowsky.

O pendulă modernă, culoarea nuculuĭ și **un ceasornic** pentru biurou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin ,,Ceasonicăria Colțeĭ, str. Colțeĭ, 31. **2 pelerine** de ploae, calitatea I, portative pe ambele părțĭ. **2 truse** de voiaj, piele de crocodil. **2 aparate de ras** ,,Juvenia“, cumpărate de la ,,Compania generală“, biurou de informațiunĭ, Bucureștĭ, strada Smârdan, 29, etajul I-iu.

1 mașină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară; cu capacul de nuc. **1 mașină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea maĭ superioară, coase și brodează cu cea maĭ mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut ,,Compania anglo-americană“, Bucureștĭ, str. Carol, 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulev. Elisabeta, 8 bis. **Un gramofon mare**, perfecționat, remontabil în timpul mersuluĭ, cu diafragmă de concert și 6 cântece naționale. **Una vioară** model Stradivarius, complectă cu arcuș, cutie și accesoriĭ. **Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonurĭ de oțel, burduful dublu impermeabil și colțurile îmbrăcate cu metal. **Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, 54.

Serviciu de bucătărie ,,Sirius email“, compus din maĭ multe bucățĭ, cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et fiu, Bucureștĭ, str. Lipscanĭ, 15.

6 cămășĭ bărbăteștĭ de zi, de zefir sau albe, cu piepțĭ de olandă. **6 perechĭ** pantaloni (indispensabili). **6 perechĭ** ciorapĭ fil d'Ecosse. **6 batiste** de olandă cu monograme. **1 pereche** jartiere de mătase. **1 pereche** bretele, idem, carĭ se vor confecționa după măsura câștigătoruluĭ de cunoscutul magazin de lingerie ,,La patru sezoane“, calea Victorieĭ, pasagiul Macca vis-à-vis de poliție.

Două costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, str. Academieĭ, 25. **Una bucată** 19 metri pânză de inișor cu borangic, țesătură românească, cumpărată de la expoziția Caseĭ școalelor. **2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat și două pentru damă ; unul de argint rusesc pentru bărbat ; **O brățară** de aur cu 3 diamante ; **Un inel** de aur bărbătesc cu rubin ;Idem unul cu safir; Idem altul cu 2 briliante și safir la mijloc; **2 ceasoarnice** de metal marca ,,Sonia“; **2 portfotografiĭ** de porțelan japonez, cu florĭ artistice lucrate în foc; **Un pince-nez** aur 14 karate; **Una pereche** ochelarĭ duble; **2 lorgnioane** pentru damă ; **12 benoclurĭ** de teatru, cumpărate de la Institutul de optică ,,Ocularium“, Doamneĭ, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-luĭ Gheorghe D. Fischer, oculist. **Un frumos** premiu pentru grădină ,,Santicler“, compus din un cocoș, 2 găinĭ și 12 puișorĭ ; **Un curs** complect de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, carĭ se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

50 casete conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonații noștri.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentuluĭ, un volum din interesanta scriere : **Memoriele regeluĭ Carol I.**

Anul XII.—No. 757 **5 BANI IN TOATA ŢARA 5** Miercurĭ, 9 Noembrie 1911

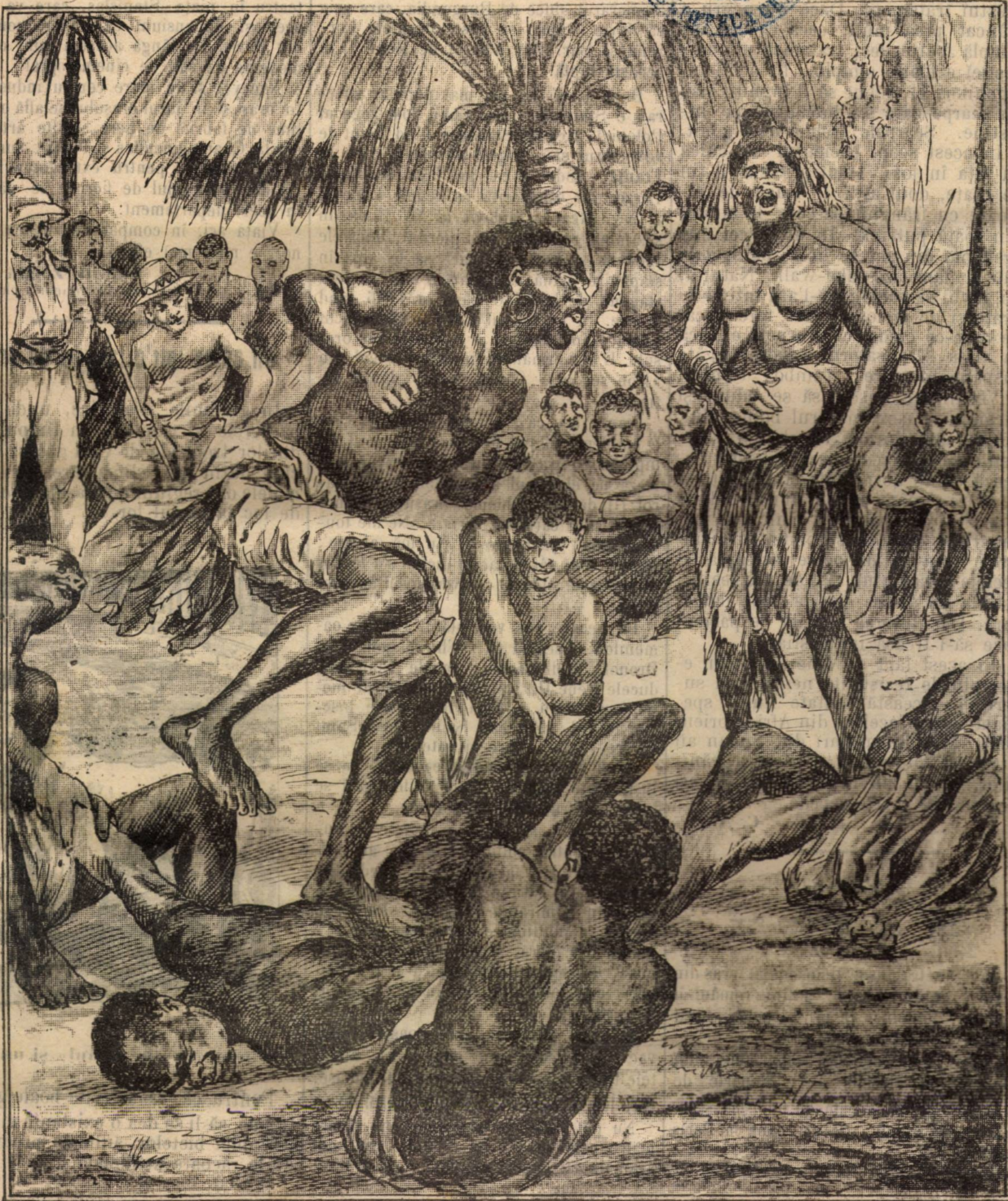
ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an in toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

MASAGIILE DIGESTIVE IN UGANDA.—Vezĭ pag. 5432.

TUMBO
sau
MASAGIUL DIGESTIV

Privind cine-va ilustrația ce publicăm pe pag. I, ar crede că asistă la o scenă de barbarie, în care vre-un sclav este pedepsit de stăpânul său. Cu toate acestea negrul se lasă de bună voe să fie călcat în picioare și schingiuit.

In Uganda, colonia engleză din Africa orientală, s'a observat aplicarea acestuĭ tratament. Dacă un negru a mâncat prea mult, ceea ce se întâmplă foarte des, tratamentul indigestieĭ e foarte simplu. In ochiĭ indigenilor, el trebue să fi înghițit vre-un șearpe care s'a înfășurat pe intestine. Șearpele trebue decĭ gonit.

In acest scop, pacientul se culcă cu fața în jos. Doui prieteni îl țin de brațe, doui alțiĭ îl leagă de picioare cu frânghiĭ pe care le strâng din toată puterea. In urmă cel maĭ greŭ om din sat se urcă pe spatele săŭ și dansează cake-walk. Natural, bolnavul se vaetă; ceĭ-l'alțĭ întind de brațe și de picioare maĭ tare încă, de oare-ce crede că șearpele e încă în viață. Dansatorul scoate strigăte înspăimântătoare: tumbo! tumbo!

Veciniĭ nu lipsesc să se adune și făcându-se cerc în jurul bolnavuluĭ, comentează durata resistențeĭ șearpeluĭ rebel. Acest masaj digestiv durează ca 20 de minute. Ințelegețĭ în ce stare rămâne sărmanul negru după o ast-fel de operație. Culcat la pământ, cu coastele sdrobite, cu membrele une-orĭ dislocate, așteaptă efectele remediuluĭ. Cât despre șearpe, istoria nu spune dacă a fost dat afară. Dar durerea simțită de pacient face să-ĭ treacă indigestia.

In acest fapt se vede bine un exemplu de resistența negrilor la suferință. Această calitate nu e specială numaĭ acelora din Africa orientală. Mediciĭ militarĭ din Sudan aŭ observat totdeauna nepăsarea răniților. Eĭ nu iaŭ în seamă rănile carĭ se vindecă foarte repede.

C. Arg.

DIN FRANȚA

NANCY

Iată un frumușel și însemnat oraș din estul Franțeĭ, pe care puținĭ românĭ îl cunosc. Și totușĭ ce oraș frumos, curat și plin de viață e Nancy!

Nancy este capitala departamentuluĭ Meurthe et Moselle și e departe de frontiera germană cale de un ceas și jumătate cu trenul. De aci până la Paris sunt 353 kl.

Orașul Nancy e în primul rând un însemnat punct strategic. Pe lângă oraș, care e fortificat de jur împrejur, toată partea departamentuluĭ dinspre Germania e un șir neîntrerupt de forturĭ.

Nu e mare Nancy (numără doar 100 miĭ 570 locuitorĭ, plus 9056 militarĭ), dar e plin de mișcare, de activitate.

Orașul e vechiŭ și are istoricul luĭ; e împodobit cu numeroase arcurĭ de triumf, porțĭ și statuĭ. Unul din ceĭ maĭ popularĭ ducĭ pe carĭ i-a avut ducatele Lorrena și Bar, e ducele René II, foarte popular din cauza lupteĭ ce a dat-o la 1477 lângă Nancy în contra luĭ Carol Temerarul, duce de Burgundia, care voia să devie stăpân și peste ducatele Lorrena și Bar. Dar e bătut de René II în această luptă.

După René II, cel maĭ popular suveran e Stanislas Leszczinki, fost rege al Polonieĭ. Regele Stanislas fiind bătut de adversarul săŭ August de Saxa, vine în Franța, unde avea pe fiica sa Maria Leszczinki căsătorită cu regele Ludovic al XV. Regele Ludovic al XV îĭ dă, în schimbul regatuluĭ săŭ pierdut, ducatele Lorrena și Bar, pe carĭ să le aibă în stăpânire până la moartea sa. El le-a stăpânit de la 1736 până la 1766 când moare. In tot timpul domnieĭ sale a făcut numaĭ binefacerĭ și a înfrumusețat orașul. E înmormântat în cavoul regal din «Bon secours» (lângă Nancy) lângă soția sa.

Nancy are ca emblemă «scaiul», care e emblema sfinteĭ Fecioare. René al II, luptând contra luĭ Carol Temerarul, pictează pe el scaiul și la 1598 ducele Carol III dă ca emblemă orașuluĭ Nancy scaiul, sub care stă scris: «Ne me touchez pas; je pique». (Nu mă atinge; ințep). Maĭ târziŭ acest dicton s'a tradus în latinește elegant: «Non insultus premor».

La fiecare pas vezĭ statuĭ ridicate oamenilor de seamă ca: Thièrs, generalul Drouot, Sadi Carnot, regele Stanislas, ducele René II, etc. Pe lângă aceste monumente voiŭ adaoga frumoasele bisericĭ în stil gotic ca: Saint Léon, Saint Pierre, Saint Evpre și catedrala.

Ar fi să fac o listă prea lungă ca să înșir toate palatele autoritățilorcarĭ se întrec ca frumusețe și mărime.

Nu trebue să uit că Nancy e un însemnat centru cultural. Se află aci o universitate cu facultățĭ: de medicină, drept, litere, științe și filosofie, toate instalate în admirabile localurĭ. Pe lângă acestea o mulțime de școlĭ speciale ca: școala forestieră, școala de inginerie chimică, de inginerie mecanică și de inginerie electrotehnică, un institut agricol, etc., etc.

In oraș, pe lângă numeroasele tramvae carĭ circulă, maĭ sunt și așa numitele tramvae sub urbane, foarte frumoase, carĭ leagă Nancy-ul cu împrejurimile.

Nu pot trece de asemenea sub tăcere magazinele de diferite articole, carĭ sunt aranjate cu cunoscutul bun gust al francezilor. Cum viĭ de la gară în oraș te minunează clădirea vastuluĭ magazin «Maison des Magasins Réunis», care ocupă 4 străzĭ și are în interior 50 de raioane. E un fel de «Magasin Universel» din Bucureștĭ, dar de 40 de orĭ maĭ mare. Ca localurĭ de distracție se găsește «Casinoul», o sală cu vre-o 800 de locurĭ, unde actualmente o trupă joacă hazliile «reviste» franceze, ridiculizând toate evenimentele maĭ însemnate petrecute în ultimul timp.

Maĭ e o sală unde se află instalat provisoriŭ teatrul, căcĭ se clădește acum un teatru în piața Stanislas, care va avea aceleașĭ dimensiunĭ ca «Opera comică» din Paris. Pe lângă acestea sunt o sumedenie de sălĭ de cinematograf.

Nancy e și un mare centru industrial. In oraș și în jurul orașuluĭ se află o mulțime de fabricĭ de bere și alte articole, iar la Champigneulles și Pompy sunt colosale instalațiĭ pentru extragerea fieruluĭ din mineraiul de fier ce se găsește în acest departament.

Viața aci, în comparație cu cea de la noĭ, e mult maĭ eftină.

Puiu D. Zorilă
Nancy. Student în ingineria chimică.

Un câine într'o familie de urși

In grădinile zoologice, unde leiĭ, panterele și cămilele în timpul căldurilor tropicale de vară găsesc oarecum puțin din clima țăreĭ lor, animalele din regiunile polare nu se simt de loc la largul lor.

Câinele «Brother Paul» și un urs

Pentru ca să se evite boale grave, trebue să li se dea o existență maĭ suportabilă bietelor animale producându-le răcoare artificială.

In grădina «Zoo» din Londra se află o splendidă colecţie de urşĭ albĭ. Pe timpul căldurilor din Iulie urşiĭ sunt duşĭ în altă parte. Dar în loc să aibă un simplu lac stătător în care animalele să se răcorească, aŭ făcut cu marĭ cheltuelĭ un mic râuleţ cu apă curgătoare.

Astfel urşiĭ sunt la adăpost de marile căldurĭ, scăldându-se de dimineaţa până seara în apa rece a râuleţuluĭ.

Dar ceea ce e maĭ curios, e că au lăsat în cuşca urşilor un câine foarte frumos, negru cu a'b: *Brother Paul* (fratele Paul), care fiind tovarăşul lor din copilărie, continuă să se joace cu eĭ în cea maĭ intimă camaraderie.

Vetor.

Mijloace feroce de a spăla o insultă

In Japonia a avut loc un duel care de sigur e unic în felul său şi nu e lipsit de originalitate.

Acolo duelul e interzis formal sub pedeapsă severă.

Douĭ inşĭ din Osaka se certară răŭ şi neştiind cum să sfârşească lucrurile, aleseră un prieten comun ca arbitru.

Acesta, după ce se gândi mult, hotărî ca ceĭ douĭ adversarĭ să se bată cu bărbia. Li se legară mâinile la spate şi în această stare ceĭ douĭ luptătorĭ începură lupta în faţa a numeroşĭ spectatorĭ, carĭ se prăpădeaŭ de râs.

După regulele dueluluĭ, loviturile dueluluĭ sunt simple şi redublate. Unul din negri începe: cu capul înainte ca un berbec, se aruncă asupra adversaruluĭ, care aşteaptă lovitura fără să se mişte şi se ridică la rândul său spre a lovi cu o violenţă de necrezut. Acela care rămâne nemişcat la pământ e declarat de asistenţă ca învins.

Indigeniĭ din Queesland se bat la fel, dar cu lovituri de cap. Invingătorul se poate lăuda că posedă un craniu destul de solid, dar se alege la sfârşitul lupteĭ cu migrene teribile. De altfel nu e nevoe să te ducĭ aşa de departe spre a asista la duelurĭ sălbatice. Acum treĭ anĭ, douĭ birjarĭ parisienĭ luându-se la ceartă, hotărâră să se bată cu loviturĭ de bicĭ. Goĭ până la mijloc, ceĭ douĭ antagonişti se biciuiră timp de zece minute.

Iată douĭ birjarĭ carĭ nu cred să fie drăgăstoşĭ cu caiĭ lor.

Ca duele ridicole putem cita şi pe acelea ale studenţilor germ nĭ carĭ constaŭ în a bea, insultându-se, cantităţĭ enorme de bere. Acela care aluneca maĭ întâĭ sub masă era considerat ca învins. Din timp în timp se maĭ văd încă astfel de lupte stranii în Heidelberg.

Duelul american maĭ are partizanĭ încă în Antile. Creolele când se supără, se bat cu uşurinţă. Acum câţiva anĭ, în Martinica, certurile între plantatorĭ se terminau cu puşca în mână. Aceste duelurĭ nu sunt nicĭ astăzĭ rare. Armele întrebuinţate poartă nume bizare; puşca *drap mortuar* e combinată astfel să aducă aproape totdeauna un desnodământ fatal; *trafalgar* e puşca obişnuită de vânătoare.

O formă teribilă a acestor duelurĭ e întâlnirea numită *nicĭ un pas*. Una din arme e încărcată cu gloanţe, cealaltă liberă. Adversariĭ nu ştiŭ care le e destinată, şi trag la noroc.

Călător.

Coafura magistraţilor englezĭ

De secole, magistraţiĭ din toate ţările au obiceiu să poarte în exerciţiul funcţiuneĭ un costum particular, spre a se distinge de ceĭ-l'alţĭ muritorĭ.

Cu toate acestea, în timpul din urmă, s'a simplificat mult uniforma. Singură magistratura engleză păstrează încă perucile sale tradiţionale şi rochiile majestoase, emblema autorităţiĭ sale. S'a încercat de multe orĭ să se modifice acele ornamente plicticoase, dar totdeauna fără succes. Deunăzĭ un mare ziar din Londra a avut temeritatea să ceară pur şi simplu excluderea perucelor, sub pretext că, servind de multe orĭ să ascundă chelia sau părul alb, ca permite judecătorilor prea bătrânĭ să indeplinească funcţiunĭ de carĭ nu maĭ sunt capabilĭ.

Lucrul acesta n'a făcut de cât să se ţie şi maĭ strict încă obiceiurile vechĭ şi perucile să fie maĭ voluminoase.

Peruca unuĭ judecător de la Inalta Curte

Un expert vă poate spune, văzând o perucă, ce atribuţiunĭ îndeplineşte acela care o poartă şi ce leafă primeşte.

Astfel, judecătoriĭ de la Inalta Curte, carĭ sunt plătiţĭ cu minimum 125.000 leĭ pe an, poartă ceea ce se numeşte «full-bottomwig», perucă cu fundul plin saŭ perucă mare.

Această perucă e garnisită cu aripĭ carĭ cad de fie-care parte a capuluĭ până pe umerĭ. Pe aceste aripĭ sunt aranjate bucle carĭ se perd în masa păruluĭ frezat.

Peruca magistraţilor maĭ marĭ e făcută din păr alb de cal foarte fin şi preţul eĭ variază, după eleganţa cu care e executată, între 375—500 leĭ.

Această perucă pudrată, impozantă şi maiestoasă, dă un aer de demnitate aceluia care o poartă, dar ea ar fi incompletă fără roba solemnă care face parte din costumul oficial al înalteĭ magistraturi engleze.

Peruca unuĭ avocat K. C., consilier al regeluĭ

Aceste robe sunt demne să rivalizeze cu perucile. Ele sunt aşa de largĭ încât fie-care judecător trebue să aibă un uşier special în serviciul său spre a-ĭ ţine trena când umblă. Făcute din mătase, brodate cu ermină, ele costă 750 până la 2.500 leĭ.

Acest costum e completat printr'un tricorn, accesoriu indispensabil la toate ceremoniile oficiale şi pe care judecătoriĭ Inalteĭ Curţĭ le poartă, nu pe cap pentru că le-ar acoperi peruca, ci în mână sau în faţa lor. Judecătoriĭ inferiorĭ au perucĭ maĭ micĭ, fără aripĭ carĭ atârnă; ele sunt rotunde, făcute din păr de cal obişnuit, frezate simplu. Aceste perucĭ nu au aspectul impozant al celorlalte, dar au avantajul că sunt maĭ uşoare, maĭ ales când e cald.

Robele magistraţilor inferiorĭ sunt simple, făcute din stofă obişnuită. Eĭ n'au dreptul la tricorn.

Perucile avocaţilor diferă de acelea ale magistraţilor inferiorĭ prin aceea că au de fie-care parte a urecheĭ un anume

număr de bucle carĭ variază după gradul avocatuluĭ. Baroul englez cuprinde două clase de avocaţi: avocaţiĭ ordinarĭ şi aceia carĭ pot adăoga la numele lor două litere: K. C. «King's Cunsel», consilierul regeluĭ.

Avocaţiĭ ordinarĭ poartă două bucle la perucă; ceilalţi treĭ.

Niciĭ un avocat nu poate lua cuvântul într'un tribunal dacă nu e îmbrăcat cu costumul oficial.

Peruceĭ de-ale judecătorilor inferiori

Eticheta costumelor dă câte-odată loc la scene comice. De exemplu, un avocat, în grabă, uită să'şi ia roba şi peruca. Atuncĭ e silit să împrumute aceste obiecte de la un coleg.

Orĭ-care ar fi gravitatea cauzeĭ judecate, nimeni nu'şi poate ţine râsul, văzându-l pledând cu o perucă care îi cade peste urechĭ sau îĭ stă pe vârful capuluĭ.

Doru.

Scrisoare din Los-Angeles

Primim următoarea scrisoare din Los-Angeles (California):

Luându-mĭ rămas bun din România la 8 Maiŭ, plecaĭ plin de iluziĭ spre ţara despre care auzisem că e cea maĭ frumoasă din lume, că e paradisul pe pământ, spre California. Am părăsit liceul internat şi am pornit într'o călătorie aşa de mare deşi nu aveam 17 anĭ. Aveam curaj şi un gust nespus de călătorie.

Îmbrăcat în uniforma de mare ţinută a liceuluĭ, fiind de statură mare, fuĭ luat în străinătate drept militar. Asta m'a scăpat de multe orĭ de pericole marĭ.

Din Bremen cu vaporul „Kronprinzessin Cecilie“ în 7 zile ajunseĭ în New-York, unde în oraş se luară sute de copiĭ după mine, căcĭ pe acolo nu se văd uniforme. După câteva aventurĭ de o mică însemnătate, după patru zile şi noptĭ de călătorie cu expresul californian care merge cu o iuţeală de 110 klm. pe oră (întâĭ m'a apucat ameţeala, căcĭ sburaŭ toate înaintea trenuluĭ. Linia era dreaptă sute şi sute de klm. şi maĭ largă de cât la noĭ), am ajuns la El-Paso (graniţa mexicană) unde se opri trenul.

Aproape negru pe faţă de praf şi obosit de drum, m'am dus în oraş, unde era fierbere mare: era înaintea uneĭ lupte, căcĭ resculaţiĭ nu eraŭ departe şi armata îşĭ avea tabăra la o milă depărtare de oraş spre munţĭ. Locuitoriĭ eraŭ foarte neliniştiţĭ, căcĭ sufereaŭ totdeauna în asemenea ocaziunĭ. Alergam în toate părţile cu scopul de a putea trece graniţa spre a vedea lupta.

In sfârşit, avuĭ norocul să întâlnesc un grup de reporterĭ care cu o patrulă de soldaţĭ mergea spre lagăr. Îmĭ luaĭ aere de om mare şi fără multă vorbă isbutiĭ să-ĭ însoţesc în lagărul a două regimente. Făcuĭ cunoştinţă cu treĭ ofiţerĭ, care mă luară la un ceaĭ în cortul lor. Faptul că nu mă întrebaŭ cine sunt mă miră mult. Eraŭ foarte liniştiţĭ, credeaŭ că vor bate pe resculaţĭ la prima ciocnire şi făceaŭ haz pe socoteala duşmanuluĭ. Ştiam limba engleză bine, aşa că făceam şi eŭ glume. De odată, eşind din cort, văzurăm venind în galop mare avant-garda: 4 soldaţĭ şi un sergent înaintară spre comandant. Se auzi trâmbiţa: adunarea. Ce învălmăşeală! Într'un sfert de oră regimentele plecară, iar noĭ la coadă.

Era seara pe la orele 6. Nu vedeam ce se petrece în front, când deodată iar răsună trâmbiţa: înapoĭ, pas de atac! Acuma eram noĭ în front şi fugeam cât puteam.

Răsculaţiĭ veniaŭ să ne atace pe dinapoĭ şi soldaţiĭ alergaŭ spre un loc maĭ bun de luptat, căcĭ aicĭ nu se puteaŭ apăra. Era prea târziŭ însă, căcĭ o ploaie de gloanţe căzu făcând o spărtură mare printre soldaţĭ. Mă înfioraĭ la auzul gemetelor şi al vâjâituluĭ gloanţelor. Alergaĭ înainte şi când văzuĭ vârfurile puştilor eşind din tufişurĭ, m'am aruncat ca un nebun într'un şanţ adânc de pe marginea drumuluĭ. Focul începu; îmĭ ascunseĭ capul în iarbă şi de-abia ghiceam ce se petrece afară... Simţiĭ ceva cald pe gât, mă atinsese un glonte. Pocniturile încetară puţin. Avuĭ atuncĭ curajul să mă uit ce s'a întâmplat: numaĭ morţĭ cu feţe schimonosite, rănitĭ carĭ gemeaŭ.

Ingrozit, plecaĭ pe drumul pe care venisem. Nu făcusem nicĭ 100 de paşĭ, şi la cotitură mă întâlniră mexicaniĭ carĭ scoteaŭ strigăte sălbatice de bucurie că aŭ învins pe soldaţĭ, de 4 — 5 orĭ maĭ multĭ ca eĭ. Văzându-mă se repeziră la mine şi mă târâră la căpitan. Salutaĭ milităreşte şi îĭ spuseĭ pe englezeşte că sunt sub protecţia Statelor-Unite. Atuncĭ fuĭ dus în lagărul lor. Mi se dete să încalec un cal şi după ce trecurăm un deal ajunseĭ în tabăra lor.

Mi-am adus atuncĭ aminte că citisem despre conducătoarea răscoaleĭ pe care răsculaţiĭ o numiaŭ „Jeanna-D'arc“. De sigur trebuia să fie şi ea aicĭ! mi-am zis, şi mă aşteptam la orĭ-ce moment s'o văd. Dar iat-o: Pe un cal mare şi alb ca zăpada, îmbrăcată în haine de amazoană, venea la pas spre noĭ.

Mă văzu, inima îmĭ bătea să se rupă la privirea eĭ. Fuĭ invitat să intru în cort. Amazona mă întrebă într'o franţuzească stricată dacă sunt francez?

Mă rugă apoĭ să-ĭ povestesc ce maĭ e pe la Paris, c'a fost pe acolo. In sfârşit îmĭ spuse că pot să viŭ la masă, dacă vreaŭ. Avea orez şi mămăligă, carne friptă; ca băutură apă caldă. După masă mi se spuse că voĭ dormi în cortul dânseĭ. O rogojină şi o pătură de cal... Toată noaptea n'am putut dormi; capul mă durea grozav din cauza peripeţiilor din timpul zileĭ. Dimineaţa mi se dete o călăuză şi plecaĭ.

Ajungând în El-Paso, mă îngroziĭ din noŭ, căcĭ trenul pe care îl scăpasem deraiase şi nu maĭ puţin de 23 morţĭ eraŭ pe locul catastrofeĭ; plecaĭ cu al doilea tren şi a doua zi dimineaţa intram în California. Munţĭ, pustiu, apoĭ câmpiĭ pline de portocalĭ, de lămâĭ. Către seară eram în oraşul Los-Angeles.

Ce splendoare de oraş! Clădirĭ frumoase, străzĭ de 3000—4000, unele chiar de peste 5000 de numere lungĭ, 90% întreg pavate şi drepte ca lumânarea; pe marginĭ palmierĭ, casele la 30 de paşĭ de trotuar, în stil american, ca nişte vile micĭ, dintre carĭ foare multe sunt acoperite în întregime de trandafirĭ până în vârf.

Lumină electrică pretutindenĭ, florĭ şi iarbă nu lipsesc la nicĭ o casă. Casele moderne de aicĭ sunt foarte originale. Aŭ paturĭ automatice carĭ dispar în părete; tot aşa şi biuroul, dulapurile, etc. La nevoe le aĭ apăsând pe un buton. Sobe nu prea sunt. Numaĭ în bucătărie e o maşină cu gaz aerian care de asemenea dispare în perete. In oraş care are 365.000 de locuitorĭ, sunt peste 80.000 de automobile, şi nu maĭ puţin de peste 300 de cinematografe, care cele maĭ multe încep la 10 dim. şi isprăvesc la 11 noaptea. Intrarea la cele maĭ multe costă 5 cent (25 de banĭ).

Acum de ex. e un circ american „Ringling Brothers“ care are 40 de elefanţĭ şi 1300 de oamenĭ şi nu dă maĭ mult de treĭ reprezintaţiĭ cu caiĭ circuluĭ Schumann, din Berlin. Distracţiĭ multe sunt pe malul oceanuluĭ, unde sunt 6 localităţĭ, care se întrec între ele prin splendoarea lor. Distracţiile sunt cu totul noĭ. Tramvaiele sunt toate electrice. Merg colosal de repede şi aŭ sistemele cele maĭ noĭ prin care opresc la 5—6 paşĭ; uşile se deschid singure, la fiecare scaun e sonerie după care se opreşte la prima încrucişare de stradă. Costul e de 5 cent orĭ-ce distanţă. Vagoanele sunt de o rară eleganţă şi fumătoriĭ aŭ anumită secţie. Motociclete şi biciclete sunt nespus de multe.

De tinerime se îngrijeşte maĭ bine ca orĭ-unde să nu se strice. Tineriĭ carĭ n'aŭ 21 de anĭ împliniţĭ şi beaŭ bere undeva într'o berărie, sunt arestaţĭ de agenţiĭ poliţieĭ secrete şi berăria e închisă imediat. Acelaş lucru se întâmplă cu ţigările pe care un minor n'are voie nicĭ să le cumpere. Sportul e apreciat foarte mult.

Iarna e maĭ multă verdeaţă decât vara şi termometrul nu se coboară maĭ jos de 0 grade nicĭ odată; doar se coc şi iarna portocalele şi persicile, se fac băĭ la ocean, etc.

Lupte cu tauriĭ se fac în fiecare an.

California, Cordova str. 1694. **F. Vesely**

IN JUNGLĂ

— NUVELA INDIANA —

— Urmare și sfârșit —

Dacă mă avântam, nu puteam să mă suĭ în arbore de cât la unu saŭ două picioare înălțime până să se deștepte fiara, și atuncĭ s'ar fi aruncat asupra mea. Trebuia un plan maĭ dibaciŭ, maĭ puțin sgomotos.

Cu dințiĭ încleștațĭ spre a nu lăsa să-mĭ scape respirația, începuĭ să mișc gambele, oprindu-mă la fiecare secundă, de teamă ca sgomotul nisipuluĭ scormonit să nu deștepte pe monstru. Un trosnet de încheieturĭ: Membrele năprasnice se întinseră, se lungiră pe nisip — mă înțepeniĭ ca un buștean. Fiara se întorcea în somn.

Incet genuchiĭ meĭ se mișcară, brațul stâng se apropie de bărbie până ce palma mâniĭ atinse pământul. Mă săltaĭ într'o rână. Mușchiĭ mi se încordară; aspiraĭ cu forță dar liniștit, aproape fără a mișca și, neștiind cum se făcu, mă pomeniĭ în picioare. Priviĭ tigrul culcat alăturĭ de mine.

Trebuĭ să fac un pas, unul singur. Al doilea pas... nu se putea să fie al doilea pas. Și aveam de făcut treĭ; treĭ pașĭ era distanța între viață și moarte.

Arborele era gros de două picioare diametru, — singurul meŭ noroc. Dumnezeule, ajută-mă!

Făcuĭ o săritură, ca copiiĭ sahibilor la școală, un pas, doĭ pașĭ, treĭ. Rugăciunea mea era ascultată. Această săritură — una singură, puternică disperată — mă făcu să cad inapoia arboreluĭ. Cu o mișcare rătăcită apucaĭ stofa spânzurată.

— Bagă de seamă, frate! îmĭ strigă bivolarul, ridicându-mă cu greŭ.

Orbit de nisipul asvârlit de picioarele mele, tigrul se sculase furios cu un strigăt de turbare, și plimbă împrejur ochiĭ teribiliĭ ca să vadă unde fugisem. Mă descoperi. Mișcările mele, cățărându-mă, mă trădară. Trebuia să mă urc la opt, nouă picioare.

— Strângețĭ picioarele, tigrul se repede! El se aruncă. Imĭ ghemuisem genuchiĭ, la nouă picioare de la pământ. Fu un țipăt de furie; o masă întunecată trecu pe lângă mine — o durere cumplită îmĭ sfâșie piciorul drept de la glesnă și până la genuchĭ.

Auziĭ o izbitură de desubtul meŭ: era tigrul care cădea. In groaza mea, mă asvârliĭ maĭ sus, la zece, unsprezece picioare. Incă unul, și apucaĭ ramura mântuireĭ. Un noŭ țipăt de turbare sguduĭ aerul. Mă acățaĭ, ținându-mă cu amândouă brațele de cracă: simțiĭ o mână sdravănă apucându-mĭ pumnul. Eram scăpat.

— Ține-mă că leșin...

Atât putuĭ spune. Mi se părea că totul se învârtește împrejurul meŭ, într'o ceață care devenea din ce în ce maĭ întunecată.

Și nu era sforțarea supra-omenească pe care o făcusem, teroarea desperată ce o simțisem, ci sângele care curgea șiroaie din rană. Bolnavul mă legă la picior cu turbanul săŭ și mă fixă bine de craca pe care ajunsesem.

Și tigrul? Furios, scos din sărite, răscolea pământul cu ghiarele. In urmă, se ridică pe labele dinapoĭ, răcnind, încercând să se repeadă iar. Apoĭ, în parapoul săŭ furios, alergă la rădăcina arboreluĭ unde linse balta de sânge; ridică spre noĭ capul, cu ochiĭ strălucitorĭ ca pentru a maĭ cere sânge.

— Curaj, frate, zise bivolarul, pe care abia îl auzeam în leșinul meŭ. Ne vin în ajutor. Se apropie.

— Cine? Unde? murmuraĭ. Cine știe pericolul în care suntem?...

— Cine? bivoliĭ. Eĭ trebue să fi ajuns de mult în sat și să-l fi alarmat văzându-ĭ fără mine. Urmele lor vor călăuzi pe ceĭ carĭ vin în ajutorul nostru.

Era o speranță, însă foarte slabă. Satul se afla la 12 kilometri, soarele nu se coborâse încă la orizont. Așteptam. Tigrul asemenea. O oră se scurse. Soarele începea să apună. Maĭ era încă un ceas din zi — o oră — și pe urmă o să vie noaptea, foamea, moartea...

De odată, bivolarul îmĭ dete cu cotul.

— Auzĭ, frate? zise, cu urechia la pândă.

Ascultaĭ. Vântul fâșiea în frunze. Tigrul sufla greŭ, rágea de desubtul nostru. Pe urmă, încetișor, un sgomot, o duruitură la fel cu aceea a tunetuluĭ îndepărtat ajunse până la noĭ. Ridicaĭ ochiĭ la cer. Era fără norĭ, de un albastru desăvârșit.

— Nu, nu este acolo, reluă bivolarul; cred că sgomotul ăsta vine de dincoace.

Și arătă cu capul spre sat.

Priviĭ în direcțiunea indicată, dar jungla și mărăciniĭ îmĭ împiedicaŭ vederea pe șes. Puțin câte puțin, sgomotul crescu, devenind din ce în ce maĭ lămurit. Zece minute, douăzecĭ de minute trecură. Dădurăm câte un chiot de bucurie. Recunoscurăm pe ceĭ carĭ veneaŭ. Sunaŭ din țimbale și cântaŭ cântece sălbatice. Era o muzică de o cacofonie oribilă, dar care nouă ne păru cea maĭ duioasă dintre armoniĭ.

Oameniĭ, ca la o sută de inșĭ, eraŭ înarmațĭ cu furcĭ și bâte. Aveaŭ și ajutor: cireada de bivolĭ care isbea cu coarnele, lungĭ de treĭ picioare, în timp ce copitele loveaŭ în pământ.

Tigrul se ridică, aspiră cu furie aerul, simți bivoliĭ, auzi mugetele lor, apoĭ, plecând capul, cu coada între picioare, ca un câine bătut, o tuli în mărăcinĭ, de cealaltă parte.

— Da, prietenĭ, sfârși bătrânul shikar. Am trăit anĭ în junglă, am întâmpinat multe, însă nicĭ odată, nicĭ o dată n'am cunoscut un om, care în inima jungleĭ, în ghiarele, în gura tigruluĭ, să scape cu viață spre a vă povesti ceea-ce vă spuseĭ...

Trad. de **Dumpo**

TOȚI SFINȚII

sau

SĂRBĂTOAREA STRĂMOȘILOR IN CHINA

Ca și la noĭ, datoriile pen'ru morțĭ, în China, nu se mărginesc numaĭ în timpul doliuluĭ, ci sunt ceremoniĭ speciale carĭ se țin în anumite epocĭ ale anuluĭ.

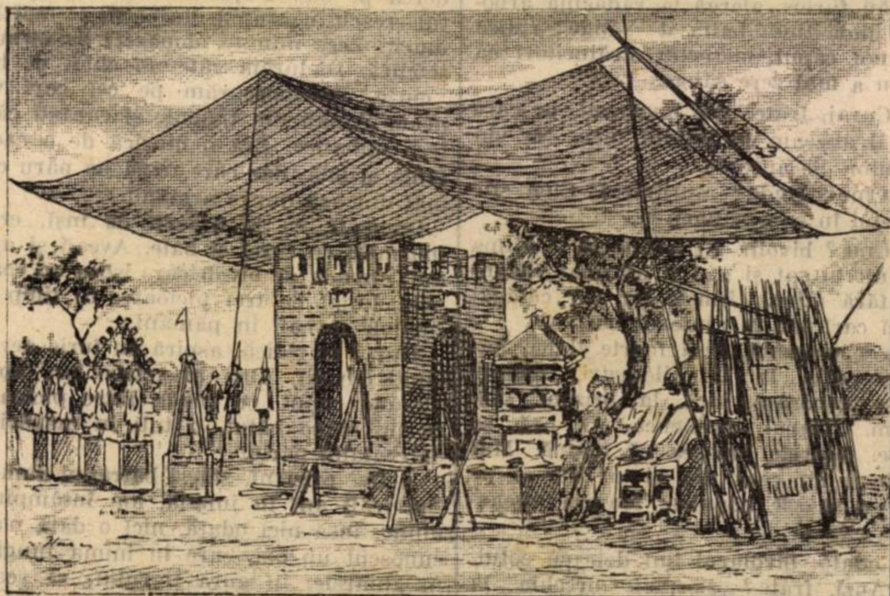
Efigiĭ ale defunctuluĭ și candele colorate sunt aranjate inaintea fie-căruĭ mormânt

Primele ceremoniĭ se fac în sala strămoșilor, în anumite lunĭ ale anuluĭ; căcĭ nu există familie care să n'aibă o zidire făcută anume pentru acest scop. Aci se adună toate neamurile, și adunarea e adesea destu de numeroasă, de oare-ce vin uneorĭ șeasezecĭ până la optzecĭ de familiĭ de aceeașĭ origină. Atuncĭ nu

există deosebire de rang; muncitorul, meşteşugarul, mandarinul, se confundă; cel maĭ bătrân are întâietatea, nu cel maĭ nobil sau cel maĭ bogat.

Tăbliţele cu numele strămoşilor sunt aranjate în ordine şi pe o masă sunt puse maĭ multe mâncărurĭ: carne, orez, fructe, vin şi afară de astea, parfumurĭ şi lumânărĭ. Familia, sub conducerea celuĭ maĭ bătrân, face adorările şi prosternările obişnuite. Totul se face după riturĭ din cea maĭ înaltă antichitate şi în toate familiile; în toată China ceremonia e la fel.

Odată pe an ceremonia se practică chiar în cavoul strămoşilor. Cum mormintele sunt afară din oraş şi adesea pe munte, eĭ se duc într'o anume epocă, de la 1 Aprilie până la 1 Maĭ. Eĭ smulg erburile şi îşĭ fac adorările. Când e vorba de o familie bogată, atuncĭ ridică, după cum se vede în ilustraţie, un cort în care pun statuete reprezentând efigiĭ ale defuncţilor şi lanterne multicolore.

Pe locul de înmormântare ale strămoşilor, chinezíĭ avuţĭ ridică câte un cort

Chinezíĭ carĭ sunt excesivĭ în toate ceremoniile lor, sunt şi maĭ mult când e vorba de strămoşiĭ lor.

Blaz.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— URMARE —

Eĭ răspundeaŭ printr'un aspru zângănit de arme şi printr'o surdă exclamaţie la privirea şefuluĭ lor, şi chiar caiĭ, excitaţĭ de zgomotul pintenilor 1) frecaţĭ de scărĭ, păreaŭ nerăbdătorĭ de luptă şi victorie.

Deodată apărură douĭ cavalérĭ la orizontul vasteĭ câmpiĭ. Eĭ veneaŭ înaintea strălucituluĭ escadron cu toată viteza.

Eĭ anunţaŭ apropierea inamiculuĭ.

Atuncĭ Abdalah ordonă o schimbare de front şi merse să rânduiască gumul săŭ 2) îndărătul unuĭ tufiş de palmierĭ carĭ răsărea ca o insulă de nisip strălucind în deşert.

Aproape îndată se zări o trupă de cavaleriştĭ carĭ înaintaŭ prin frunziş, inconştienţĭ de primejdie. Eĭ eraŭ mult maĭ numeroşĭ ca aĭ săĭ, dar Abdalah nădăjduia să cumpănească această inferioritate prin vigoarea ataculuĭ şi prin şiretenia şi stratagema de care se slujise, fapt care îĭ da putinţa să surprindă pe inamic fără veste.

Intr'adevăr eĭ nu văzură de cât la câţiva paşĭ după ce trecură de stufiş pe călăreţiĭ carĭ fuseseră ascunşĭ vedereĭ de cactuşĭ şi palmierĭ.

La vederea lor eĭ se opriră surprinşĭ, şi în aceeaşĭ clipă Abdalah şi cavaleriştiĭ săĭ într'un galop furios se aruncară în calea lor.

In picioare, sprijiniţĭ în scărĭ şi ţinând în frâŭ caiĭ carĭ îĭ ducea, asaltatorii descărcară maĭ întâĭ puştile lor ale căror plumburĭ vâjiind duseră moarte şi spaimă în rândurile opozanţilor, în timp ce aerul se întuneca, umplându-se de acest fum de puşcă care te zăpăcea maĭ răŭ ca vinul. Pe urmă aruncând pe umerĭ puşca de aicĭ înainte nefolositoare, traseră săbiile şi se aşezară în gardă cu războiniciĭ inamicĭ.

Aceştia, surprinşĭ şi în dezordine, nu putură suporta lovitura. Caiĭ lor poticniră şi se rostogoliră deasupra călăreţilor. Un mare număr dintre eĭ pieriră în câte-va clipe şi ceilalţĭ, văzând imposibilitatea uneĭ adunărĭ ca să se reculeagă, trase caiĭ de căpăstru după o scurtă rezistenţă şi luară rasna peste câmpiĭ, în timp ce învingătoriĭ se aruncară pe urmele lor.

Abdalah se puse să urmărească pe şeful gumuluĭ care se cunoştea după burnuzul săŭ roşu. Ceĭ douĭ şefĭ alergau la câte-va lungimĭ de cal unu de altu şi sirepiĭ lor de forţe egale menţineau între eĭ aceeaşĭ distanţă.

„— Opreşte-te câine, fiu de căţea, strigă Abdulah, ţi-e frică de mutră omenească?

„— Dacă n'aĭ fi urmat de călăreţiĭ tăĭ, răspunse celalt şef, m'aş întoarce fără să maĭ stau pe gândurĭ şi fiĭ fără teamă că n'aĭ maĭ fi de cât un cadavru.

„— Pe Alah, îţĭ jur să mă lupt eu singur, zise Abdalah. Nicĭ unul din oameniĭ meĭ nu va ridica mâna asupra ta.

„— Incetează atuncĭ de a mă maĭ urma şi mă voĭ întoarce, răspunse şeful, eu singur".

Atuncĭ, de comun acord, îşĭ opriră caiĭ şi Abdalah făcu semn călăreţilor săĭ să se ţie la distanţă, în timp ce fugariĭ, văzând că era vorba de o singură luptă numaĭ, între ceĭ douĭ şefĭ, se aranjară faţă în faţă cu partea adversă. Ceĭ douĭ şefĭ o clipă, se măsurară din cap până în picioare, pe urmă se aruncară unul asupra celuĭlalt. Abdalah era înarmat cu o spadă, armă pe care câte-va triburĭ siriene aŭ împrumutat-o dela Nazaritenĭ (1) şi păstrată încă din timpul luptelor renumite ale cruciatelor, când Orientul şi Occidentul se hărţuiaŭ pentru Erusalim unde era Sf. Mormânt. Celalt şef agita un iatagan îndoit ca o semilună. Această diferenţă de armament dădea un avantaj luĭ Abdalah căruia cele două arme îĭ eraŭ familiare, în timp ce scrima cu spada îĭ era necunoscută potrivniculuĭ.

Acela avu numaĭ de cât ocazia să recunoască inferioritatea sa, căcĭ în timp ce el căuta să-l tae lovindu-l orizontal, Abdalah îĭ punea în faţă într'una ascuţişul şi îl silea să facă astfel

1) Pintenul arab, *cahir*, e o bucată de oţel, cam de vre-o 12 cm. lugime, terminată printr'un mic nasture cu colţĭ. Cu greutate se ţine de picior şi intră într'o largă scară arabă în care piciorul intră cu totul.

2) Gum=cavaleria unuĭ trib.
De aicĭ sgomotul metalic la care autorul face aluzie.

mişcări dezordonate care îi prăpădea puterile în vânt. El îşi pierdu sângele rece, îl apucă o mânie fără seamăn şi vru să pue sfârşit acestei lupte... Cu o săritură, împungând calul cu pintenii el trecu ca fulgerul pe lângă Abdalah; pe urmă, cu o săritură la stânga, demnă de un admirabil cavalerist, făcu o conversiune completă. Se găsi deci la stânga lui Abdalah având-l în dreapta sa, şi socotea astfel prin această manevră să paralizeze teribila spadă şi să găsească astfel un mod priincios felului său de armament. Dar Abdalah era un cavalerist prea abil ca să se lase târât de acest vicleşug. Ingropând în coastele calului de sus în jos pintenul stâng, făcu, la rândul său, o voltă cam cât o semicirconferinţă, ridică mâna, lăsă frâul liber şi în momenul când adversarul său, în picioare pe scări, înţepenit şi cu braţul ridicat, revenea asupra lui să-l reteze cu iataganul său albăstruī de oţel, ca un briciu ascuţit, el îl străpunse cu o lovitură plină în mijlocul pieptului.

Omul căzu de pe şea. Sirepul său spăimântat o rupse de fugă către gumul unde recunoştea pe tovarăşii săi, amicii stăpânului său.

La această lovitură victorioasă, o lungă aclamare se ridică din mijlocul trupei lui Abdalah care se repezi în galop spre a completa victoria asupra vrăjmaşilor, în timp ce învinşii dădeau bir cu fugiţii, învăluindu-se într'un nor de praf.

Atunci, în mijlocul războinicilor care îi celebrară puterea sa, înaintea inamicului în agonie, şi pe arena nisipoasă unde cadavrele arătau, sub lumina orbitoare a unui soare arzător, membrele nemişcate şi privirile lor fără vlagă, Abdalah cunoscu şi gustă beţia triumfului.

Dumnezeu (să fie lăudat!), care a sădit în om dragostea de viaţă şi care l'a condamnat la moarte, vrând ca în luptă şi pericol facultăţile sale să fie mai vioae; ca moartea cea mai glorioasă să fie aceea în care războinicul să dea sau să primească pe câmpul de bătălie, în mijlocul acestei învălmăşeli a luptei care suprimă durerea, şi orgolioasă bucurie de a răsturna la picioarele sale un inamic învins să fie cea mai plăcută şi adâncă bucurie pe care omul a putut-o simţi.

Abdalah în starea aceasta era, fie vis sau realitate pe jumătate, când simţi acel somn de neînvins, care îl mai cuprinsese, şi pleoapele îi căzură ca de plumb. El adormi. Dar îndată veni şi deşteptarea şi nimic nu mai văzu din tablourile şi senzaţiile cari îl mişcaseră şi pe care le încercase în luptă cea crâncenă.

(1) Metonimie prin care sunt desemnaţi creştinii; căci Isus s'a născut în Nazaret.

El se văzu într'o sală măreaţă, cocoţat pe perne brodate cu mătase. Era învesmântat cu un bogat costum pe care scânteiau insignele atotputerniciei sale, iar pe turbanul său se înălţa un pampon de diamante strălucind de-ţi lua ochii, semne ale puterei sale împărăteşti. O numeroasă adunare de înalţi demnitari veniră să ia ordine şi aştepta respectuoasă expresiunea voinţei sale.

El dădu ordin să intre toţi acei cari aveau vre-o plângere către el. Numai de cât fură lăsaţi să intre delegaţii unui trib îndepărtat care veniseră tocmai în capitală spre a pune la dreapta judecată a Sultanului o neînţelegere care îi desbina.

,, — Să înceapă să grăiască delegaţii care au făcut plângerea, zise Abdalah.

,, — Stăpâne, zise un bătrân din cei doui sofi (1), aceşti oameni de faţă şi noi, aparţinem tribului: Ulad Sidi Abderahim. Strămoşii noştri comuni au fost Sidi Abderahim care a avut un băiat Abed şi altul Milud. Aceia sunt scoborâtori din Abed. Ei sunt putrezi de bogaţi. Noi suntem descendenţii lui Milud şi suntem săraci. Când, cu ocazia ultimului războiu, toate triburile din imperiul tău primiră ordine să dea soldaţi noi trebuirăm să ne înarmăm şi să întreţinem pe socoteala noastră o 100 de cavalerişti, întocmai ca şi fraţii noştri coborâtori din Abed. Dar aceia suportară cu uşurinţă sarcina pentru că erau bogaţi. Noi, cari suntem săraci, am fost constrânşi să ne împrumutăm cu o mare sumă de bani dând ca garanţie ţarinele noastre.

Dar astăzi când războiul s'a terminat, iată că ne pomenim cu pământurile în mâinile fraţilor noştri Ulad-Abed. Noi am continuat să le cultivăm în acest timp, dar cum ele sunt amanetate, n'avem drept de cât la a cincea parte din ce rămâne, şi această cincime abia cu multă caznă poate să ne nutrească, astfel în cât ne vedem nevoiţi ca noi, copiii noştri şi copiii copiilor noştri să lucreze fără încetare pentru creditorii noştri, ca şi când am fi sclavii lor, fără chiar a avea speranţa ca măcar ultima generaţie a nepoţilor noştri să poată să se ridice dintr'această stare de plâns.

— ,,Tot ce a spus omul acesta e adevărat? întrebă Sultanul întorcându-se către delegaţii tribului Ulad-Abed.

(Va urma). Trad. de **P. Rosetti**

(1) Sof, partea adversă, antagonist într'un acelaş trib.

TIMBRELE DIN LUME

— -

Origina mărcilor

In 1838 un englez, Rolland Hill, avu ideia de a face să se plătească dinainte preţul transportului scrisorilor, vânzând în public mici etichete destinate a fi lipite pe plicuri. Un francez se gândise la acest proiect încă din anul 1645, dar nu l'a pus în practică.

Primele mărci fură imprimate şi puse în circulaţie în Anglia 1840. Ele reprezentau profilul reginei şi purtau cuvântul «Postage».

In 1848 America a introdus acest sistem şi se număra la 160 modele diferite.

In fine Franţa a întrebuinţat mărcile pentru prima oară la 1849.

Intrebuinţarea mărcilor

După ultimele statistice, se consumă pe an în toată lumea 40 miliarde de mărci.

Dacă se consideră că trebue în mijlociu cinci minute pentru fabricarea, controlarea şi vânzarea fie-cărui timbru, se ajunge la timpul de 200 miliarde minute. Fie-cărui jurnal îi trebue câte 500 minute, deci 400 milioane de jurnale sunt în toată lumea cari întrebuinţează mărci.

Pentru diferitele servicii necesare de la fabricare până la vânzare sunt întrebuinţate 1.125.000 persoane.

Distincţiune

Pentru prima oară a fost acordată o distincţie oficială engleză pentru un motiv filatelic. D. P. Castle, vicepreşedintele de la «Royal Philatélie Société» a fost decorat, cu ocazia încoronărei regelui Angliei, cu ordinul «Royal-Victorian» pentru serviciile depuse în filatelie.

C. N. Velluda

ATENȚIUNE

La 27 Noembrie curent va avea loc tragerea următoarelor valoroase premiĭ oferite de ziarul „UNIVERSUL“ abonaților săĭ.

O NOUA VILA LA SINAIA

«Vila Luigi», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate.

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cumpărat de la *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O ELEGANTĂ GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU SALONAȘ

din trestie exotică și malaca emailată, compusă din : O canapea, două fotoliurĭ, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin *Littmann*, strada Lipscanĭ, No 3

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul, No. 37 și strada Șerbănică, No. 10.—Sucursala calea Victorieĭ, No. 107.

O GARNITURA DE TOALETA JAPONEZA

compusă din : **Un armuar cu oglindă**, cu despărțiturĭ pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. **Una toaletă cu marmură** și oglindă din bambu veritabil. **Una dormeză** tapisată cu stofă japoneză. **Un serin** cu 7 cutiĭ lustruite și îmbrăcate cu stofă japoneză. **Un piedestal** de bambu cu vas japonez. **Una etajeră de perete** de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și **Un scaun** tapisat tot cu stofă japoneză
Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate în mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victorieĭ, 148.

JUMATATE GARNITURA MOBILA PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din : **Una canapea**, **4 scaune**, **2 marchize**, **2 taburele**, **una masă** cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu florĭ, lângă hotel Dacia

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, Bucureștĭ. str. Carol I, 64.

1 serviciu de ceaiu pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendula de perete «secesion» cu vitrourĭ, având mersul 15 zile, cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en-gros și en-detail Frațiĭ A. et J. Roller, Bucureștĭ, str. Smârdan, 35, etajul I-iu.

O mașină de scris „Erika“, ultima perfecțiune, care scrie vizibil în două culorĭ, cumpărată de la Compania „Ideal“. Depositul mașinelor de scris din Buc. Palatul Eforieĭ, representant Leonida Piokowsky.

O pendulă modernă, culoarea nuculuĭ și **un ceasornic** pentru biurou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicăria Colțeĭ, str. Colțeĭ, 31. **2 pelerine** de ploae, calitatea I, portative pe ambele părțĭ. **2 truse** de voiaj, piele de crocodil. **2 aparate de ras** „Juvenia“, cumpărate de la „Compania generală“, biurou de informațiunĭ, Bucureștĭ, strada Smârdan, 29, etajul I-iu.

1 mașină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară; cu capacul de nuc. **1 mașină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea maĭ superioară, coase și brodează cu cea maĭ mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut „Compania anglo-americană“, Bucureștĭ, str. Carol, 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulev. Elisabeta, 8 bis. **Un gramofon mare**, perfecționat, remontabil în timpul mersuluĭ, cu diafragmă de concert și 6 cântece naționale.

Una vioară model Stradivarius, complectă cu arcuș, cutie și accesoriĭ. **Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonurĭ de oțel, burduful dublu impermeabil și colțurile îmbrăcate cu metal. **Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, 54.

Serviciu de bucătărie „Sirius email“, compus din maĭ multe bucățĭ, cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et fiu. Bucureștĭ, str. Lipscanĭ, 15.

6 cămășĭ bărbăteștĭ de zi, de zefir sau albe, cu pieptĭ de olandă. **6 perechĭ** pantalonĭ (indispensabilĭ). **6 perechĭ** ciorapĭ fil d'Ecosse. **6 batiste** de olandă cu monograme. **1 pereche** jartiere de mătase. **1 pereche** bretele, idem, carĭ se vor confecționa după măsura câștigătoruluĭ de cunoscutul magazin de lingerie „La patru sezoane“, calea Victorieĭ, pasagiul Maca vis-à-vis de poliție.

Două costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, str. Academieĭ, 25. **Una bucată** 19 metri pânză de inișor cu borangic, țesătură românească, cumpărată de la expoziția Caseĭ școalelor. **2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat și două pentru damă ; unul de argint rusesc pentru bărbat ; **O brățară** de aur cu 3 diamante ; **Un inel** de aur bărbătesc cu rubin ; Idem unul cu safir; Idem altul cu 2 briliante și safir la mijloc; **2 ceasoarnice** de metal marca „Sonia“; **2 portfotografiĭ** de porțolan japonez, cu florĭ artistice lucrate în foc; **Un pince-nez** aur 14 karate; **Una pereche** ochelarĭ dubli; **2 lorgnioane** pentru damă ; **12 benoclurĭ** de teatru, cumpărate de la Institutul de optică „Ocularium“, Doamneĭ, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-luĭ Gheorghe D. Fischer, oculist. **Un frumos** premiu pentru grădină „Santicler“, compus din un cocoș, 2 găinĭ și 12 puișorĭ ; **Un curs** complect de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, carĭ se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

50 casete conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonațiĭ noștri.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentuluĭ, un volum din interesanta scriere : Memoriele regeluĭ Carol I.

Anul XII.—No. 758. **5 BANI IN TOATA ȚARA 5** Miercuri, 16 Noembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI | *Redacția și Administrația* | ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Lei 2.60 pe an în toată țara | No. 11,—STRADA BREZOIANU, No. 11 | Apare odată pe săptămână, Marțea

Vânătoarea de vulturi în Mongolia.—Vezi pag. 5440.

Vânătoarea de vulturi în Mongolia

Chineziĭ sau maĭ exact mongoliĭ și mandciurieniĭ, au practicat în tot timpul vânătoarea, dar maĭ ales sub împăratul Kanghi, acest sport era foarte la modă, de oare-ce chiar împăratul era un amator pasionat.

El vâna cerbĭ, fasanĭ și canarĭ, de carĭ făcea un adevărat masacru. Se distra câte odată trăgând în vulturiĭ-pescarĭ, carĭ trăesc pe malurile fluviuluĭ galben.

Vulturul auriu sau barkut se dresa spre a fi întrebuințat la vânat; de altfel mongoliĭ și astăzĭ se servesc de această pasăre spre a prinde vânatul, maĭ ales căprioarele. Când zăresc un vânat, eĭ ridică pasărea în sus; ea sboară la o înălțime considerabilă, se oprește un moment susținându-se pe aripĭ, în urmă se asvârlă asupra pradeĭ cu o iuțeală fulgerătoare și o lovește cu ciocul în cap, omorând-o pe loc, sau își înfige ghiarele în carne pe care i-o deșiră.

Dar o vânătoare care se practică încă și care e o particularitate a Mongolieĭ, e vânătoarea vulturilor sălbaticĭ cu ajutorul vulturilor domesticițĭ.

Știm cu toțiĭ cât e de întrebuințat evantaiul care se fabrică din tot felul de pene de pasărĭ și cele maĭ căutate și maĭ scumpe sunt acelea făcute din pene de barkut de Mongolia, de care am vorbit.

Inainte de începutul erneĭ, adică prin luna Octombrie, fabricanțiĭ de evantaie trimit prin câmpiile Mongolieĭ oamenĭ specialĭ spre a face proviziunĭ de pene. Eĭ pornesc în trupe, purtând pe umerĭ un baston. De baston e legat un pachet conținând vestminte și câte-va unelte necesare, și pe baston un barkut domesticit stă agățat.

Caravana pornește astfel și străbate kilometri până să ajungă la locul vânătoareĭ.

Odată ajunșĭ, vânătoriĭ întind plase și leagă solid de un picior pe vulturiĭ lor domesticițĭ, în jurul cărora aruncă o mulțime de peștĭ uscațĭ. Vulturiĭ domesticițĭ, cărora probabil nu li s'a dat de mâncare, se aruncă asupra peștilor și fraților din deșert, văzându-ĭ stăpânĭ pe o așa de bună pradă, se precipită la rândul lor asupra peștilor. Atuncĭ vânătoriĭ, ascunșĭ la câteva sute de metri, trag repede de o frânghie, plasa se închide și vulturiĭ sălbaticĭ sunt prinșĭ.

Adușĭ la fabricanțiĭ de evantaie, vulturiĭ sunt despuiațĭ și penele clasate după valoare. Ele se împart de obiceiŭ astfel: pene negre, pene albe și pestrițe.

Cele negre sunt cele maĭ căutate și un evantaĭ făcut din aceste pene costă până la 200 leĭ, unul făcut din pene albe costă 100 leĭ, iar cele pestrițe sunt disprețuite de elegante. Un mic burghez poate să-șĭ permită luxul să poarte un evantaĭ din aceste pene carĭ nu costă maĭ mult de 20 leĭ. Nu e de calitate superioară, dar se poate lăuda orĭ când că are un evantaĭ din pene de vultur de Mongolia.

Junii turcĭ inventează suplicii

Junii turcĭ sunt tot așa de barbarĭ ca Abdul Hamid și în fie-care zi tirania lor se arată prin nouĭ cruzimĭ. Jurnalele turceștĭ chiar ele au povestit trista întâmplare a unuĭ oare-care Conto-Yanis, atașat la legațiunea elenă din Constantinopol. Acest Contoyanis era acuzat de guvernul june-turc că vinde bilete de loterie pentru mărirea floteĭ greceștĭ. El a fost prins și i s'a vârât sub unghiile mâinelor și ale picioarelor micĭ bucățele de lemn.

Juniĭ turcĭ s'aŭ arătat și maĭ cruzĭ față de un altul Demetrios Georgief, supus bulgar. El mergea, spun eĭ, din sat în sat traversând Macedonia și vânzând portretele Țaruluĭ Ferdinand al Bulgarieĭ și al regeluĭ George al Grecieĭ. Aceasta în ochiĭ junilor turcĭ însemna un imbold de revoltă contra putereĭ otomane.

Georgief fu arestat într'un sat din Macedonia și fu dus într'o închisoare numită Kalni-Kulé.

Aci îl ținură douăzecĭ și cincĭ de zile. Și convinșĭ că el era în curent cu mișcările bandelor bulgare și grece din Macedonia, autoritățile turce îl puseră la tortură.

Il culcară pe o masă de marmură, după ce îl desbrăcară de vestminte. Răceala marmureĭ înghețã carnea prizonieruluĭ, care căzu în sincopă. In urmă, sub pretext căĭ redă căldura și îl reînvie, aruncară pe masă apă clocotindă, așa că bietul om se deșteptă urlând de durere.

Timp de treĭ zile Georgief fu ținut pe masa de marmură și torturatoriĭ reînoiaŭ supliciul aruncând din când în când apă fiartă.

In urmă, cu fiare înroșite în foc, îĭ arseră degetele, pentru că aceste degete culpabile țineau portretele dușmanilor Turcieĭ.

Când toate degetele luĭ Georgief căzură sub arsura fieruluĭ, îl târâră până la Bosfor prin subterane, unde au fost aruncate în sacĭ atâtea victime.

Il muiară în apă, dar îl scoaseră înainte de a se asfixia; lucrul acesta îl repetară de vre-o zece orĭ.

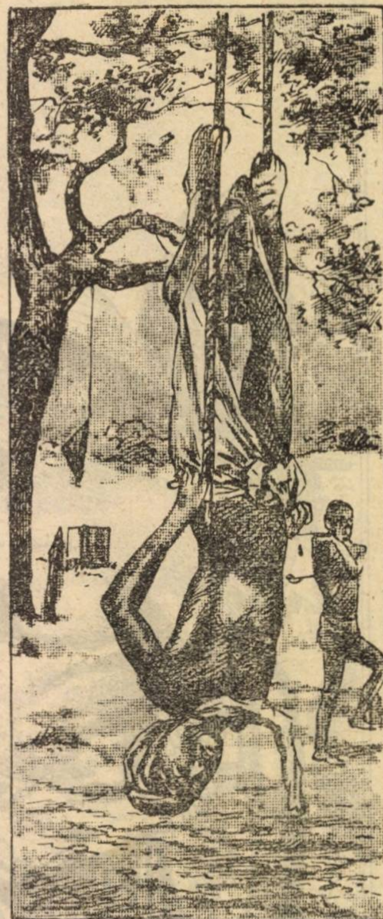
In sfârșit îĭ deteră drumul cu condiția de a părăsi Turcia în 24 de ore. Sperau că va cădea mort pe drum și că vulturiĭ, îl vor mânca.

Sereno.

ERUDIȚII ȘI ENERGUMENII

Fakir, în limba arabă, însemnează *sărac, cerșetor*. Și în adevăr caracterul principal al unuĭ fakir e acela al unuĭ cerșetor.

El trăește fără să muncească; contemplarea, extazul, cerșetoria e de ajuns să le ocupe viața. Ne-având familie, nicĭ azil, eĭ trăește la întâmplare, unde îl conduce destinul. N'au locuință, nicĭ măcar îmbrăcăminte. Toată averea lor se compune dintr'un turban, da'ă sunt mahometanĭ, dintr'un baston de călătorie și dintr'o bandă de stofă care le înfășoară talia.

Acest fakir așteaptă in poziția aceasta să vadă pe Dumnezeŭ

Fakiriĭ sunt de treĭ categoriĭ principale: musulmaniĭ, chivaițiĭ și vișnuițiĭ.

Fakiriĭ musulmanĭ sunt câte odată adevărațĭ dervișĭ, maĭ ales în India și în Persia. Eĭ nu sunt oamenĭ incultĭ. Mergând din sat în sat, sunt aclamațĭ și sărbătorițĭ de popor, care se adună în jurul lor. Eĭ plătesc pe aceĭ carĭ îĭ invită în casa lor, recitându le poezиĭ, povestindu-le basme splendide și expunându-le probleme teologice.

Fakiriĭ vișnuițĭ, sau adoratoriĭ zeuluĭ Vișnu, aparțin religiuneĭ brahmane.

Fakirii chivaiţi, sectatorii zeului Chiva, care reprezintă în religiunea hindusă desordinea şi distrugerea, focul şi fulgerul, fac sgomot şi atrag mulţimea. Pentru fakirii chivaiţi pieţele publice şi drumurile sunt un teatru, unde se produce cu spectacole bizare şi câte odată respingătoare.

In ilustraţie se vede un fakir suspendat de picioare de craca unui arbore şi aşteptând în această poziţie congestivă, extazul şi viziunea zeului. Alţii, având legate de gât frînghii, se forţează să ridice pietre a căror greutate ar sfărâma mai mulţi oameni. Oamenii simpli, creduli, îngenunchiază în drumul fakirilor, le sărută picioarele şi se ating de vestmintele lor, aşteptând prin aceasta vindecarea boalelor.

VEDERI DIN INSULA FERNANDO PO

O familie de negri

Actualmente este viŭ discutată chestiunea dacă Spania va trebui să cedeze Germaniei colonia sa Guinea, care este împresurată de noul teritoriŭ din Congo german, precum şi rodnica insulă Fernando Po.

Insula Fernando Po are o populaţie de vre-o 21.000 locuitori, cari în cea mai mare parte se ocupă cu munca în plantaţiunile de cacao.

ALFRED DEBERLE

CHINEZA KORA

Ca urmare a tratactelor de comerţ încheiate, către anul 1842, între China de o parte şi Anglia, Statele-Unite şi Franţa de altă parte, slăbi în mod considerabil vechea încredere a chinezilor în dinastia domnitoare.

A deschide porţile „Cerescului imperiŭ" europenilor, adică barbarilor cum erau numiţi în ţara lui Confucius, se părea un sacrilegiŭ ce pricinui în interiorul imperiului neorânduelí şi răscoale, care sfârşiră cu marea răscoală, cunoscută sub numele de revoluţia lui Tai-Pings.

Insurgenţii, după ce respinseră în diferite ciocniri trupele imperiale, se făcură stăpâni pe Nankin la 1854. Din acest moment progresele insurgenţilor crescură repede şi în curând puseră stăpânire pe o mare parte din imperiŭ, pe poziţiunile cele mai importante.

Desperat şi crezând că va putea să oprească valul ce-l ameninţa să-l înghită, guvernul anunţă că va fi pedepsit cu chinurile cele mai grozave şi va fi executat acela care va fi dovedit că dă ajutor răsculaţilor.

Dreptul de a condamna la moarte fiind dat simplilor funcţionari ai Statului, orice rebel saŭ individ denunţat c'ar fi în legătură cu răsculaţii, era decapitat pe câmp.

Oraşele imperiale cari nu eraŭ încă în stăpânirea lui Tai-Pings, ofereaŭ călătorului înspăimântat, ce s'ar fi încumetat să se apropie, o privelişte îngrozitoare: capetele însângerate ale nenorociţilor decapitaţi, atârnaŭ cu sutele de cozile lor lungi pe podurile şi întăriturile oraşelor. In acest mod se gândea guvernul din Peking să înspăimânte armata răsculaţilor şi pe toţi aceia cari ar fi avut măcar intenţia de a trece de partea nemulţumiţilor.

In astfel de momente viaţa cetăţeanului nu mai era sigură; pentru un cuvânt de milă, o vorbă fără rost îl închidea, îl judeca sumar şi a doua zi îl executa.

Un tânăr pictor în ivoriu, anume Chang, flăcăŭ liniştit şi drăguţ, avea printre insurgenţi un frate, cu care, în pofida tuturor ordinelor guvernului din Peking, ţinea relaţiuni pe ascuns. De odată insurgentul încetă să mai dea ştiri. Trupa din care făcea parte supusese cu mari pierderi o redută, apărată de soldaţii imperiali şi despre acest lucru auzise şi tânărul pictor.

Se înţelege de la sine cât fu de neliniştit şi de îngrijat. Oare fratele săŭ fusese omorât în luptă? saŭ fusese făcut prizonier? saŭ fusese numai rănit? Iată întrebări pe cari şi le punea neîncetat, fără a căpăta cu toate astea vr'un răspuns satisfăcător. Il mai neliniştea dorinţa de a împărtăşi cui-va gândurile ce-l munceaŭ, dar asta n'o putea face de cât către-va membri din familia sa, ce mai păstra încă puţină simpatie tânărului rebel.

Intr'una din zile tatăl zise lui Chang:

— Eşti în vârstă să te căsătoreşti. Te-am logodit cu fata lui Hiao; peste opt zile veţi fi la casa voastră.

In întreg imperiul chinezilor autoritatea părinească e absolută şi copiii se supun fără să murmure la poruncile părinţilor.

Chang se înclină şi răspunse:

— Facă-se voia ta!

Cum e obiceiul la chinezi, logodnicul se grăbi să facă cadouri logodnicei sale, care de multe ori constaŭ: din brăţări, zulufi, stofe de mătase, fructe de toate felurite. La rândul ei logodnica îi mulţumi trimeţându-i alesului inimei ei: broderii, papuci pe canava şi picturi, executate de ea însăşi. Odată darurile trimise, cele două familii schimbară o carte roşie în semn de înţelegere şi unire. Cu două zile înainte de celebrarea nunţei, fură invitaţi toţi prietenii şi cunoscuţii şi părinţii celor doi soţi, ca să ia parte la operaţia Kaimiemului, care, după cum se vede din înţelesul celor două cuvinte, constă în descoperirea feţei logodnicei, mereŭ voalată până atunci; în tăierea cosiţelor virginale, pe care tinerele fete le poartă întinse pe figură, ca astfel s'o ascundă mai bine privirilor şi în urmă raderea frunţei, marcă distinctivă a femeei măritate.

Tânăra logodnică a lui Chang făcea parte ca şi soţul ei din clasa burgheză. Chang dorea ca el singur să descopere pentru prima oară fata aceleia care'n curând va fi nevasta sa. Frumuseţea ei îl uimi. Kora era de o statură mică şi drăgălaşe; părul ei cel negru, genele şi sprâncenele de aceeaş culoare, şi trăsăturile

sale fine dedeaŭ o maĭ mare strălucire galbenuluĭ fără lustru al pieleĭ sale, colorată spre obrajĭ de o roşeaţă feciorească. Un ac de aur mare înfipt în păr ieşea de oparte şi de alta în semn de consimţământ al unireĭ proiectată.

In timpul prânzuluĭ Chang în loc să fie fericit, dimpotrivă pe faţa sa se citea o mare tristeţe. Kora i-o observă :

—Lipseşte unul singur dela această sărbătoare, îĭ zise Chang, străbătând cu o privire muiată în lacrimĭ lungul şir al oaspeţilor.

— Cine? întrebă timid Kora.

— Cel maĭ bun amic al meŭ, răspunse tânărul scoborând glasul. Heĭ, poate c'a şi murit ca mulţĭ alţiĭ.

— Părăseşte acest gând trist, zise Kora cu o grije duioasă.

Şi încercând să surâdă adăogă:

— Credeţi-mă, trăeşte, are să vă scrie în curând, poate chiar azĭ, cine ştie?!

A doua zi căsătoria fu celebrată. După vorbele Bonzuruluĭ, care termină ceremonia cu amărăciune, al căruĭ refren fu repetat în gând de toată asistenţa, soţiĭ fură conduşĭ la casa lor şi începură să primească vizitele amicilor şi cunoscuţilor. Printre ceĭ ce-l înconjuraŭ pe Chang, d'odată zări o faţă cunoscută numaĭ luĭ. Păli.

Acela, a căruĭ prezenţă pricinuia emoţie tânăruluĭ mire, s'opri, când îĭ veni rândul să treacă prin faţa mirilor spre a-ĭ felicita. Un bilet scăpă din evantaiul săŭ şi'l făcu înadins să cază pe genunchiĭ luĭ Chang, care-l repede. Nimenĭ, nicĭ chiar Kora n'avusese timp să observe acest lucru.

Ziua se termină cu un mare prânz şi primul act al soţilor fu de a bea din aceeaşĭ cupă. Nevasta aduse cea dintâĭ labuşe şi bărbatul, după ce o goli dintr'odată, o sparse, după obiceiul chinezesc.

Chang se întoarse atuncĭ spre Kora şi zise:

— Mi-aĭ adus fericirea, un trimes chiar acum îmĭ aduse o scrisoare dela fratele meŭ, trăeşte, după cum îmĭ prezisesesĭ; aceasta este un semn bun pentru căsătoria noastră.

*

Din nenorocire, sărmanul Chang de bucurie că fratele săŭ trăeşte, nu se mulţumi să spuie această veste numaĭ tinereĭ sale soţiĭ, ci orĭcuĭ îl întâlnea. Mandarinul nu întârzie de a fi informat şi îndată trimise soldaţĭ să-l aresteze.

Adus, împovorat de lanţurĭ, înaintea acestuĭ magistrat, Chang fu supus unuĭ lung şi grozav interogatoriŭ. Il acuză că cearcă să favorizeze pe insurgenţĭ şi cu toată încercarea luĭ zadarnică d'a se apăra, fu condamnat la pedeapsa cu moarte.

Atuncĭ nenorocita Kora se aruncă plângând la picioarele judecătoruluĭ. Era numaĭ de 15 zile nevasta luĭ Chang. Nicĭ tinereţea, nicĭ frumuseţea, nicĭ lacrimile, nicĭ desperarea eĭ nu putură să 'nduplece pe mandarin. Singura iertare ce căpătă fu ca bărbatuluĭ eĭ să i se scoaţă ochiĭ, dar viaţa să-ĭ fie dată.

Această barbară condamnare nu scoase nicĭ un gemăt celor doĭ soţĭ. Orĭcare ar fi fost groaza chinuluĭ, tot nu era maĭ înfricoşătoare ca pierderea pentru totdeauna a uneĭ fiinţe iubite. Căzură unul în braţele celuilalt şi se încurajară reciproc. Kora ceru şi primi învoirea de a-şĭ întovărăşi bărbatul chiar pe locul unde trebuia să se execute ordinul.

Ora fatală sosi. Condamnatul fu adus în mijlocul unuĭ grup de soldaţĭ, armaţĭ cu lăncĭ. Călăul cu haina-ĭ roşie, semnul demnităţeĭ sale, mergea în urma lor. La dreapta condamnatuluĭ mergea Kora. Era fără voal. Ochiĭ eĭ marĭ şi fără lacrimĭ exprimaŭ desperarea şi groaza.

Cortegiul se opri pe piaţa publică din mijlocul oraşuluĭ înconjurată de curioşĭ.

. . . .

Acĭ facem loc peneĭ unuĭ ziarist englez care asistând la chin şi durere, îşĭ trimitea câteva momente în urmă articolul la *Times*, unul din ziarele cele maĭ marĭ din întreaga Engliteră, cam astfel întocmit:

„Privii, cercetaĭ preparaţiile de chinuire, dar mă miraĭ mult, căcĭ nu zăriĭ nicĭ ferul, nicĭ focul saŭ vr'un alt instrument omorâtor.

„Nu văzuĭ decât pe un chinez, având în mână ceva de culoare albă, din care făcu două micĭ guguloaie. Era var nestins. Chang apăru; un fior cuprinse pe toţĭ.

„Când bobiţele fură gata, executorul pedepseĭ le înveli pe fiecare cu o pânză fină, pe care o udă. După aceea puse d'asupra o altă pânză uscată; apoĭ o duse la ochiĭ condamnatuluĭ, înconjurând totul cu o legătură.

„Obrajiĭ galbenĭ aĭ Koreĭ deveniră albĭ ca hârtia. Fără să se 'ngrijească de mulţimea,—care cu siguranţă că n'o vedea, — îngenunche înaintea bărbatuluĭ şi-l luă de mâinĭ în aşa fel că atuncĭ când, după 3 minute legătura fu scoasă, privirea încă vie a luĭ Chang să cază asupra femeeĭ sale.

„Atuncĭ, fără îndoială, fu între eĭ un moment de sfântă duioşie, căcĭ faţa Koreĭ se lumină, ochiĭ îĭ luciră de o flacără vie, obrajiĭ se roşiră şi o fericire peste măsură o cuprinse.

„Dar asta fu numaĭ pentru un moment. Indată privirea luĭ Chang se stinse. Varul îşĭ făcuse efectul: arsese ochiĭ.

„Se zice că Kora suportase prima fază a dureriĭ, căcĭ în acelaş timp ochiĭ i se împăienjenară, se 'nchiseră şi căzu neînsufleţită pe pământ.

„In acelaş timp crezuĭ că simt o mare picătură pe obraz. Nu râde, cititorule. Era o lacrimă.

„Oh! sărmana Kora! Atât de tânără, atât de frumoasă şi atât de nenorocită. Mult timp amintirea-ĭ mă va urmări. Mult timp o voĭ vedea, când revenindu-şĭ în fire şi sculându-se repede, trecu la dreapta soţuluĭ, îl luă de braţ şi frumoasă şi curagioasă ca o altă Antigonă a tânăruluĭ Edip, îndreptă paşiĭ orbuluĭ spre cartierul unde locuiaŭ".

Trad. de **D. D. Tomescu Putna**

TIMBRELE DIN LUME

Informaţiunĭ

Elveţia.—Se crede că se vor creia nouĭ timbre de 10 şi 20 leĭ, asemenea şi de 5, a căror destinaţie principală va fi spre a franca corespondenţa «en gros».

O noutate interesantă şi care indică spiritul favorabil cu care autorităţile poştale elveţiene consideră pe colecţionarĭ: serviciul poştelor a adoptat ideia sugerată de un ziar filatelic, «Schweizer Briefmarken Zeitung», de a vinde timbre provenind din formele poştale în scop de binefacere, ceea ce e o importantă concesiune. Toţi colecţionariĭ carĭ se vor adresa direcţieĭ generale a poştelor din Berna, orĭ cât de mică ar fi comanda, vor fi satisfăcuţĭ.

*

Portugalia.—Toată seria Vasco de Gama va fi schimbată (o cantitate considerabilă) $2^1/_2$, 25, 50, 75 şi 100 reis cu cuvântul «Republica».

Timbrele de 5, 10, 20 şi 100 reis vor purta cuvântul «Multo» şi vor servi ca timbre poştale după ce vor primi şi cuvântul «Republica».

5 reis vor fi transformate în 15 reis, 150 reis în 80 reis, 50 reis în 300 reis, 100 reis în 500 reis, 10 reis în 1000.

Se va creia un timbru nou care obligator va purta sub litere 4 şi 5 Octombrie, 24, 25, 26, 30 Decembrie, 1 şi 2 Ianuarie. Valoarea sa va fi de 10 reis şi va purta cuvântul «Asistencia». Ceea ce arată că produsul acestuĭ timbru va fi destinat lucrărilor de binefacere.

*

Ungaria.—Succesul repurtat de seriile de ilustrate emise în timpul din urmă de Sta ele balcanice au suscitat Ungarieĭ ideia de a le imita. Se prepară acum o serie splendidă care va apare la începutul anuluĭ 1912.

*

Salvador.—Se anunţă că timbrele curente vor fi scoase din circulaţie şi vor fi înlocuite cu valorĭ de 1, 2, 13, 24 şi 50 centavos cu tipul Palatuluĭ Naţional, carĭ vor servi la francare în acelaş timp cu 5, 6 şi 12 centavos, emise de curând cu ocazia centenaruluĭ.

Phil.

CE POT FACE PĂSĂRILE

Un papagal biciclist

Papagaliĭ din Australia sunt, după cum se spune, foarte inteligenţĭ şi învaţă uşor. Dar papagaliĭ sunt foarte timizĭ şi dresorul care prezintă pe

Un papagal biciclist

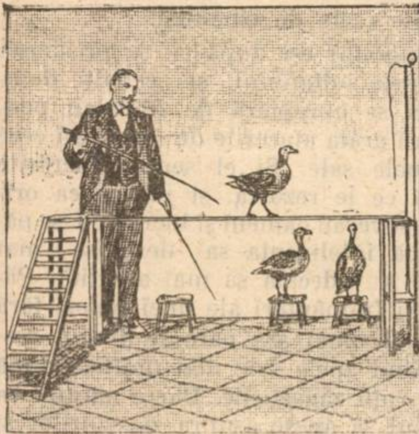
acest tânăr artist povesteşte cât de

greu i-a fost să obţină ceea ce prezintă publicului.

Precum se vede, papagalul umblă cu o bicicletă construită anume pentru el.

Gâşte acrobate

Gâştele sunt, s'ar pare, pasările cele mai greŭ de dresat, căci ele uită foarte repede ceea ce au învăţat. Cu toate acestea, după cum se vede din ilustraţie, un dresor a putut să învete niste gâste să meargă pe o frânghie întinsă. Dresorul însă l-ea lăsat trei zile fără să lucreze şi a patra zi păsările n'au mai putut să execute ceea ce făcuseră cu patru zile mai înainte.

Gâşte acrobate

Tranic.

Condamnat şi şef de poliţie

Această povestire s'a întâmplat, cu toate amănuntele ei, în Denville, în Statul Virginiei, la americani, unde toate aventurile fabuloase sunt simple realităţi.

Oraşul Denville trăia în pace. Aci nu se întâmpla nici o hoţie, mai ales un asasinat.

Această linişte a oraşului fericit era datorită zelului şi inteligenţei şefului poliţiei locale, onorabilul Moris, care uimise toată populaţia din Denville.

Onorabilul Moris venise în Denville în anul 1900. Se angajase ca simplu agent de poliţie, şi în vre-o zece ani urcase toate treptele erarhiei poliţieneşti; devenise şeful poliţiei.

El dădea de asemenea exemplu de virtuţi private şi civile. Era însurat şi avea zece copii în timp de zece ani. De alt-fel toţi locuitorii din Denville erau copiii săi; el administra oraşul cu o bunătate paternă.

In 1911, într'o zi când onorabilul Moris se afla în birourile sale pline de administratori care îi cereau ajutor sau dreptate, un personagiu misterios pătrunse în sala audienţei, trecu printre cetăţenii pacinici ce-şi asteptau rândul şi aplecându-se la urechea şefului îi şopti câte-va cuvinte.

Moris se ridică respectuos, conduse pe vizitator într'o sală vecină şi îi zise:

«Vă ascult!»

Câţi-va dintre cetăţeni, curioşi, ascultară la uşe. Ei nu auziră de cât crâmpee de fraze spuse de necunoscut la care şeful poliţiei răspunse:

«Vă cer voia de a'mi îmbrăţişa soţia şi cei zece copii ai mei; în urmă, voiu fi la ordinele d-voastră şi vă voiu urma».

Şeful poliţiei îşi luă rămas bun de la familie, ca şi când ar fi plecat într'o călătorie lungă, şi cu toate acestea nu'şi luă nimic cu el nici haine, nici bani.

Trecu, întovărăşit de necunoscut, prin sala cea mare de audienţă unde se opri şi pronunţă următoarele cuvinte, cu o voce puternică:

«Cetăţeni din Denville, cari sunteţi copiii mei, vă zic adio! Plec într'o călătorie din care nu ştiu de mă voiu mai înapoia. N'am să vă uit nici odată. Dar dacă dreptatea va triumfa, mă veţi revedea în curând printre voi».

Moris şi necunoscutul plecară. Şeful poliţiei avusese grija să'şi îmbrace uniforma de prefect.

Locuitorii din Denville aflară peste câte-va zile că onorabilul Moris nu avea dreptul să poarte acel nume; el se numea în realitate Striping.

Acest şef de poliţie excelent şi venerat, era un vechiŭ criminal, pe care justiţia din statul Georgiei îl condamnase în 1897 pentru asasinat la închisoare pe viaţă.

Crima sa era un act de furie, răsbunase pe sora sa, omorând pe seducător.

Fugise din închisoare şi venise în Denville spre a'şi începe o nouă carieră.

Acum, în închisoarea din Atlanta, aşteaptă rezultatul cererei unei revizuiri.

Oraşul Denville întreg e pentru el şi il cere. Şi cu toate că e încă în închisoare, ei l'aŭ reales în unanimitate şef de poliţie încă pe doui ani.

Sereno.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— URMARE —

— ,,A spus adevărul, răspunse căpetenia şefilor. Totodată, stăpâne, să luaţi seama că chiar Ulad-Miludiĭ în persoană aŭ venit să ne roage să le împrumutăm suma de care aveaŭ nevoe şi aŭ consimţit cu toată bună-voia la amanetare şi la condiţiile de care se pare astăzi că cearcă să se cotorosească.

— ,,Domnilor, zise Sultanul adresându-se mai marilor demnitari cari îl înconjuraŭ, vedeţi cât e de greŭ să descoperi adevărul şi cât de mare e nevoia să fii luminat în dreapta judecată de Dumnezeŭ, acest mare judecător care a încercat de a insufla dreapta sa cumpănire şi oamenilor. Ce avem sub ochii noştri nu e altceva decât împrumut cu dobândă dar sub o formă mascată. D-voastră ştiţi că toţi profeţii (Dumnezeŭ să verse asupra lor binecuvântările sale!) aŭ condamnat împrumutul cu dobândă, ba chiar aŭ prescris ca datoriile după un număr oarecare de ani să se ierte. Cazul nostru ne înfăţişează tocmai locul unde am putea aplica adânca înţelepciune a acestei legi divine.

,,Priviţi nişte oameni cari strânşi cu uşa aŭ rugat pe vecinii lor să le împrumute o sumă de bani, şi cari de bună voe aŭ consimţit să dea gaj proprietăţile lor, ceeace face tot un soi de dobândă. S'ar părea că acest contract trebue să fie respectat şi că nu l'aşi putea sfărâma fără să fac o nedreptate, nu-i aşa?

,,Dar, ia gândiţi-vă la consecinţele amarnice. Pentru că Ulad-Miluzii şi-aŭ făcut datoria lor de musulmani în timpul răsboiului, ei astăzi sunt copleşiţi de sarcini peste măsură. Pe câmpul de luptă, urmaşii lui Milud şi cei ai lui Abed eraŭ egali şi fraţi de arme. Acum aruncaţi-vă privirea şi la căminurile lor: unii sunt sclavi supuşi la muncile cele mai aspre, cei lalţi sunt stăpâni, oameni liberi a căror ocupaţie e de a se gândi din ajun la noi plăceri pentru ziua de mâine.

,,Dar străbateţi cu gândul mai înainte, şi vedeţi ce va mai urma dacă, situaţia asta, devenind ceva pentru vecie, jumătate din supuşii mei ar ajunge robii celeilalte jumătăţi.

,,Nu-i destul de deslușit că acest popor s'ar despărţi în două caste, aceea a trântorilor şi aceea a muncitorilor? Unii ar munci numai rulând paralele, în timp ce ceilalţi ar lucra cu braţele. Şi de aici viermii urii şi ai invidiei, cari desbină şi sfarmă orice legătură naţională. De aici pierdere de vreme şi forţe, când numai o jumătate din oameni s'ar munci cu pământul. De aici în sfârşit micşorare de venituri şi putere a Impărăţiei.

,,Un principiŭ drept nu poate şi nici nu trebue să dea loc la consecinţe aşa de funeste, şi într'adevăr princi-

piul cametei nu-i drept decât în anumite condițiuni.

,,Nici un stat și nici un particular n'au dreptul să împrumute sau să facă camătă fără să prevadă, într'un oarecare chip, amortismentul dobânzei și fără să stabilească în mod precis anul când datoria va fi stinsă.

,,Căci cum se poate să fie cu dreptate, ca un om care trăește numai un timp limitat să poată contracta pentru vecie? Cum ar putea să fie drept ca un om, pentru că a strâns un oarecare capital, să poată să trăiască la infinit, el și urmașii săi, din venitul acestui capital, fără ca această linie nedefinită să nu producă nimic prin ea însăși?

,,Domeniul tuturor lucrurilor care au un capăt e deschis inteligenței omenești la orice cercetări. In cercul acesta definit omul poate să calculeze și să ajungă la un capăt.

,,Dar domeniul a tot ce e etern și infinit aparține numai lui Dumnezeu (fie înălțat și prea mărit!); când omul încearcă să pătrundă cu mintea în afară de sfera realității, în matematecă ajunge la absurd, și în drept la neadevăr.

,,Inchipuiți-vă o linie dreaptă infinită trecând printr'o stea și pământ.

,,Presupuneți un observator în stea și unul pe pământ.

,, Fiecare dintre ei va considera această dreaptă nedefinită ca compusă din două segmente egale începând chiar dela el și îndreptată în sens contrariu.

,,Cele două feluri de a vedea sunt identice și cele două segmente sunt constatate.

,,Dacă a fost vorba de constante finite, vom trage concluzia că cele două puncte presupuse nu sunt decât unul și același punct și că distanța dintre pământ și stea e nulă.

,,Iată aberațiile în care cade rațiunea omenească când caută să iasă din sfera în care îi e permis să se rostească, să amestece finitul cu infinitul și să judece lucruri vagi, cantități imaginare.

,,Miluzii n'aveau dreptul să împrumute pentru un timp nelimitat și să lege astfel pe urmașii lor, și urmașii urmașilor lor ca să plătească capete. Ulazii-Abed n'au dreptul de a profita fără limită de munca fraților lor.

,,In consecință ordon ca pământurile Miluzilor să rămână 50 de ani în mâinele Ulazilor-Abed. Dela acest soroc, ei le vor înapoia posesorilor lor ereditari".

Delegații celor două partide adverse se retraseră mulțumiți și luminați de dreapta judecată a Sultanului. In acest timp un războî amenința stăpânirea și marele vizir solicita stăpânului său să numească un general. Sultanul reflectă câteva minute; pe urmă, rupând tăcerea care învăluia adânca sa cugetare, se adresă unuia din oamenii cari erau în fața sa și spuse în următorii termeni:

— ,,Ție, Ahmed, îți încredințez armata pe care o trimit să bată pe necredincioși. Pleacă. Mărginește-te să câștigi și să aperi frontierele și împiedecă ca un vrăjmaș nerușinat să invadeze ținuturile musulmane. Iți amintesc prin această numire toată activitatea și toată prudența de care mi-ai dat de multe ori probe, care m'au făcut să te disting.

,,Să-ți amintești veșnic că generalul face armata, și că lașul devine viteaz sub o comandă fermă și însuflețită, în timp ce curajul fiecăruia în parte e de prisos dacă nu-i disciplinat. Tăria unei armate stă mai mult în încrederea pe care generalul știe s'o insufle trupelor sale, și mijlocul de a insufla această încredere constă în a arăta că gândul șefului e pretutindenea prezent și lucrează peste tot. Soldatul nu e în stare să înțeleagă totalitatea planului care motivează mișcările armatei. El execută aceste mișcări fără să le înțeleagă. Dar dacă îi scapă din vedere totalitatea, el vede perfect fiecare piesă în parte din planul cel complicat. Nici unul din aceste detalii nu e deci neglijabil, căci totdeauna soldatul trebue să simtă mâna riguroasă și direcția luminată de șeful său. Dacă, în lucrurile care îl înconjoară mai de aproape, în împărțirea munițiilor, în comandele de marș, e neregulă și neorânduială, soldatul va conchide numai decât că administrația ta e neprevăzătoare și că sfaturile tale sunt fără rost și nedecise. El va pierde încrederea în șeful său și în speranța izbânzii luptei începute și armata ta va fi pe jumătate învinsă mai înainte chiar de a fi intrat în foc. Supraveghiază deci cu multă băgare de seamă executarea ordinelor tale și pedepsește fără milă cea mai mică neglijență din partea șefilor puși sub ascultarea sa.

,,Mai am să-ți adresez încă o recomandație:

,,Iți dau această armată imensă. Iți dau toți omenii aceștia, supușii mei și prin urmare egalii tăi. Tu devii seniorul lor și ei feudalii tăi. Forța lor, curajul lor, viața lor îți aparține. Tu poți să dispui de ele. Dar bagă de seamă că față de o așa mare putere și o enoare tot așa de mare tu contractezi o datorie la fel față de stăpânul tău: îmi datorezi victorie sau viața ta.

,,Invingător, te vei bucura, cu drept cuvânt, de gloria pe care mii de oameni ți-o vor fi cumpărat cu prețul existenței lor.

,,Dar, învins, să știi că nu voi admite ca tu să revii în triumf, în capitala mea.

,,In cazul unei nenorociri, îți rămâne o ultimă datorie de împlinit și un ultim exemplu de dat, cela a unei morți glorioase.

,,Dacă se va întâmpla să fii pus în disponibilitate de a lupta, ai, chiar de pe acum, ordinul de a transmite comanda aceluia dintre locotenenții tăi pe care îl vei judeca ca fiind cel mai capabil să conducă oștirea. Pe urmă, în fruntea unei trupe de călăreți aleși dintre cei mai de frunte și mai bine echipați, tu te vei duce să cauți o moarte vitejească, în locul cel mai expus privirilor. Pleacă împreună cu urările mele de izbândă!"

Generalul eși după ce se prosternă înaintea sultanului, și ceilalți demnitari se apropiară de Abdalah pentru a-i arăta afacerile de stat și a-i cere ordinele sale. Și el semna lucrările după ce le rezolva, și judeca ca orícare suveran oameni și lucruri. I se părea că inteligența sa devenise mai vastă și judecata sa mai ascuțită. Păreri și frământări ale unei puteri fără frâu! Tocmai așa pare și fluviul rostogolind apele sale mai umflate după ce a rupt zăgazurile. Dar e natural ca fluviul să apese asupra zăgazurilor și urmașii lui Adam să tot caute puterea și dominarea. Omul are trebuință de societatea omenească. Căci singur nu ar putea să trăiască. Dar el e neliniștit dacă vede destinul său în mâinele altor oameni. Tocmai din cauza asta el caută veșnic să pue pe cât mai mulți din semneii lui sub tutela sa; iată de ce puterea are pentru dânsul atâta atracție.

Abdalah acum încerca plăcerea unică în felul ei care se găsește numai în puterea politică. El era fericit știindu-se ținta tuturor privirilor, speranța tuturor gândurilor. Un cuvânt de al lui făcea, după placul său, să isbucnească bucuria ori să curgă lacrimele. Sentimentele sale, pasiunile sale, bune sau rele, se desfășurau fără piedecă; nimic din partea oamenilor nu punea obstacol expansiunei lui. Numai singură furia elementelor și legilor cărora Dumnezeu zeu (să fie prea mărit!) a supus toate creaturile, opuneau o limită voințelor sultanului.

Dar îndată viziunea pieri. Abdalah recăzu în somn și nu eși din toropeală de cât spre a se vedea actor în noui evenimente.

El se văzu într'o locuință luxoasă unde totul era aranjat ca la fiecare clipă stăpânul să găsească noui distracții, fără să se ostenească să le caute.

Acest palat era înconjurat de grădini superbe în care apele murmurânde curgeau limpezi și creștea line sub arborii înalți și sălciile pletoase ce le acoperea pe jumătate. Marele circuit închidea cursuri interioare cari ofereau plăcutul contrast al artei,

făcut cu măsură și simetrie, și a naturei îmbelșugate și tainice. Pe ghizdurile fântânelor de marmoră albă, de unde țâșneaŭ apele scânteetoare, creșteaŭ și se amestecaŭ arbuștiĭ din toată lumea aduși și plante cu florile strălucitoare de roua dimineții pe care zefirul cu adierea sa lină le fura parfumul împrăștiindu-l prin geamurile împestrițate pe margini cu mozaicurĭ, în camerile luxoase ale palatuluĭ.

Era cam pe vremea meseĭ de seară, ceasul când ultimile suvițe roșiatece ale crepusculuĭ se șterg în obscuritatea crescândă, când adierea zefiruluĭ e maĭ dulce și maĭ pătrunzător parfumul pe care îl distilă caliciul florilor.

(Va urma). Trad. de **P. Rosetti**

VEDERI DIN JAPONIA

Baia thermală (apă caldă) din Doboribetsu

DIVERSE

Un arbore tare ca fierul. — Este o modă nouă și foarte răspândită de a fuma țigarete de eucaliptus. Se pare că această practică este favorabilă pieptur lor delicate.

Eucaliptus este originar din Australia unde atinge înălțimĭ până la 100 metri. Este dar un gigant al pădurilor. E, printre ceilalțĭ arborĭ, cel maĭ apreciat pentru calitățile excepționale ale lemnuluĭ său. In Australia eucaliptusul este totdeauna căutat pentru construcțiunĭ. Lemnul său este plin de esențe carĭ sunt rele pentru insecte. Umezeala nu pătrunde în el. Iată avantagiĭ considerabile carĭ suprimă operația costisitoare a gudronăreĭ.

In câteva orașe engleze, australiene și americane s'a adoptat pavajul cu eucaliptus în locul cubilor de brad pe carĭ noĭ le considerăm ca ultimul cuvânt al progresuluĭ.

Extrema tărie a lemnuluĭ de eucaliptus l'a făcut adesea să fie comparat cu fierul. Eucaliptusul s'a întrebuințat cu succes la construcția corabiilor, fără necesitatea de a'l dubla cu aramă pentru părțile vasuluĭ cufundate în apă, cum se obișnuește a se face cu alt lemn.

Lemnul de eucaliptus, spre a fi lucrat, are nevoe de unelte speciale. Acest lemn este greu, ceea ce face încurcăturĭ transportuluĭ. El se aclimatizează foarte bine și în Franța, unde va fi întrebuințat ca și în Australia.

* * *

Indieniĭ din Maracaïbo. — Este în nordul Americeĭ meridionale un lac numit Maracaïbo. Pe apele acestuĭ lac viețuește un trib a căruĭ existență este foarte bizară. Cu toată frumusețea malurilor, Maracaïbiĭ le-au părăsit spre a scăpa de legiunile de țânțarĭ veninoși și au găsit în mijlocul lacului un azil asigurat. Aci sunt construite colibele lor; palmieriĭ le dă lemn pentru bărcĭ, pentru pardoseală și gardurĭ; foile palmierilor le servește pentru acoperiș, lianele le furnizează frînghiĭ. O flotilă de bărcĭ este legată la picioarele caseĭ, bogățiile țăreĭ sunt numeroase, iar zăpezile și vânturile friguroase sunt necunoscute aci. Indieniĭ trăesc tot anul pe apă, prinzând pește în abundență, vânând miĭ de rațe și culegând cauciuc.

In toțĭ aniĭ vin negustorĭ pentru a le cumpăra vânaturile și productele industrieĭ lor. Când spanioliĭ au sosit în acest ținut, aspectul locuințelor i-a făcut să se gândească la Veneția și au dat țăreĭ pe care o descoperiseră numele de Venezuela.

* * *

Terra-Nova. —Insula Terra-Nova, situată înaintea îmbucătureĭ fluviuluĭ Saint-Laurent, are forma unuĭ mare triunghiŭ și nu numără maĭ puțin de patru, cincĭ sute de golfurĭ, crestate adânc și oferind un număr considerabil de porturĭ și golfulețe bune pentru toate corăbiile.

Aspectul acestor coaste este trist: pământurile sunt înalte, cenușiĭ, fără verdeață și marea sparge cu furie stâncile. In interior natura este frumoasă și sălbatică, torente nenumărate se rostogolesc către mare, pădurĭ de brazĭ și de mesteacănĭ adesea de nepătruns, o vegetație puternică și par'că constrânsă de a trăi în timpul lunilor așa de scurte ale vereĭ. Dacă te depărtezĭ de malurĭ, mergĭ în plină pustietate; peste tot tăcere profundă, nicĭ o casă, nicĭ un suflet. Zilele frumoase sunt rare, chiar în luna Iulie și August. Caracterul țăreĭ se armonizează cu cerul care o luminează; orizontul este palid; soarele nu este făcut pentru ea.

Tr. N.

ATENȚIUNE

La 27 Noembrie curent va avea loc tragerea următoarelor valoroase premiĭ oferite de ziarul „UNIVERSUL" abonaților săĭ.

O NOUA VILA LA SINAIA

«Vila Luigi», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate.

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cumpărat de la *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O ELEGANTĂ GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU SALONAȘ

din trestie exotică și malaca emailată, compusă din : O canapea, două fotoliurĭ, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin *Littmann*, strada Lipscanĭ, No. 3

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn **Marin V. Ganea**, șoseaua Mihaĭ-Bravul, No. 37 și strada Șerbănică, No. 10.—Sucursala calea Victorieĭ, No. 107.

O GARNITURA DE TOALETA JAPONEZA

compusă din : **Un armuar cu oglindă**, cu despărțiturĭ pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. **Una toaletă cu marmură** și oglindă din bambu veritabil. **Una dormeză** tapisată cu stofă japoneză. **Un scrin** cu 7 cutiĭ lustruite și îmbrăcate cu stofă japoneză. **Un piedestal** de bambu cu vas japonez. **Una etajeră de perete** de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și **Un scaun** tapisat tot cu stofă japoneză Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate în mod artistic de către renumita fabrică de mobile de bambu E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victorieĭ, 148.

JUMATATE GARNITURA MOBILA PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din : **Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă** cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu florĭ, lângă hotel Dacia

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, Bucureștĭ, str. Carol I, 64.

1 serviciu de ceaiu pentru 6 persoane, de alpaca veritabilă, imitând argintul oxidat.

1 ceasornic de masă cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.

1 pendulă de perete «secesion» cu vitrourĭ, având mersul 15 zile, cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en-gros și en-detail Frațiĭ A. et J. Roller, Bucureștĭ, str. Smârdan, 35, etajul I iu.

O mașină de scris „Erika", ultima perfecțiune, care scrie vizibil în două culorĭ, cumpărată de la Compania „Ideal". Depositul mașinelor de scris din Buc. Palatul Eforieĭ, representant Leonida Piokowsky.

O pendulă modernă, culoarea nuculuĭ și **un ceasornic** pentru biurou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasonicăria Colțeĭ, str. Colțeĭ, 31. **2 pelerine** de ploae, calitatea I, portative pe ambele părțĭ. **2 truse** de voiaj, piele de crocodil. **2 aparate de ras** „Juvenia", cumpărate de la „Compania generală", biurou de informațiunĭ, Bucureștĭ, strada Smârdan, 29, etajul I-iu.

1 mașină de cusut pentru familie, de mână, calitate superioară; cu capacul de nuc. **1 mașină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitatea cea maĭ superioară, coase și brodează cu cea maĭ mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut „Compania anglo-americană", Bucureștĭ, str. Carol, 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

2 frumoase fructiere bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulev. Elisabeta, 8 bis. **Un gramofon mare**, perfecționat, remontabil în timpul mersuluĭ, cu diafragmă de concert și 6 cântece naționale.

Una vioară model Stradivarius, complectă cu arcuș, cutie și accesoriĭ. **Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonurĭ de oțel, burduful dublu impermeabil și colțurile îmbrăcate cu metal. **Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victorieĭ, 54.

Serviciu de bucătărie „Sirius email", compus din maĭ multe bucățĭ. cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et fiu, Bucureștĭ, str. Lipscanĭ, 15.

6 cămășĭ bărbăteștĭ de zi, de zefir sau albe, cu pieptĭ de olandă. **6 perechĭ** pantaloni (indispensabilĭ). **6 perechĭ** ciorapĭ fil d'Ecosse. **6 batiste** de olandă cu monograme. **1 pereche** jartiere de mătase. **1 pereche** bretele, idem, carĭ se vor confecționa după măsură câștigătoruluĭ de cunoscutul magazin de lingerie „La patru sezoane", calea Victorieĭ, pasagiul Maca vis-à-vis de poliție.

Două costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, str. Academieĭ, 25. **Una bucată** 19 metri pânză de inișor cu borangic, țesătură românească, cumpărată de la expoziția Caseĭ școalelor. **2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat și două pentru damă ; unul de argint rusesc pentru bărbat ; **O brățară** de aur cu 3 diamante ; **Un inel** de aur bărbătesc cu rubin ;Idem unul cu safir; Idem altul cu 2 briliante și safir la mijloc; **2 ceasoarnice** de metal marca „Sonia"; **2 portfotografiĭ** de porțolan japonez, cu florĭ artistice lucrate în foc; **Un pince-nez** aur 14 karate; **Una pereche** ochelarĭ dublé; **2 lorgnioane** pentru damă ; **12 benoclurĭ** de teatru, cumpărate de la Institutul de optică „Ocularium", Doamneĭ, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-luĭ Gheorghe D. Fischer, oculist. **Un frumos** premiu pentru grădină „Șanticler", compus din un cocoș, 2 găinĭ și 12 puișorĭ ; **Un curs** complect de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, carĭ se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 5.

50 casete conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonațiĭ noștri.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentuluĭ, un volum din interesanta scriere : **Memoriele regeluĭ Carol I.**

Anul XII.—No. 759 **5 BANI IN TOATA ȚARA 5** Miercurĭ, 23 Noembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an in toată țara

Redacția și Administrația
No. 11, – STRADA BREZOIANU, – No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

O sentinelă intr'un arbore anunțând indigenilor sosirea exploratorilor. Vezĭ pag. 5448.

Explorarea colonelului Rondon

Brasilia n'a fost decât foarte puţin explorata, cea mai mare parte din teritoriul sau imens e pe jumatate cunoscut.

In regiunile virgine trăesc triburi de indieni rasboinici, salbatici, cruzi şi chiar antropofagi.

Guvernamântul brazilian a găsit cu cale că aceşti salbatici ar putea fi civilizaţi şi ar deveni preţioşi auxiliari pentru explorarea regiunilor locuite de ei. In acest scop au creiat la ministerul agriculturei serviciul pentru protecţiunea indienilor. Şeful acestui serviciu, colonelul Rondon, a fost însărcinat sa caute să se pue în bune raporturi cu salbaticii; prin daruri şi prin vorbe să-i facă să înţeleaga că ar fi în interesul lor sa fie prieteni cu coloniî.

Pentru a ajunge la acest rezultat, colonelul Rondon a facut exploraţiuni în regiunile virgine. O colonie de 127 oameni a plecat la 28 Iulie, 1908, din Aldeia-Queimada, sub conducerea colonelului Rondon.

La 13 August expediţia traversă râurile Tahuruina, Fimalatia şi Zoleharuina.

In 29 zile parcursese 272 km. şi determinand cincisprezece poziţiuni geografice, construise cinci poduri.

Cunoscând atitudinea ostilă a indienilor Nhambicaras, colonelul Rondon facu o recunoaştere pe terenurile învecinate.

El întalni indieni nhambicaras cari veneau să protesteze contra invaziunei padurilor şi pamânturilor lor. Ttrasera atunci patru săgeţi cari, din fericire, nu rani pe nimeni.

Colonelul Rondon recunoscu că nu era vorba de simpli spectatori; aceşti indieni erau strânşi în masă şi gata să alerge la momentul oportun. O santinelă era urcată într'un pom spre a anunţa sosirea exploratorilor.

Indienii sperau că coloniî vor trece fluviul. Atunci ar fi profitat de acel moment spre a coborî colina şi a tăbărî asupra exploratorilor. Dar se înşelară, de oare-ce colonelul Rondon dadu ordin să se aşeze campamentul.

La 3 Septembrie toată colonia trecu pe ţărmul stang. La 7 Septembrie avu loc inaugurarea detaşamentului din Jurnena, compus din 52 soldaţi sub ordinele unui ofiţer. Se sărbătorea data independenţei braziliene: imnul brazilian fu cântat de un fonograf şi se trase o salva de 21 lovituri de dinamita. Dupa un banchet în plin aer, avură loc focuri de artificii şi proecţiuni cinematografice.

La 16 Septembrie exploratorii traversară râul Formiga şi doua zile mai târziu fluviul Zuina.

La 13 Octombrie erau în Sera do Norte. In ziua de 2 Noembrie colonia se înapoie în Aldeia-Queimada, punctul de plecare, cu o proviziune abundentă de însemnări geografice asupra acelor regiuni neexploatate până atunci şi fără nici o pierdere de oameni, fie prin boală, fie din cauza vr'unui atac al indienilor sau al fiarelor salbatice.

Colonelul Rondon a făcut o nouă călătorie in acele regiuni în anul 1910, însarcinat de guvern sa stabilească linii telegrafice între Statele Amazoanelor şi Mato-Groso. El profită de această ocaziune spre a se pune mai mult în contact cu indienii cari nu încetau sa hartuiască expediţia.

In luna August câmpamentul fu atacat în timpul nopţei. In cortul lor, ofiţerii primira o mulţime de săgeţi cari îi ranira serios. După instrucţiunile şefului, nimeni nu căuta să se apere, ci le trimise daruri, cu cari indienii plecară.

Colonelul Rondon avea dreptate socctind ca cu blandeţea va modifica dispoziţiunea spiritului indienilor. Salbaticii sfârşira prin a înţelege că e în interesul lor să traiască în bună armonie cu coloniî. Ei se apropiară din ce în ce mai mult de campament şi sfârşiră prin a se face prieteni.

Indienii nhambicaras sunt oameni robuşti, cu tenul arămiu şi foarte răsboinici.

Colierele de oseminte purtate de unii dintr'înşii fac să se creada că sunt canibali la ocaziune. Prin limba lor se vede că nu au nimic comun cu ceilalţi indigeni din regiunea Sera Norte.

Pacificarea indienilor din Brazilia va permite în câţi-va ani explorarea imenselor şi bogatelor regiuni virgine, de unde până atunci nici un explorator nu s'a mai înapoiat.

C. Arg.

IN MUNŢII CALABRIEI

Intr'o zi călătoream prin Calabria. Locuitorii acestei ţări nu iubesc pe nimeni şi în special nu iubesc pe francezi. Ce să vă mai spun? Destul că îi urăsc de moarte şi că nu prea le merg bine când le cad în mâini. Aveam ca tovaraş pe un tânăr, un compatriot, pe care îl cunoscusem la Roma şi care părea a fi om bun.

In aceşti munţi drumurile sunt primejdioase; caii mergeau cu greutate, iar noi rataceam pe cararile cele mai încurcate şi întunecoase. Toată ziua rătăciram prin padure ca să eşim la luminiş; dar cu cât rătăceam mai mult, cu atat ne afundam mai mult.

Se întunecase. Deodată zărirăm în faţa noastra o colibă ascunsă între copaci. Intrarăm fără a banui ceva şi acolo gasirăm la masă o familie de padurari. Furăm invitaţi să stăm şi noi. Pe tovarăşul meu îl vazui mâncând şi bând împreună cu ceilalţi; eu examinai locul şi înfaţişarea gazdelor. Gazdele aveau înfaţişare de pădurari, iar casa era un arsenal complet de puşti, cuţite şi pistoale.

Mă credeam pierdut c'am rămas aci. Camaradul meu din potrivă: râdea, vorbea cu ei şi din imprudenţă mai spuse şi de unde veneam şi unde ne duceam şi că suntem francezi. Vă puteţi închipui cu ce ochi ne privi gazda. Mai spuse c'aveam în geamantan un tezaur şi câte şi mai câte altele.

După ce cinarăm, gazdele nu ne lăsara să ne culcăm în catul de jos, ci în cel de sus. Sus, pe un pat de scânduri de 5—6 picioare, acolo ne era destinat să petrecem noaptea. Amicul meu se căţără, se culcă cu capul pe geamantanul preţios şi adormi îndata; eu fuseî rânduit să veghez. Făcuî focul şi mă aşezaî să mă încalzesc. Când văzui că se face de ziuă, mă liniştii.

Deodată însă auzii vorbind jos pe gazdă:

— Ei bine, sa-i omorâm pe amândoui?

La care femeea raspunse:

— Da!

Nu mai auzii nimic. Respiraţia mi se opri. In acel moment, dacă m'ar fi văzut cineva, n'ar fi ştiut dacă sunt viu sau mort. Ah, când mă gândeam că noi douî, fară arme, stam împotriva a 12 sau 15 oameni înarmaţi până 'n dinţi!

Camaradul meu, mort de somn şi de oboseală, dormea. Il strigaî, făcuî sgomot, dar nimic. Nici eu nu ştiam pe unde să fug. In curte douî zavozi urlau ca lupii, iar fereastra era prea mică ca să te strecori pe ea.

După un sfert de oră, care fu cât un an, auzii pe scară pe gazdă urcându-se, cu lampa într'o mâna şi cu cuţitul în alta, urmat de nevastă, care, cum ajunse la uşe, îi zise:

— Incetinel, mergi încet.

Când fu în prag, puse cuţitul în dinţi şi se îndreptă spre pat. Tovarăşul meu şedea culcat, cu pieptul desvelit. Luă cuţitul...— inima mi se făcu cât un purice, tremuram din tot corpul... —şi cu cealaltă apucă o şuncă care atârna de bagdadie, taie din ea o felie şi se retrase după cum venise, închise uşa, stinse lampa şi... mă lăsă singur pe gânduri.

Când primele zori ale zilei se iviră, toată familia, după cum ne spusese de cu seară, se urca cu sgomot până la noi să ne scoale. Ne aducea să mâncăm ceea ce era mai bun. Douî claponi fripţi, cu câte o sticlă de vin negru lângă ei, şedeau pe măsuţa din colţ. Văzui şi înţeleseî numai decât sensul cuvintelor: Trebue să-i omorâm pe amândoui».

Trad. de **Tomescu-Putna.**

HALA DE EXAMEN DIN CANTON (CHINA)

Una dintre cele maĭ însemnate instituțiunĭ din imperiul chinez este așa numita marea hală de examen din orașul Canton, căreia chineziĭ îĭ zic Kung-Ime și este compusă din 7500 celule, isolate una de alta. Aceste celule aŭ o lungime și lățime de treĭ picioare și o înălțime ca statura unuĭ om. Aicĭ studențiĭ chinezĭ se prepară de examen, fiind supraveghiațĭ de soldațĭ ca să nu comunice uniĭ cu alțiĭ.

Cs.

UN CEAIU LA TETUAN

Obiceiurĭ marocane

Ceaiul este în multe țărĭ băutura tradițională a recepțiunilor moderne. In Maroc, maĭ ales, nu există o conversație fără o ceașcă de ceaiŭ care, în jargonul lor jumătate francez, jumătate marocan, indigeniĭ îl numesc «tasdetei».

Dacă facĭ o vizită uneĭ persoane respectabile, ar fi o injurie să nu primeștĭ ceaiul oferit.

Gaston Vallée, care a făcut în Maroc o călătorie turisto-agricolă, călătorie care n'a fost lipsită nicĭ de greutățĭ, nicĭ de pericole, descrie felul ceremonios prin care se oferă și se ia un ceaiŭ.

Ajuns la Tetuan, călătorul francez fu primit de pașa, care îl invită să ia ceaiul, voind să'ĭ arate o deosebită atenție.

Fu primit în salonul de recepțiune. Protocolul marocan cere ca europeniĭ să'șĭ lase încălțămintea la ușe, dar eĭ fură dispensațĭ de această formalitate și pașa invită pe d. Vallée și pe franceziĭ carĭ 'l întovărășeaŭ să ia loc pe divanurĭ.

De sigur, trebuia să se așeze turcește, poziție foarte jenantă când nu eștĭ obișnuit, dar nu aveaŭ ce face.

La un semn al pașeĭ, un servitor aduse o tavă imensă plină cu o mulțime de ceștĭ micĭ și cu tot materialul necesar fabricăreĭ ceaiuluĭ. Secretarul pașeĭ fu însărcinat cu această delicată operație, care dură mult și căreia i se dădu multă atenție. El gustă de maĭ multe orĭ, adăogând când ceaiŭ, când mentă. In sârșit, când crezu că e gata, fie-care din asistențĭ primi câte o ceașcă.

Spre a ține seamă de regulele politețeĭ, trebue să sorbĭ cu sgomot și cu ĭ ghițiturĭ micĭ din această băutură fumegândă. Maĭ ales dacă l'aĭ lăsat să se răcească, trebue să te păzeștĭ de a'l soarbe dintr'o dată; aceasta ar fi o abatere de la regulele buneĭ cuviințe.

Fie-care invitat terminându-șĭ ceaiul, servitorul adună toate ceștile și le pune pe tavă. O a doua ceașcă se servește din noŭ fie-căruĭ mosafir. Dar cum ceștile aŭ fo t puse pe tavă fără nicĭ o ordine, de obiceiŭ primeștĭ pe aceea a vecinuluĭ.

După ce aĭ sorbit și a doua ceașcă, conversația încetează și tăcerea nu e întreruptă decât de demonstrațiunĭ stomacale, carĭ denotă începutul uneĭ fericite digestiunĭ; aceste manifestațiunĭ cu cât sunt maĭ reușite, cu atât trecĭ de om bine crescut.

După a treia ceașcă, protocolul e satisfăcut. Nu aĭ decât să te retragĭ. Ridicându-te, picioarele îțĭ sunt puțin amorțite, dar nu trebue să se observe. De altfel în orĭ-ce țară relațiunile te obligă la oare-carĭ constrângerĭ.

Vetor.

WACLAV SIEROSZEWSKI

BOXERUL

Soarele apunea deasupra văeĭ Juanmotzi. Lumina luĭ aurie aluneca limpede peste dealurile înflorite aruncându-șĭ umbre lungĭ peste văile sădite cu portocalĭ, frumoșĭ palmierĭ în forma pălăriilor și a bambușilor înalțĭ. Impreună cu adierea unuĭ vânt căldicel, curgeaŭ deasupra împrejurimilor murmure liniștite, argintiĭ și uniforme, căcĭ acum era timpul când apa se scurgea de pe câmpiile deluroase pline cu orez, în văĭ.

Pretutindenĭ curgeau torente. Torentele sclipeaŭ palide de pe culmile dealurilor, pe sub covoarele lucitoare ale sămânțeĭ secĭ de orez, pe sub trestia de zahăr neagră-verde, sclipind în curs pe povârnișul desișuluĭ de arbuștĭ; acolo, unde azaleele galbene și roșiĭ ca carmenul înfloreaŭ, acolo unde orchideele cu foile rugíniĭ și leandriĭ plinĭ de sucurĭ, pe unde atârnaŭ rămurelile îndoite ale crotonuluĭ ca și ale mesteacănuluĭ. Mereŭ se revărsaŭ apele în mijlocul câmpiilor auriĭ lăsând pete albastre-argintiĭ.

Sub un cer senin, acest pământ luminos, țesut în fire lucitoare și undele de apă, se asemănau într'adevăr unuĭ lac chinezesc sclipitor, bogat și de culorĭ variante.

In mijlocul văeĭ se rostogoleaŭ în undele turburĭ, largul Da-tzi-șui prins de puternice digurĭ și întăriturĭ. Dealungul malurilor luceaŭ acoperișurile caselor de porțelan gri, clare ca cerul saŭ roșiĭ, ale orașelor și târgurilor; cele treĭ turle galbene ale pagodelor [1], luceaŭ ca focul printre copacĭ, ca bulgăriĭ de aur. Iar în vale grămada de fanze [2]) țăraneștĭ lumina împrejurimile ca niște focare de stele. Zidurile lor albe se înecaŭ ca de obiceĭ în verdeața copacilor roditorĭ, dar acoperișurile lor purpuriĭ și țuguiate se ridicau pretutindenĭ deasupa împrejurimeĭ, pentru ca binefăcătoarele Fynșui [3]) să le poată spulbera și să le așeze pe piscurĭ, iar perfiziĭ Fyn-șui de prin apele subterane să nu poată distruge temeliile construcțiunilor și să nu otrăvească cu suflarea lor pe locuitorĭ.

In apropierea uneĭ fanze acoperită cu țiglă, d'asupra vârfuluĭ înălțimeĭ, pe care cresc trunchiĭ de ceaĭ, lucraŭ doĭ oamenĭ îmbrăcațĭ cu nanchene [4]), pantalonĭ și bluze albastre. Se agățaŭ îndoindu-se în mijlocul stufișelor, cenușiĭ, unul plivea ierburile sălbatece în timp ce celalt uda pământul și-ĭ îngrășa cu gunoĭ partea stearpă. Alăturĭ sta un ceainic mare de porțelan împletit cu paie și niște haine țăraneștĭ.

Cel maĭ în vârstă lucra cu silință fără să ridice capul în sus nicĭ pentru o clipă; cel maĭ tânăr privia câte odată spre dealul din vecinătate, unde se maĭ vedeaŭ încă muncitorĭ și de unde veneaŭ sunetele vesele ale luĭ Sin-Fa [1]), cântate de femeĭ. Cel maĭ în vârstă îĭ observă privirile și încruntă sprâncenile.

— Grăbește-te A-bei! Soarele asfințește. Ce vor zice veciniĭ de noĭ, dacă vor ră-

1) Templu chinez: 2) colibă, bordeĭ: 3) cuvânt ce însemnează orĭ-ce manifestațiune supranaturală: 4) vestmânt de bumbac.

1) Cântec țărănesc chinez.

mânea câtîva trunchî neacoperițî cu iarbă la petrecerea noastră de familie? In zadar priveștî spre apus; nu de acolo îțî va veni fericirea...

A-bei plecă capul în jos și mâinile luî micî se mișcară repede deasupra pământuluî.

— Tată, soarta se schimbă câte odată! zise el după un moment.

— Ah, da! soarta se schimbă, însă rar mi se schimbă hotărîrile mele...

Și n'aŭ maî vorbit de loc până nu isprăviră treaba. Pe când își luaŭ ceaiul, soarele era la asfințit; își aruncă pe spate zeghile scoborându-se în vale, iar amurgul se lăsa acoperind totul. Pe pământul întunecos luceaŭ razele a miî de luminî. Pe câmpiile din împrejurimî mergeau încet pâlcurî, pâlcurî de muncitorî spre fanzele lor. Din păduricea din apropiere eșiaŭ două femeî cu o droaie de copiî înconjurând balustrada stâncoasă a câmpieî plină cu orez și lipită de deal ca un cuib de rândunele. Coloane puternice de stâncî netăiate încă, le susțineaŭ pe dedesubt. Apa curgea printre pietrele mucegăite împletite de ederă și liană. Copiî bâlbâind, alergaŭ deasupra abisuluî, iar femeile, observând de jos pe bărbațiî lor, se retrase în stufișe. A-bei contra vointeî luî, aproape de casă își maî întoarse odată privirea către ele. Tatăl se prefăcu că nu vede nimic. In curtea împrejmuită de un zid înalt, eî găsi pe I-bo de 12 anî, care tocmaî adusese un bivol de la moară.

— Aî obosit animalul! — zise sever Juan-Min-tze, pipăind cu mâna părțile ude de sudoare ale animaluluî.

— Era grâul cam umed tată, se apără I-bo.

— Da! Atuncî animalul fără vină trebuie să sufere din cauza prostieî omuluî... Șterge-l cu paie și du-l în coșar!

In casă femeile îî așteptaŭ cu masa.

— Ațî întârziat! — zise Da-nian, soția luî Juan, împingând spre tatăl săŭ pe micul Ghen-juj cu un lighean plin cu apă și cu o flanelă ca să-șî șteargă fața și mâinile.

— Da, mamă!—răspunst Juan. Am întârziat fiindcă nu am vrut să părăsim lucrul, neisprăvit. Astăzî cu toțiî am plecat târziu de la deal...

— Greu an... In toate părțile lipsesc brațe.... Unde aŭ dispărut oameniî? Mulțî nu și-aŭ isprăvit încă de cules ceaiul... Familia Chen-Lin-li.... interveni Da-nian.

— Familia Chen nu e cea din urmă... Nu e bine că permit fiiceî lor să cânte în anul acesta de tristețe.

Ah! are o voce așa de dulce! — zise bunica.

Da-nian privi iute spre fiul săŭ, care tocmaî își scoase bețele[1] pentru un nou fel de mâncare. Băiatul observă aceasta, se zăpăci și îî căzu mâncarea pe masă.

— Se vede că și tu aî nevoie de o altă farfurie ca englezii! — zâmbi Juan.

I-bo și Chen-juj răspunseră aceleî observațiunî cu un sgomot vesel. I-bo începu să povestească ceea ce auzi la moară. Draciî de străinî[2] lăsă pe pământ un drac de fer care suflă foc, gonește repede și trage oamenî pe care-î așează cu marfă cu tot pe coada luî... Dar pentru ca el să poată merge, trebue să li se puie înainte o frânghie de fer[3] pe care o înghite și apoî o scoate pe la spate... Pentru ca să facă asta, îî ung fălcile cu untură scoasă din oamenî[4]... tocmaî pentru asta, creștiniî cumpără copiiî chinezilor și chiar oamenî vârstnicî... Afară de asta acolo unde viețuesc numaî eî, ca semn de stăpânire întind fire misterioase de telegraf pe stâlpî înalțî, de care nimenî nu are trebuință. Acolo pe unde întind fire, văd și aud tot...

— Veni un comerciant de ceaî, însă oferi un preț așa de mic că nu ți l-am maî trimis— întrerupse Da-nian povestirea copiluluî.

— Păcat!— zise gândindu-se Juan. — Repede aŭ maî scăzut prețurile. Cât a oferit?

— A oferit un preț ridicul!

De altfel a spus că va maî veni. Nu știŭ, oare vom putea să-l vindem pe prețul acela. Nu va ajunge nicî pentru dărî.

— Din an, în an tot maî răŭ. Pământul și munciloriî se scumpesc pe când prețurile ceaiuluî, orezuluî și bumbacului scad mereu... Și iaca așa e pe la toțî.... Cum s'o sfârși nu știŭ! De unde-o maî fi venind și asta?...

Juan îngândurat ridică degetul arătător până la înălțimea urecheî și întoarse capul la o parte. Trebue fără întârziere să găsim o soție băiatuluî nostru... dar ne lipsește banî ca să plătim pețitoarea. Inainte de a afla gândurile vecinuluî Ceu, nu trebue să ne țină copilul în nesiguranță!... Ce e de făcut? maî ușor e să nu-î lăsăm speranța în inimă de cât a-o pierde! El privi spre A-bei. Acesta se sculă repede ducându-se spre ușă.

— Incotro?

— Mă duc să închid poarta.

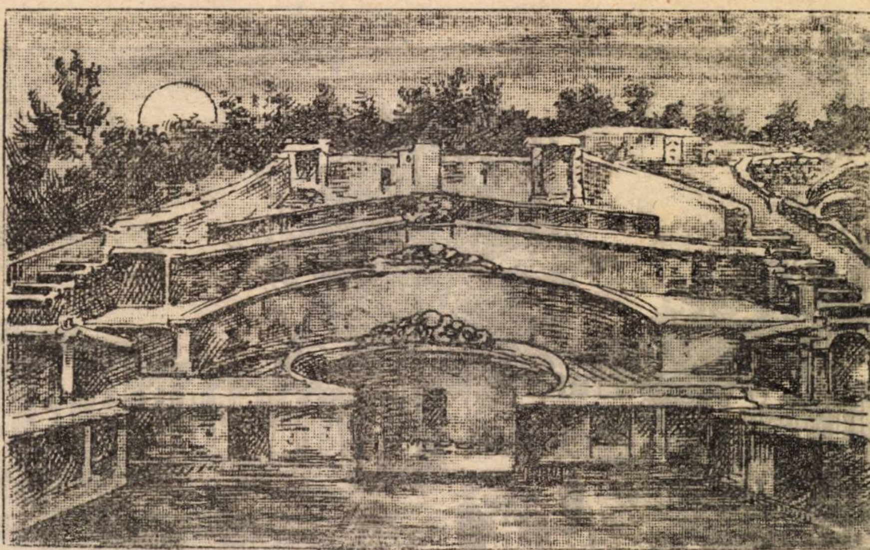
Tânărul Chinez înainte de a trage manivela de lemn, privi afară. Intunerecul și tăcerea acopereaŭ meleagurile, focurile se stinseră prin fanzele dorminte; numaî în apropierea râuluî maî pâlpâiaŭ încă scânteele roșiî din focurile stinse — iar de prin casele plutitoare și corăbiî sburaŭ prin aer rachete în onoarea „Draculuî apeî"[1] Din spre apus suflau vânturî calde, aducând un parfum delicios de liane și de azalee galbene. A-bei deodată închise poarta și întoarse fața spre stele, care priveau sgomotos spre căminul familiar, despărțit de restul lumeî cu un zid înalt și puternic.

Ziua următoare fu o zi de sărbătoare. A-bei care se scula cel dintâî, se deșteptă maî târziu ca de obiceî. Soarele era deja sus. Razele luî vesele, căzând pe o parte a ceardacului, pătrundeaŭ printr'un geam mare în salon revărsându-șî lumina lor orbitoare. In fundul dormitoarelor micî despărțite cu paravane, domnea o răcoare plăcută. A-bei deșteptă pe servitorî, pe frațiî și surorile luî maî micî. Curând mama eși din dormitor, scoase din cămară cele trebuincioase pentru prânz, privi spre copiî, așeză prin camera din față, împodobi cu florî altarul conjugal și se întoarse cu precauțiune spre soțul eî. Se așeză lângă el. Un moment vorbiră tăcuțî despre A-bei, de lipsa de banî, de ceaiul nevândut, de apa ce seacă din canale din cauza căldurilor, de urcarea prețuluî la pământ... In sfârșit murmurele copiilor adunațî împrejurul ușeî, le întrerupse convorbirea. De-nian se depărtă zâmbind; Juan bătu de treî orî în pardoseală. Repede de după paravanul ce învelea intrarea, apăru pe o parte I-bo, cu o mătură și un buchet în mâinî și de alta Chen-juj cu un lighean plin cu apă caldă înotând în ea cârpe de flanelă.

— Ah, I-bo să nu mă atingî, să nu mă împingî! — țipă ea apropiindu-se repede în timp ce băiatul alerga sprinten înainte, își salută părințiî printr'un Ko-ton[1], dădu buchetul și începu să curețe hainele.

— Tată, afară e timpul frumos, senin

DIN IMPERIUL CERESC

Un mormânt chinez

1) Chinezii se servesc de bețe în loc de furculițe la masă; 2) Europeniî,

3) Drum de fier. 4) Superstiția chinezilor.

1) Spirit păzitor al apelor.

1) Cel maî respectuos salut din cele 7 la chinezî.

și liniștit, dar A-bei zice că va fi zăduf, așa dar cred că va fi nevoie să ducem bivolul la apă, pentru ca să-l scăldăm: să plec tată?...

— Și ce face A-bei?

— A-bei era în cireada vacilor. Acuma nu știu ce-o mai fi făcând, căci noi stăm de mult pe prag...

Juan se îmbrăcă repede cu hainele de sărbătoare, fiind ajutat de copii; Da-nian aduse hainele bunicei, florile și dejunul.

Pe când A-bei se întorcea din spre canal cu buchete și flori de curând culese, le puse în vase pe etajeră unde erau așezate plăci cu inscripții de ale străbunilor lor, se retrase și închizând ochii din cauza luminei își observă opera. Soarele lucea năpustind în valuri întinse prin hârtiile depe geamuri, rupse scoicile delicat poleite de pe ochiurile ferestrelor, destinate vederei. Un praf sclipitor se presără în brâie, colora și auria florile, fructele, talerile de lemn cu mâncărurile pentru praznic, sfeșnicele mari de cositor și inscripțiile aurite de pe panglicele de un roșu aprins, atârnate pe zid în fața geamurilor de ambele părți ale etajerei cu ape și mese pentru praznice făcute din lemn negru. Două baloane făcute din hârtie de mătase de diferite culori atârnau pe plafon. A-bei luă cartea familiei de pe masă și o duse pe alta mai mare în mijlocul casei.

Veni în sfârșit tatăl. A-bei se plecă înaintea lui cu un salut respectuos, își așeză coada și-și acoperi capul cu o bonetă de atlas. Curând în fața altarului se adună întreaga familie, veni servitorul: bărbații își desfăcură cozile pe umeri și își acoperiră capetele cu bonete, femeile tinere și bătrâne își frezară părul frumos în sus, prins de ace mari, împodobindu-l cu flori. Aprinse lumânările colorate în sfeșnice făcute din ceară, extrase din plante și miresme „cu parfumul dintr'un ceas". Un fum albăstrui se înălță în sus înconjurând inscripții sculptate în lemn negru lat, cu numele apelor; panglici roșii de hârtii, evantaie rotunde de culori sclipitoare și inscripții verticale aurii. Juan îngenunchiă, se aplecă cu fruntea atingând mereu pământul; ceilalți adunați îl imitau.

Când Juan se sculă și se apropiă de cartea deschisă a familiei la pagina întâia, părea a fi mișcat mai mult ca de obicei.

— Pentru ultima dată voi citi despre viața tatălui meu și a bunicului vostru, sfântă să-i fie memoria lui... Noi trăim încă.. Iar eu voi începe din nou cartea gintei noastre...

(Va urma). Tradus din Esperanto de **Miluța Simion**

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei **«Ziarului Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, București.*

LA FRONTIERA LIBERIANĂ

DIAVOLII PADURII

Republica neagră Liberia, care se întinde între Sierra-Leone engleză și Coasta de fildeș, ocupă pe hartă o destul de vastă suprafață și se întinde, străbătând pădurea ecuatorială, până la posturile franceze înaintate ale Guineei de sus.

Dar această extindere nu e de cât pe hârtie. De fapt, Liberienii, descendenții ai sclavilor liberați, nu ocupă și nu stăpânesc de cât o parte a coastei. «Sgârie pe Liberian, a zis un umorist, și vei da de sălbatic».

Fetișori în costume de diavoli

Un războinic cu embleme de spaimă

Și liberianul sălbatic îl găsești dacă străbați în interiorul țărei. Mai sunt încă aci triburi antropofage și complet ostile ori-căror relațiuni cu albii.

Călătorii cari au ajuns până la ei au suferit multe. Comisiunea de delimitație care a fost trimisă acum trei ani spre a recunoaște noua frontieră între Franța și Liberia a fost silită să se folosească de arme contra satelor ostile. Numărul celor cari au îndurat de pe urma sălbătăciei acestui popor este mare.

Din punctul de vedere însă pitoresc, acest colț al Africei și-a păstrat stăruitor caracterul sălbatic. Ilustrațiile ce publicăm mai sus vor da o idee despre aceasta cititorilor. Fetișorii, cari sunt a tot stăpânitori, se îmbracă și acum cu costumele cele mai abracadabrante și apar în fața poporului înspăimântat sub aspectul diavolilor.

In ce privește pe șefi și pe războinici, ei se încarcă cu tot soiul de embleme pe cât de grotești pe atât de barbare, destinate să înspăimânte pe inamic.

Doru.

TIMBRELE DIN LUME

Informațiuni

Australia. — Reducerea la 1 penny de jumătate uncie pentru portul scrisorilor expediate din Australia cu destinația pentru Regatul-Unit sau coloniile engleze a intrat în vigoare de la 1 Ianuarie, 1914.

Presa australiană și publicul continuă să critice executarea noului timbru cu efigia regelui George, care constitue un supărător debut ca prim timbru al Confederațiunei australiene dela noua uniune a diferitelor state cu privire la un singur sistem postal.

Concursul pentru adoptarea unui nou tip n'a dat cine știe ce rezultate.

*

Bulgaria.— Ceva neobișnuit cu privire la ultimele timbre ilustrate. Această comandă s'a făcut d-lor Bradburg Wilkinson și C-nia, din Londra, dar aceștia fiind prea încărcați de lucru, aŭ trimis comanda la filiala lor, «Officina calcografica» din Roma; adăogăm că desenurile sunt datorite unor artiști bulgari. Se poate zice de aceste vignete că sunt internaționale prin fabricația lor.

Phil.

DIN AMERICA DE SUD

Femeĭ din provincia Beni in Bolivia (America de sud . in haine lucrate din scoarțe de arbore

DIVERSE

Cultura trandafirilor. — Valea Kesanlâc, în Rumelia, este cultivată cu trandafiri. In această frumoasă vale locuitorii trăesc ca țăranii noștri din productul câmpurilor lor; dar aci trandafirii nu sunt trimeși să se vândă în buchete pe piață, ci sunt culeși, curățiți de frunze pe loc și servește la facerea unui uleiŭ parfumat foarte căutat în orient.

O rădăcină de trandafir n'are trebuință de a fi reînoită în timp de 10 anĭ. Culesul se face în Maĭ și în aceiași zi sunt tescuite foile. Trebuesc 26 miĭ de grame de trandafiri, adică vre-o 30.000 de florĭ, spre a produce 30 grame de uleiŭ de trandafirĭ.

Acest uleiŭ se vinde foarte mult și scump în orient de către negustorĭ egipteni și evreĭ. Cantitățile de uleiŭ de trandafirĭ întrebuințate de fabricanții de parfumurĭ provin numaĭ din frumoasa vale a fluviului Marița.

Din 123 de centre carĭ fabrică uleiŭ, 44 sunt împrejurul Kazanlâculuĭ, care singur produce 1650 kgr. de uleiŭ.

Aci reușește pe dealurile expuse soarelui admirabilul și mirositorul trandafir de culoare roșie. Uniĭ țăranĭ își distilează singurĭ uleiul în alămbicurĭ primitive, iar alțiĭ își vând recolta marilor fabricanți din oraș. Aproximativ esența se vinde 1000 francĭ kilogramul.

Ceĭ 2500 locuitori aĭ Kazanlâculuĭ pot dar cu ușurință să trăiască cu această grațioasă industrie.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— URMARE —

Abdalah, îmbrăcat cu o haină lungă de cașmir, se găsi într'o sală luminată de luminĭ înconjurate de sticle colorate fel de fel. Covoare bogate îngrămădite pe lespezile de marmoră eraŭ aranjate de primire și abia luă loc, că începură să sune flautele și ghitarele, însuflețite de muzicanțĭ nevăzuțĭ, făcând să se audă melodiĭ dulcĭ acompaniate de armoniile acordurilor. Atuncĭ ușile se deschiseră și lăsară să treacă un roĭ de femeĭ ducând pe farfuriĭ de argint tot felul de mâncărĭ în stare să satisfacă pe dată pofta de mâncare. Femeile acestea se împrăștiară prin cameră observând fiecare ordinul pe care îl comporta diversele lor atribuțiunĭ, și în timp ce unele trebuiaŭ să servească pe stăpân, celelalte trebuiaŭ să se pregătească de dans saŭ să cânte. Toate eraŭ tinere si frumoase, dar de un soĭ de frumusețe foarte variat de la una la alta. Ele aparțineaŭ la diferite rase. Intr'una se vedea mândră și triumfătoare frumusețea Circasiencelor cu talia sveltă, cu pielea strălucind de albeală. Ovalul regulat a feteĭ sale, ochiĭ săĭ larg întredeschiși si blânzĭ ca ceĭ aĭ gazeleĭ, nasul săŭ drept, gura cu buzele fine, fruntea sa mare și încoronată de o abundentă pieptenătură care se ridica elegant pe urmă recădea asemănător ramurilor de salcie pletoasă.

Tot ansamblul acesta prezenta proporțiĭ atât de regulate si bine chibzuite si forme atât de perfecte în cât te simțeaĭ fără voe țintuit să admirĭ această splendidă creatură ca un obiect prețios de artă în care Dumnezeŭ (fie preamărit!) însușĭ nu i-ar maĭ fi putut adăuga nimic ca s'o completeze. Chiar alăturea de această frumusețe încântătoare strălucea Algerianca cu culoarea pieleĭ palidă si fără luciu, cu privirea vie si adâncă. Farmecul eĭ se compunea din dulceața spirituală a înfățișăreĭ si mersul eĭ liber, era indiciul uneĭ taliĭ bine făcute. Toate aceste mișcărĭ eraŭ grațioase, și șoldurile eĭ se legănaŭ ca valurile măriĭ când, pe un timp liniștit se ridică și se lasă încetișor și vin către maluri dezmierdându-le. Tot acolo se maĭ aflaŭ și câteva din acele femeĭ negre ca noaptea, a căror patrie e Sudanul, a căror piele e rece ca cea a șarpeluĭ și a căror iubirĭ sunt înfocate ca cerul țăriĭ lor.

Aceste femeĭ purtaŭ costume de almeĭ în care totul era așezat nu ca să ascundă din farmecul frumusețiĭ, ci din potrivă ca să-l scoață maĭ în relief. Bustul lor se tipărea într'un corsaj strâmt din care ieșeaŭ umeriĭ și sâniĭ moĭ și cărnoșĭ. Mijlocul lor era încins cu o cingătoare de mătase și de aur.

Dănțuitoarele începură un joc molatec si lin. Ele se despărțiaŭ câte puțin, dar se învârteaŭ împrejur făcând să le tremure umeriĭ și șoldurile. Mâinele lor fâlfâiaŭ lungile eșarfe care, potrivit cu figurile jocului, când le învăluia ca voalurĭ caste, când se strângeaŭ și lăsaŭ să se vadă grația formelor lor, tinerețea si frăgezimea lor. Sub lumina schimbătoare datorită sticleleor si globurilor multi-colore și potrivit cu pozitia și mișcările lor, mersul si fisionomia lor luaŭ înfățișările cele maĭ variate. Câte o dată o gingașă femee albă, cu multă grație înfășurată în gazul săŭ ca într'o aureolă de lumină roșă, părea un serafim exilat din cer si gata să-șĭ reia sborul în împărăția dumnezeiască.

Altă dată sub o lumină vie, pe jumătate ecală, cu privirea arzătoare de demon sub lungile sale gene, mlădiindu-se parcă să se desfacă în miĭ de bucățĭ, părea că imploră dragostea. Negrele nu ofereaŭ priviriĭ contraste maĭ puțin surprinzătoare. Aci, în obscuritate si abia zărindu-se în noapte, păreaŭ statuĭ de bronz, aci frumoasele lor corpurĭ serpuiaŭ în lumina reflectată de pielea lor lucitoare, cu din-

ţii de fildeş strălucind ca briliantele sub buzele cărnoase.

Din când în când, una dintre aceste femei, obosită şi zăpăcită de vârtejul jocului se răsturna lângă Abdalah rostogolindu-se la picioarele sale pe lâna elastică a covoarelor care se înfunda sub greutatea ei.

Abdalah adormi, dar se deşteptă numai de cât spre a vedea desfăşurându-se sub ochii săi, noui tablouri stârnite de Geniul din Aïdur.

El se văzu într'o locuinţă liniştită şi retrasă înţesată peste tot cu fel de fel de instrumente bizare, vase cu forme străine, necunoscute lui până aci şi manuscrise voluminoase. El conservase amintirea evenimentelor precedente, dar îşi mai aducea aminte cu greu sensaţiile şi pasiunile pe care le încercase. Simţuri violente care leagă sau dezbină pe oameni, duşmăniile individuale sau certurile sângeroase a popoarelor nu'i mai atrăgeau interesul său pe care îl avusese odată. Orizonturi noui îi erau dechise, şi steaua senină care urmăreşte veşnic pe ceruri cursa sa măsurată era acum, pentru savant, ceea ce fusese până atunci pentru profan, femeia care trecea graţioasă şi desgolită aproape, sub voalul de mătase albă.

Gândul său cu îndrăzneală acum plana prin cer, acum studia particula cristalină care, de odată, se formează pe fundul creusetului alchimistului, şi în căutările sale cari, mai întâi, par atât de lipsite de interes, el nu vedea de cât un acelaş sfârşit, plin de răbdare şi speranţă, cele două arme cu care trebue să fie înzestrat savantul, căci: „Finis coronat opus".

Căutările sale şi problemele pe care le rezolvase, în mod precis, îi arătase că el nu e nimic, în creaţiune, în care ai putea să zici: aceea e mare; asta e mică.

Firul cel mic de praf impalpabil pe care adierea îl ridică de pe drum, şi tot universul vizibil care apare noaptea, pe un cer fără nori, cu miliardele de lumi închise în acest sferoid, sunt substanţe de acelaş ordin şi de aceeaş natură.

Căci aceste două lucruri, din care unul e ceva infinit şi de despreţuit în ochii neştiutorului în timp ce el crede, cu naivitate, că găseşte în altul o probă de a totputernicia lui Dumnezeu, nu prezintă de cât o diferinţă cantitativă — a acestui fapt, nu esenţial — şi sunt cu acelaş titlu, lucruri inifinit de mici sau infinit de mari, după cum se consideră numărul infinit de molecule cari le compun sau numărul infinit care poate să mărească întinderea lor.

Astfel, luminat de ştiinţă, el se ridică de asupra prejudiţiilor şi, sub impresia imaginelor amăgitoare pe care ne-o produce simţurile noastre, el parvenea să limpezească unele realităţi. In timp ce Vulgarul îşi închipuia să se războiască cu lucrurile prin mijlocul unei cantităţi vide pe care o numeşte forţă, în mod general, şi special, în problemele pe care nu le înţelege, greutate, coesiune, afinitate, forţă de materie, forţă impulsivă, magnetism, electricitate, magnetism, osmoză, conştiinţă, suflet... Abdalah nu vedea în Natură de cât o substanţă mobilă, schimbătoare, imperceptibilă simţurilor noastre, însufleţită de o veşnică mişcare.

Sufletul său exercitat cu raţionamentul urmărea cu uşurinţă seria deducţiunilor care îl mânau la această explicaţie mecanică a lucrurilor create, şi traducea gândirile în formul riguros şi rece care convine ştiinţei, destul de frumoasă prin ea însăşi pentru a nu mai avea trebuinţă să se înjosească la floricele fără nici un folos.

Cu condeiul in mână şi aşezându-se să calculeze expresiunea asupra ideii, încet scrise:

„Ce numim noi mişcare, dacă nu o schimbare în situaţia părţilor care compun masa?

„Mşcarea poate fi, aşa dar, definită: o schimbare într'o formă stabilită.

„Mişcarea ajunge deci, ca definiţie, să explice apariţia formelor noi într'un mediu întins şi substanţial.

„Dar, pe de altă parte, toată transformarea mişcărei e evident determinată şi stabilită de forma elementelor cărora le este comunicată această mişcare.

„Din moment deci ce e dat:

„Că o substanţă primigenă şi preformată există în întinderea pe care Dumnezeu (fie glorificat!) o împrumută creaţiunilor sale;

„Din moment ce o impulsiune i-a fost comunicată;

„E cu putinţă de a deduce că din aceea rezultă, într'un astfel de mediu, mişcări transformate la infinit, adică o infinitate de fenomene, printre cari trebue să înţelegem acelea cari într'un suflet omenesc, constituesc senzaţiile, imaginele stabile şi neperfecte a obiectelor cari îl înconjoară, noţiune imperfectă pe care o dobândeşte de la el însuşi şi dela o infinitesimala parte din Natură".

Noţiune într'adevăr foarte neperfectă, pentru că ea dă ca repaus ceea ce e mişcare şi ca inerţie ceea ce e acţiune.

Apa conţinută într'un vas, aerul închis într'un balon, lama de oţel care rămâne veşnic rigidă şi tenace, pepita de aur care stă nestrămutată pe fundul fluviului, stânca care formează muntele, pământul chiar care ne ţine, ne dă impresia unei substanţe imobile, neactivă, inertă şi adormită.

In acest timp Abdalah obţinuse probă că această mărturie a simţurilor noastre este o completă ilusie.

Aceste corpuri, şi în general toate, nu datoresc caracterele lor specifice, masa lor, puterea de gravitate, electrică, fotogenă sau termogenă, electricitatea lor, soliditatea sau fluiditatea, tendinţa lor de a se uni sau disocia, de cât la mişcări de o intensitate prodigioasă. In vinele lor se deslănţuesc vârtejuri formidabile, torente de energie, dar la adâncimi de o aşa micime pe care, starea noastră inaccesibilă nu ne permite de a prinde de cât un rezultat în aparenţă stabil, în timp ce e dinamic când provoacă cauza.

Incercând aceleaşi impresii ca toată lumea, Abdalah totuşi le interpreta într'un mod cu totul altfel. Simţurile sale fizice, ştiinţa matematecilor îi adăuga şi un simţ intelectual prin care vedea invizibilul şi pipăia imperceptibilul, şi acest simţ îi arăta că substanţa nu avea proprietăţi decât din cele rezultate din agitaţia lui. Ea e pentru noi ca neexistând când ea nu e însufleţită de o mişcare specială care face acest lucru extrem de rar în Natura pe care noi o numim materie şi care e singura formă a substanţei pe care sensibilitatea noastră poate să o atingă.

(Va urma. Trad. de P. Rosetti

Anul XII.—No. 760 5 BANI IN TOATA ȚARA 5 Miercuri, 30 Noembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11, – STRADA BREZOIANU, – No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

LA CURTEA RAJAHULUI DIN KAROLI. — Vezi pag. 5456.

La curtea Rajahului din Karoli

Rajahul din Karoli, ale cărui domenii, de o întindere mediocră, fac parte din Rajputana, vast teritoriu situat la nordul Indiilor, şi care e populat de o rasă războinică, a ştiut să-şi menţie independenţa timp de secole.

Karoli nu numără decât vre-o 160 de mii locuitori.

O aruncătură de ochiu pe tabloul întocmit de statisticienii englezi spre a rezuma recensământul operat anul acesta în Indii, ne arată că Karoli poate avea satisfacţia să se compare cu Sikiu, mic regat independent, situat în Himalaia, şi care nu numără decât 60.000 locuitori, sau cu Banganapal, regat situat în regiunea Madaras, populat cu 32.000 suflete.

Cu tot numărul mic de locuitori, tânărul monarh din Karoli, dispune de venituri considerabile — avere adunată din secol în secol de Jadon Rajput, familie vechie nobilă, al cărei ultim urmaş e el.

Printre bogăţiile sale, se vorbeşte mai ales, de un colier de perle şi smaralde, care este cel mai frumos din câte există. Valoarea sa e preţuită la cincisprezece milioane de lei!

Tânărul prinţ, care trăeşte modest, nu face caz de bogăţiile sale. El preferă să se ocupe de opere pioase şi a fondat în capitala sa o şcoală de teologie-hindusă, unde vin cei mai faimoşi bonzi din nordul Indiei, spre a face exerciţii de elocvenţă sacră.

Ilustraţia il arată în momentul când, instalat într'un palanchin de formă bizară, părăseşte palatul său, spre a se duce la şcoala de teologie şi să asculte discuţiile preoţilor.

In a doua fotografie, prezidează un consiliu de miniştri. In mijlocul secretarilor săi de Stat şi având în lături pe doi demnitari, cari poartă emblemele regale (evantaiul de mătase galbenă şi o apărătoare de muşte), tânărul monarh discută chestiuni politice.

C. Arg.

Jefuitorii de păr în China

De doi, trei ani, moda cere ca femeile să-şi împodobească capul cu o adevărată coadă de păr fals.

De unde vine acest păr fals?

Când ciuma, decima iarna trecută Manciuria, elegantele noastre aflară cu spaimă că cea mai mare parte din coadele vândute în Europa, proveneau din China, şi puteau, prin urmare, să conţie germenul oribilului flagel.

Dar repulsiunea n'a fost de lungă durată şi comerţul de păr fals a continuat să se desvolte. Şi iată proba:

Raporturile consulare din Cauton au constatat că cantitatea de păr exportată prin acest port, s'a mărit de un an, în proporţii de sută la sută.

Intermediarii indigeni merg până a desgropa morţii spre a le lua părul şi a-l vinde comisionarilor exportatori!

Cum preţurile oferite de aceştia sunt îndoite ca acelea de anul trecut, negoţul a surâs multor răufăcători, cari au organizat între ei bande de jefuitori de păr.

Ei au recurs la procedeurile cele mai îndrăzneţe spre a-şi procura marfa lor omenească. Păzesc la drumul mare pe sărmanii ţărani, ce trec spre Canton şi le tae coadele.

Dar mijlocul pe care il preferă e lipsit de acte de violenţă. Făcând pe voiajorii, vin şi cer azil într'unul din acele hanuri unde ţăranii, care merg spre Caton, pot dormi pentru câţiva bani, şi profitând de somnul lor, le taie coadele şi fug cu sacii plini de păr.

La Cantin tribunalele sunt pline de plângerile acestor bieţi oameni, cari se deşteaptă dimineaţa fără păr.

Şi cum, pentru un chinez, ca să-şi piardă coada e suprema umilinţă, mulţi se sinucid. Intr'o singură zi, poliţia din Canton a înregistrat, în Septembrie 1911, şaptesprezece sinucideri, toate pornite din această cauză.

Arg.

OMUL CU BROAŞTE

Elefantul din grădina Plantelor din Paris, înghite cantităţi de apă şi în urmă o aruncă în ochii miraţi ai mulţimei.

Un tânăr, anume Mac Norton, face mai mult: el înghite broaşte vii şi când le varsă, micile dobitoace sunt tot vii şi îşi reiau locul în borcanul de sticlă.

Copil mic, istoriseşte acest tânăr curios, mă distram vărsând apa pe care o arunca elefantul din grădina Plantelor. Ne luptam astfel amândoi spre marea bucurie a galeriei. Intr'o zi, îmi veni ideea să înghit o broască; în altă zi înghiţii un peşte. Eu cred că am o pungă aproape de stomac, ca rumegătoarele: pot să înghit şi să dau înapoi tot ce voeşte cineva.

Şi Mac Norton, — spune un ziar francez — înghite în faţa noastră câte-va litri de apă, pe urmă broaşte verzi şi peşti roşii; în urmă restitue apa, broaştele şi peştii, afară de unul, căruia plăcându-i de sigur să rămână în corpul său, n'a apărut.

Mac Norton nu s'a gândit multă vreme să utilizeze talentele sale, spre a-şi câştiga existenţa. Era comerciant, dar trebui să-şi închidă magazinul într'o zi, când unul din colaboratorii săi l'a înşelat cu o sumă mare de bani.

De atunci înghite broaşte în faţa publicului.

Costea

Cel mai gros birjar din Moscova

Dimitri Yaroff trece ca cel mai gros birjar din Moscova, şi pe bună dreptate, judecând după fotografie.

Ori-cine e curios să ştie ce greutate are acest colos. Acum şase luni când Dimitri luă parte la un concurs hipic, cântărea 120 kilo. Dar acum e un mare mâncăcios, şi e foarte posibil ca în aceste şase luni să mai fi adăogat la greutate.

A fost multă vreme birjar cu plata la un mare proprietar de trăsuri. Mai târziu găsi un protector destul de bogat şi milos care îi avansă capitalul necesar spre a se stabili pe contul său. Dimitri ale cărui afaceri au prosperat, nu mai conduce trăsura de cât rar de tot.

Doru

Lemnul sfânt în Maroc

In cursul unei călătorii în Maroc, profesorul Brives debarcă în Tanger în Noembrie 1906. El găsi acest oraş